

The background of the cover is a vibrant, abstract composition of paintbrushes and paint strokes. Several brushes with wooden handles and bristles are visible, some coated in bright colors like blue, yellow, and pink. The background is filled with thick, textured strokes of various colors, including blue, green, yellow, and orange, creating a dynamic and artistic feel.

Implementering af samskabelse

Hvordan kan samskabelse medvirke til
implementering af samskabelse?

Masterspeciale

Udarbejdet af

Margit Vest Thomsen
Studienummer: 20140222

Januar 2016
Anslaa 89.035

Indhold

Abstract	2
Indledning.....	3
Problemformulering.....	5
Læsevejledning	5
Beskrivelse af Center for Sundhedsfremme.....	5
Videnskabsteoretiske overvejelser.....	7
Socialkonstruktionisme og samskabelse	7
Teori.....	11
Narrativ teori	11
Aktionsforskning.....	14
Metode og metodeovervejelser	16
Interventionsmetode og proces	19
Analyse af interventionerne	21
Intervention 1:.....	21
Intervention 2:.....	28
Intervention 3:.....	29
Sammendrag af analyse og refleksion.....	31
Konklusion	36
Litteraturliste	37
Bilag 1. Intervention 1	38
Bilag 1 a. Transskribering af intervention 1.....	38
Bilag 1b. Brainstorm	85
Bilag 2. Intervention 2	88
Bilag 2a. Planlægning af praktiske opgaver	88
Bilag 2b. Taleoplæg til den 22. oktober.....	89
Bilag 2c. Arbejdsgruppe runde 1	91
Bilag 2d. arbejdsgruppe 2.....	92
Bilag 2e. refleksioner via mails fra medforskerne	93
Bilag 3. Intervention 3	95
Bilag 3a. Hvilke erfaringer skal vi huske?.....	95
Bilag 3b. Hvordan vil vi gribe det an fremover?	96
Bilag 3c. Var der noget vi manglede viden om?	97

Abstract

Co-creation, almost a buzzword in today's modern society, has become of great importance in the humane sciences. Originating from social studies, the idea is that in co-creating knowledge, we obtain a much wider variety of insights. In this paper, the potential of this idea will be tested in the context of Center for Sundhedsfremme in Varde. The fundamental view in this paper is a social constructionist one – namely that the narrative is a powerful tool for discovering underlying structures that affect our day to day work. This of course, is also true for the everyday life, but in this context, I will only be working with the potential for an institution like Center for Sundhedsfremme, which is why, the analysis will be focused on the landscape of action more than that of the consciousness.

The method behind this analysis is action-research. The theory here is that putting the usual into an unusual context will create new knowledge. In this paper new knowledge will refer to new narratives – ones that haven't been visible before, because of the larger collective narratives overshadowing it. In narrative theory, the collective unconsciously agreed upon narrative, conditions what other narratives we see. In this way one is in essence controlled by the narrative and at the same time contribute to the sustaining of this social constructing – whether you want to or not. Co-creation in an intervention based research is exactly meant to abrupt this unconscious structure.

This paper will analyze three different interventions to unearth some of the “forgotten” or neglected narratives that I assume exist in Center for Sundhedsfremme. This, both in regards to our intern work and in regards to our work with extern citizens.

This process shows the involved institution parties that there are many of these narratives that we can learn from. That these narratives are made visible for everyone makes visible for us as a collective workforce that equality is of major importance to our work as an institution, this in both internal and external. It also makes visible the potential of the co-creating as an alternative approach to what we think of as objective knowledge – and how this knowledge continually changes as the story does. In conclusion, co-creation makes visible for us, how the narratives have potential as a source of knowledge, and how it has potential as a continually changing factor – and approach to our work in a continually changing world.

Indledning

Mit navn er Margit Vest Thomsen, jeg er leder af Center for Sundhedsfremme, Varde kommune. Som led i den afsluttende eksamen på Master i organisatorisk coaching og læring (MOC) ved Aalborg Universitet har jeg udarbejdet denne specialrapport i januar 2016.

I efteråret 2014 blev lederne ved Varde kommune introduceret for begrebet "samskabelse" på et fælles lederseminar, og alle blev opfordret til at afprøve tankerne bag samskabelse i egen afdeling.

Samskabelse som begreb blev introduceret af Ph.d. Manon de Jongh, og en af de vigtigste pointer i hendes oplæg var, at samskabelse er: "at offentlige medarbejdere udvikler og producerer velfærd sammen *med* fremfor *for* borgerne."

Professor Eva Sørensen og professor Jacob Torfing Roskilde Universitet giver i "Den offentlige.dk" 2015, i artiklen "Farvel til grønthøster besparelser. Nu skal velfærden fornys gennem en arena for samskabelse," en definition på samskabelse.

Definitionen lyder:

"Når borgere og andre private aktører indgår i et ligeværdigt samarbejde med en eller flere offentlige aktører om definitionen af problemer og udfordringer, design af nye løsninger og gennemførelsen af disse."

Og de uddyber det med:

"Samskabelse handler i sin kerne om, at få offentlige og private aktører til at arbejde sammen og dele viden og ressourcer med hinanden i en fælles bestræbelse på at lave bedre og mere virkningsfulde politikker og skabe mere kvalitet i den offentlige service, uden det nødvendigvis koster en bondegård."

Denne dagsorden udspringer dels af et økonomisk rationale – "velfærdsstaten er under pres", men den udspringer også af en dagsorden om mere borgerinddragelse, for derigennem at opnå andre og bedre løsninger. Samskabelse styrker inddragelsen af borgerne og kan derfor medvirke til et bedre fundament for vores demokrati, idet medinddragelsen af borgerne bringer demokratiet i spil på en anden måde, end den traditionelle inddragelse, via formelle høringsprocesser mm.

Varde Kommune ønsker også at være en del af denne dagsorden, og der foregår pt. en efteruddannelse i samskabelse for en blandet skare af kommunale ledere, som skal understøtte denne udvikling. Der er i

Varde Kommune tradition for, at der udarbejdes "Varde modeller". Det betyder, der udarbejdes metodebeskrivelser for, hvordan vi arbejder med tingene, som f.eks. samskabelse. Denne tilgang har fordele og ulemper, men i forbindelse med samskabelse mener jeg, det er vigtigt at denne metode ikke bliver for snævert beskrevet. Samskabelse fordrer et særligt "mindset", hvilket jeg ikke mener, kan indeholdes i en metodebeskrivelse. Det er heller ikke befordrende for medejerskabet blandt personalet, hvis der bliver udarbejdet en sådan metodebog i samskabelse, idet der ikke vil være nogen form for inddragelse. Det vil være en ren "bottom down" tilgang. Ved at arbejde med implementering af samskabelse, og ved at lade medarbejderne samskabe om samskabelse, er det mit formål at afdække, hvilke metodemæssige greb, der kan hjælpe os i vores videre arbejde med samskabelse. Vores erfaringer vil blive stillet til rådighed for kommunen, såfremt det besluttet at udarbejde en metodebeskrivelse for samskabelse.

I Center for Sundhedsfremme har vi siden november 2014 afholdt to samskabelsesprocesser med borgere med diagnosen KOL(kronisk obstruktiv lungelidelse), og der er flere arrangementer på vej. Vores oplevelse er, at det i nogen sammenhænge giver adgang til viden fra en anden vinkel, end den vi normalt opnår ved vores hidtidige tilgang, og borgerne synes, det er en positiv oplevelse. Så vi arbejder med det, men for at det skal give mening ind i et tværfagligt sundhedscenter som Center for Sundhedsfremme, så er det vigtigt, at personalet får ejerskab til denne måde at arbejde med inddragelse af borgerne, og at de får en forståelse for, hvornår det giver mening at arbejde med samskabelse fremfor de almindelige samarbejdsmetoder, vi anvender i huset. Det er ligeledes vigtigt, at måden vi arbejder med begrebet samskabelse, tilpasses vores opgaver og kontekst, og hvordan opnår vi bedst dette?

Hvordan implementeres en sådan ny tænkning om inddragelse af borgerne i et tværfagligt sundhedscenter som Center for Sundhedsfremme bedst muligt? Hvordan inddrages medarbejderne i udviklingen af et egnet koncept i vores regi? Hvilke krav stiller det til personalets kompetencer og viden?

Disse overvejelser fører frem til det tema, som specialet omhandler, nemlig om tænkningen i begrebet samskabelse kan bruges som "bottom up" proces/metode. Processer hvor personalet, samtidigt med at de udvikler, planlægger og indgår i samskabelse med hinanden og eksterne samarbejdspartnere, så udvikler og implementerer vi metodemæssige overvejelser i forhold til samskabelse. Og hvordan kan vi gøre det? Da det er forskning i praksis, er det for mig naturligt at vælge en aktionsforskningstilgang til projektet, hvor vi via forskning ændrer praksis, og via praksis ændrer forskning i en gensidig cirkulær udvikling.

Problemformulering

Ovennævnte problemstilling leder mig frem til følgende problemstilling:

Hvordan kan udvikling, gennemførelse og efterfølgende evaluering af en samskabelsesproces medvirke til en "bottom up" tænkning i forhold til implementering af samskabelse, som en fremtidig metodetænkning i Center for Sundhedsfremme?

Læsevejledning

Læseren introduceres først til Center for Sundhedsfremme, som er den organisatoriske kontekst for specialet, hvorefter de videnskabsteoretiske overvejelser og den anvendte teori præsenteres.

Analysemodel og metode beskrives.

De enkelte interventioner foldes herefter ud, samtidig med at de analyseres. Afsluttende præsenteres en samlet narrativ analyse og perspektiveringsafsnit og en konklusion.

Mine medforskere er ansatte i Center for Sundhedsfremme. Gruppen er tværfagligt sammensat, og de vil blive benævnt som medforsker J, K, L, H, J.

Beskrivelse af Center for Sundhedsfremme

I forbindelse med kommunalreformen i 2007 overtog kommunerne nye opgaver indenfor forebyggelse og sundhedsfremme, som tidligere var placeret i de tidligere amter. I den forbindelse blev Center for Sundhedsfremme etableret i Varde kommune for at kunne matche disse nye opgaver.

Organisationsmodellen i Center for Sundhedsfremme, som den tegner sig i dag, er opstået spontant hen ad vejen og kan beskrives ved Burns og Stalkers organisationsmodel (Jensen 1980). Organisationsmodellen består af to modeller for organisationer - den mekanistiske og den organiske organisation (Jensen 1980), hvor Center for Sundhedsfremme kan beskrives som en primær organisk organisation (hvilket er en ideal organisering som er uopnåelig). Beskrivelsens formål er primært at synliggøre specialets organisatoriske kontekst.

Center for Sundhedsfremme beskrevet som organisk organisation:

1. Arbejdsdeling: variabel arbejdsfordeling baseret på viden og erfaring set i forhold til de konkrete opgaver. I forhold til Center for Sundhedsfremme udmønter det sig i den projektorienterede arbejdsform, hvor grupperne bliver sammensat ud fra temaer og ressourcer; medarbejderne har stor indflydelse på, hvem der skal deltage i gruppen.
2. Koordinering: løbende, gensidig tilpasning, opgaver redefineres til stadighed. I Center for Sundhedsfremme viser dette sig ved, at der evalueres på tilbud/tiltag løbende, og indsatsbeskrivelser tilpasses disse.
3. Ansvarsforhold: bred ansvarlighed som opnås gennem involvering og uddelegering af ansvar i forhold til opgaver og områder.
4. Magtforhold og placering af viden: skiftende og decentraliserende. I Center for Sundhedsfremme, hvor grupper er skiftende over tid, har grupperne stor magt og indflydelse i forhold til gruppens levering. Grupperne har varierende indhold, og behovet for viden forandres kontinuerligt.
5. Interaktion: hovedsagelig tværgående. I Center for Sundhedsfremme er interaktionen stort set altid tværfagligt og ofte tværsektorielt, og altid i samarbejde med borgerne. Der arbejdes ud fra en helhedstænkning, som kalder på flere fagligheder og tilgange.
6. Styring: igennem information og rådgivning. Center for Sundhedsfremme er et center med dygtige reflektive professionelle ansatte. Dette kræver et højt informations niveau og stor inddragelse. Styringstænkningen er medledelse, mere end det er styring.
7. Prestigekilder: personlig indsats, viden, erfaring og dygtighed. I Center for Sundhedsfremme er det både og. De fleste indsatser er grupperelaterede, men der er så mange individuelle samtaler med borgere, og den personlige kontakt og anerkendelse, som medarbejderne får fra borgerne, må ikke undervurderes.
8. Medarbejdernes orientering: målopfyldelse. I Center for Sundhedsfremme arbejdes der projektorienteret, og dermed kommer der fokus på målopfyldelse.
9. Højest værdsatte indstillinger: engagement i organisationens opgaver, bidrag til organisationens vækst og fremskridt. Der er i Center for Sundhedsfremme et højt engagement og stor ansvarlighed. Personalet deltager i mange efteruddannelsesaktiviteter, heraf en del på diplom og masterniveau. Personalet er qua den projektorienterede tilgang vant til at indgå i mange skiftende opgaver.

(Ibid)

Videnskabsteoretiske overvejelser

Det videnskabsteoretiske afsæt for dette speciale er indenfor det socialkonstruktionistiske paradigme, som kan betragtes som en radikal gren af konstruktivismen.

Samskabelsen, eller med andre ord, den sociale konstruktion, skal i dette projekt tage udgangspunkt i relationelle processer, der under og efter selve interventionerne skal skabe fælles viden og erfaring for de deltagende parter. Der skabes nye dominerende, også kaldet tykke fortællinger, som kan styrke organisationen og dens interessenter (borgerne) i deres nutidige og fremtidige samspil. Det vil sige, at jeg som vil undersøge fænomenet samskabelse, må have en forståelse for, hvordan man kan samskabe, for at kunne forholde mig til samskabelsen og udvikle den. Dette betyder endvidere i denne sammenhæng, at den viden og de erfaringer, som interventionerne resulterer i, også vil være påvirket af de konstruktioner, vi er en del af i øvrigt, hvorfor det med stor sandsynlighed vil få indflydelse på hele Center for Sundhedsfremme.

Socialkonstruktionisme og samskabelse

Konstruktivismen, socialkonstruktivismen og socialkonstruktionismen blev oprindeligt inspireret af Immanuel Kants (1724-1804) strukturalistiske tanker om, at menneskets erkendelse var formet af medfødte strukturer i det enkelte menneskes hjerne – de kognitive strukturer. Fra 1800-tallet og frem er udviklingen af denne tænkning resulteret i en parallel teoretisk tilgang, hvor man tænker, at den menneskelige tilgang til verden ikke så meget er formet af medfødte kognitive strukturer, men mere er formet af vores relationer og i dialogen med andre mennesker, gennem vores sprog og kultur – altså at de strukturer, Kant talte om, i stedet er konstruktioner, vi skaber i det sociale samspil.

Sociologerne Peter Berger (1929-) og Thomas Luckmann (1927-) hævdede i deres banebrydende bog "Den samfundsskabte virkelighed" (1972), at det ikke var de medfødte kognitive strukturer, der var afgørende for menneskers gøren og laden, men at de foranderlige sociale sammenhænge, vi mennesker er deltagere i, er mere afgørende. Deres overordnede konklusion var, at menneskets bevidsthed og identitet ikke kan beskrives uafhængigt af de sociale og samfundsmæssige helheder, som mennesker deltager i og interagerer med.

I dette speciale tager jeg primært udgangspunkt i professor i socialpsykologi Kennet J. Gergens (1935-) udlægning af socialkonstruktionismen. Gergen gav en samlet fremstilling af sine tanker om socialkonstruktionismen i 1985 i en artikel *The Social Constructionist Movement in Modern Psychology*. Denne udlægning af socialkonstruktionismen har Gergen arbejdet og udviklet på siden.

Gergen ser vores opfattelse af virkeligheden som en konstruktion, der som udgangspunkt kunne se anderledes ud. Det betyder, at det, vi sammen konstruerer i nuet, kan opleves som sandt, men at denne sandhed ikke er endegyldig. Socialkonstruktionismen fornægter ikke, at der findes noget ved siden af vores sociale konstruktioner, men er ontologisk stum, idet den ikke udtaler sig om, hvad der er. Gergen skriver:

”Vi bør ikke konkludere, at ”ingenting eksisterer” før øjeblikket med fælles handling. Det der eksisterer, eksisterer simpelthen. Men i den fælles handleproces, tager, hvad *det* nu end er, form som *noget for os*.”(Gergen 2010 s. 66.)

Endvidere skriver Gergen:

”Det er ikke sådan, at ingenting eksisterer før relationen. Det handler om, at ingenting eksisterer for os.”(Gergen 2010 s. 113)

Socialkonstruktionismen benægter ikke, at der eksisterer en materiel virkelighed, men peger på, at vi kun kan forstå og begribe denne igennem vores konstruktioner. Vi kan først erkende og erfare noget, når vi forholder os til det - hvilket altid sker i en relation. Dette er som nævnt en måde at tænke på, som jeg vil bruge ift. min undersøgelse af samskabelsen, der i sig selv må siges at være en social konstruktion.

Ifølge Gergen er ideen om mennesket, som et uafhængigt subjekt, en konstruktion, han ikke er enig i. Han mener, at vores ide om ”selvet” er en konstruktion, der er skabt i relationer. Gergen er ikke interesseret i at skelne mellem objekt og subjekt, eller mellem ”os” og ”dem” eller ”jeg” og ”dig”. Hans teori er et opgør med det stærke fokus, der er på individet i vores samfund, og som han påpeger, opstod i forbindelse med oplysningstiden (Gergen, 2010 s. 33-37). Gergens tænkning er samtidig et opgør med det positivistiske videns ideal, som han oplever som indskrænkende for menneskene, da ikke alt, hvad mennesket erkender eller erfarer, kan måles og vejes, eller opdeles i sandt og falsk – og at der er andre muligheder for mennesket, hvis vi tænker ud over den ”sandhed,” vi har konstrueret og er vant til, idet der ifølge Gergen er mange sandheder.

”Men når først vi kan se det som en konstruktion, vi selv har lavet - en mulighed blandt mange - kan vi også forstå, at grænserne omkring selvet er et fængsel.”(Gergen 2010, s.34.)

Gergens tænkning står således i modsætning til det positivistiske paradigme, der tager udgangspunkt i, at der findes en virkelighed, som man kan observere og måle objektivt, hvor man kan udlede sandt/falsk og årsag/ virkning. Ligeledes står hans tænkning, som nævnt ovenfor, i modsætning til ideen om et ”kerne-selv”.

Gergen beskriver, at adskillelsen mellem det enkelte individ og omverdenen er begrænsende for vores udfoldelsesmuligheder. Han skriver:

”Når vi antager en afgrænset væren, bliver vi kastet ind i en tilstand af fundamental mistillid.”(Gergen 2010, s. 42.)

Og han fortsætter:

”Antagelsen om afgrænset væren avler ikke blot mistillid til andre, men sætter også gang i en aktiv søgen efter andres fejl.”(Gergen 2010, s. 43.)

I opgøret med den Vestlige individualisme anviser socialkonstruktionismen i stedet det relationelle perspektiv, hvor et af argumenterne er, at al erkendelse opstår i eller udspringer af relationer, og hvor sproget i relationen er med til at skabe den sociale virkelighed. Dette grundsyn udspringer af et perspektiv, hvor der ikke skelnes skarpt mellem dig og mig, men hvor det primære fokus er på relationen. Med udgangspunkt i relationen, er der basis for et helt anden form for samskabelse, der forhåbentlig kan bære præg af åbenhed, nysgerrighed og gensidig tillid.

Sproget er mediet for den sociale konstruktion og en aktiv del af denne. Sproget er dermed ikke blot en neutral formidler af ”konstruktionen”, men er aktivt medskabende. Vi oplever og erfarer ikke først virkeligheden for derefter at gengive eller beskrive virkeligheden, som den er. Vi oplever og erfarer virkeligheden gennem vores sprogliggørelse af den. Sproget interagerer med vores oplevelse, og det sker i relationer. Vi konstruerer således vores erkendelse sammen, gennem en sprogliggørelse, hvor vi gensidigt påvirker hinanden og vores fælles sprogliggørelse. Når vi tror, vi erkender noget som individ, trækker vi på ressourcer fra vores relationer, og vi trækker på viden og erfaringer, som er skabt i relationer, så al erkendelse er i sin væren samskabt i relationer. Det giver derfor ingen mening at se mennesket som et uafhængigt individ. Man må i stedet anskue mennesket, som en del af en fortløbende samskabelse konstrueret i og af de levede liv og dets relationer (Gergen 2010, s. 50-52).

Verden set i en socialkonstruktionistisk optik er ikke en stabil og uforanderlig virkelighed, men en verden, der er i kontinuerlig konstruktion, flertydig, ustabil, og polyfon¹. Konstruktionen foregår i relationer, i sociale interaktioner mellem mennesker og mellem samfundets aktører og institutioner. Begrebet samskabelse kan i denne forbindelse forstås som en sprogliggørelse af en fælles social konstruktion. Ordet samskabelse er et begreb, der bruges om noget, der skabes imellem mennesker. I Center for

---

¹ Betegnelsen polyfoni anvendes om flerstemmig musik, hvor stemmerne er udformet som selvstændige melodilinjer, der sekundært harmonerer med hinanden. Kilde: Wikipedia.

Sundhedsfremme samskaber vi eksempelvis, når vi sammen er i dialog om, hvordan vi skal arbejde med samskabelse, når vi er sammen med patientforeningerne og aftenskolerne, men vi gør det også løbende i hverdagen, hvor vi samskaber vores fælles virkelighed med hinanden, med borgerne og samarbejdspartnere i en løbende samskabelse. Denne forståelse af samskabelse er mere generel end den definition, som professor Eva Sørensen og professor Jacob Torfing angiver i artiklen, som nævnes side 4 (Sørensen & Torfing 2015, s.2).

Socialkonstruktionismen ser viden som en samskabelse i en løbende proces eller et flow, hvor den sociale konstruktion om "sandheden" til stadighed formes og omformes i en åben flerstemmighed. For at dette kan ske, er den primære kompetence relationel deltagelse og erkendelse af, at den sociale virkelighed, og det vi betegner som sandheder, er relationelle konstruktioner. I vores interne samskabelsesproces i arbejdsrelationen på Center for Sundhedsfremme, hvor vi arbejder med vores opfattelse af den gode samskabelsesproces, er det netop denne indfaldsvinkel, jeg vil bringe i spil. Gergen påpeger at:

"Når vi tager tingene for givet, - for sandheder, - ikke forholder os nysgerrigt og spørgende til dem, stivner vore konstruktioner i "sandheder". Vi låses dermed fast i de muligheder, den konstruktion giver os, og er blinde for de andre mulige konstruktioner, der måtte være. Vi udnytter dermed ikke den rigdom af muligheder, der er, og afskærer os selv fra andre perspektiver og den viden, der måtte kunne skabes i disse relationer." (Gergen 2010, s.54.)

Ved at indgå i samskabelse med andre, gerne flere og andre end vi plejer (som fx aftenskoler og patientforeninger), får vi nye og flere perspektiver på en given sag, opgave eller serviceydelse, som gør os i stand til at se på vores praksis med nye øjne, eller som Gergen skriver:

"Det er snarere sådan, at når vi underkaster vore traditioner kritisk gennemgang, bliver de denaturaliseret. Det vil sige, at livet, som vi kender det, ophører med at være en afspejling af, hvordan den menneskelige natur nu engang fungerer, men viser sig ved at være en tradition, som er blevet så banal, at vi glemmer, den er skabt af mennesker." (Gergen 2010, s. 54.)

Gergens tanker inspirerer mig til at tænke, at vi i Center for Sundhedsfremme bør undersøge vores hidtidige praksis – vores dominerende fortælling om os selv, med åbenhed og nysgerrighed. Ved en sådan relationel samskabelse kan vi måske forebygge, at Center for Sundhedsfremme "stivner i traditioner", og at vi begynder at anse vores metoder og praksis ses som sandheder. Kan vi derimod gennem samskabelse forny og udvikle vores dominerende fortælling om os selv, som et udviklingsorienteret, engageret og velfungerende center?

Gruppen af medforskere i dette speciale er tværfagligt sammensat. Der er en socialrådgiver, sygeplejerske, fysioterapeut, folkesundhedskandidat og en diætist, hvorfor der også ud fra det uddannelsesmæssige perspektiv er mulighed for flere inspirationskilder og nyskabelse på tværs.

Socialkonstruktionismen hævder ikke, at andre teorier eller praksisser er usande, idet den ikke gør krav på en endegyldig sandhed, men derimod inviterer den til radikal pluralisme, og opfordrer til kreativ nytænkning på kryds og tværs af de forskellige forskningstraditioner (Gergen 2009, s.43-47).

Teori

Narrativ teori

Da jeg i dette speciale har fokus på den kontekst og de relationer, der udspiller sig i samskabelse i Center for Sundhedsfremme, som er et kommunalt sundhedscenter - har jeg valgt at se på vores praksis ud fra den del af den narrative tilgang til organisationsudvikling, som udspringer af den narrative terapi, der er udviklet af Michael White (1935-1985) og David Epston (1944-) i 1980'erne. Deres teori er udsprunget af en terapeutisk kontekst, hvorfor jeg i dette speciale har valgt at arbejde ud fra Schnoors fortolkning af White og Epsons narrative teori (Schnoor 2014). Dette fordi hendes udlægning tager udgangspunkt i en dansk kontekst, hvilket er meningsgivende for mig som forsker i Center for Sundhedsfremme, hvortil teorien skal overføres og afprøves i praksis samtidig med hun erkendelsesteoretisk er på linje med Gergen (Schnoor 2009, s.16)

Den narrative praksis bygger på den antagelse, at organisationers liv og identitet er skabt af de fortællinger, der er i organisationen og dens omverden. Til sammenligning med mit videnskabsteoretiske udgangspunkt er fortællingerne altså at ligestille med en social konstruktion – relationen, og de, der indgår heri, ligger under for denne konstruktion, som er afgørende for, hvordan relationen opfattes.

Michala Schnoor skriver:

”Organisationsudvikling i det narrative perspektiv er ikke interesseret i, hvilke historier der er sande eller falske, men er interesseret i sproget, fortællingerne, mening og relationer i organisationen med henblik på at skabe en social verden, hvor organisatorisk resultatskabelse er mulig”(Schnoor 2009, s. 58)

Hun skriver endvidere:

”Formålet er at udvide og omforme fortællinger i arbejdsfællesskabet med henblik på at skabe indbyrdes samspil, der gør organisationen og dens medlemmer bedre rustet til at skabe arbejdsmæssige resultater ”(Schnoor 2009, s. 17)

Den grundlæggende ide i narrativ teori er, at vi mennesker er meningsskabende væsner, som kontinuerligt forsøger at skabe mening i livet via fortællinger. Vi forsøger at fortolke de erfaringer og oplevelser, vi møder, ind i en meningsfuld kontekst. Vi lever vores fortælling om os selv, og i denne proces bliver historien aktiv medskabende af vores fortællinger om vores liv. Fortællingen er således ikke en afbildning af det levede liv, men en udvalgt fortolket fortælling. I organisatorisk kontekst er der et væld af historier, og nogle af disse historier bliver dominerende i organisationen og kan få lang levetid. Medarbejderne tager dem til sig, udvikler og vedligeholder dem for derigennem at skabe mening og sammenhæng i helheden. Det foregår i relationerne i social interaktion. Det vil altså sige, at medarbejderne kontinuerligt konstruerer og vedligeholder den fortælling, som de påvirkes af, ubevidst. Derfor vedligeholdes relationens karakter også, hvis ikke noget eller nogen gør de involverede opmærksomme på vanetænkningens magt. (Schnoor 2014, s. 25-35)

I den sociale interaktion fravælges de begivenheder, der ikke understøtter den dominerende historie, og den bliver derved selvforstærkende, idet vi udvikler selektiv perception og selektiv hukommelse. Vi ser ikke, og vi husker ikke det, som ikke understøtter historien. Denne vinkel er vigtig for en leder, som ønsker at arbejde med forandring og udvikling, idet der både skal være opmærksomhed på de dominerende såvel som de undertrykte historier, for hvad kan de undertrykte historier mon bidrage med?

Michael White skelner, inspireret af Jerome Bruner, mellem bevidsthedens (eller identitetens) landskab og handlingernes landskab. Denne distinktion mellem de to landskaber i en fortælling medvirker til at skelne mellem handlinger, som noget man gør, og bevidstheden som noget man er. I forhold til narrativ coaching i en organisatorisk kontekst, vil der primært være fokus på spørgsmål ind i handlingslandskabet, da fokus er på de organisatoriske fortællinger. (Schnoor 2014, s. 187-192).

White blev inspireret til at anvende metoden med ekstern bevidning af bl.a. antropologen Barbara Myerhoff, som studerede et lille samfund af ældre jøder i Venice, Los Angeles i midten af 1970'erne i forbindelse med nogle identitetsprojekter. Disse jøder havde alle overlevet holocaust, havde overlevet deres egne børn og følte sig isolerede. Hun beskrev, hvordan historiefortællingen spillede en stor rolle i udviklingen af fællesskabet i projekterne. De ældre fortalte hinanden historier fra deres liv, og gennem denne bevidning af deres historier, blev de bestyrket i deres egen oplevelse af sig selv og deres identitet. Hun kaldte disse mekanismer for definerende ceremonier (White 2006, s. 101-109)

I det narrative perspektiv er det at fortælle historier, det samme som at udøve magt, idet der i udvælgelsen og udviklingen af fortællingen, både er magt og modmagt på spil. Når vi forsøger at samskabe, går vi ind i et "relationsrum", et rum hvor der skal være nysgerrighed og åbenhed, og hvor al viden er lige værdifuld. Hvordan kan vi være sammen i et sådant rum med alle de historier, vi alle bærer med os om, hvordan vi plejer at være sammen og løse opgaverne? White trækker i denne forbindelse på Michel Foucaults tænkning om magt.

Michel Foucault, blev via sit arbejde med disputatsen "Galskabens historie i den klassiske periode" 1961, optaget af historien om, hvordan mennesker blev kategoriseret, diagnosticeret og sat i bånd af samfundet via anvendelsen af bestemte talemåder, normer og praksisser. Han blev optaget af, hvordan den moderne magt, som ikke i Foucaults forstand er en synlig magt som fx politiet, men er den magt, som er til stede – altid, overalt, den selvovervågende og diskursive magt, som handler om, hvad man bør og ikke bør, og hvad der er normalt/unormalt osv.

"Power is not an Institution, and not a structure; neither is it a certain strength we are endowed with; It is the name that one attributes to a complex strategical situation in a particular society." (Foucault 1980, *The History of Sexuality*.)

Denne moderne form for magt er selvkontrollerende, idet borgeren bliver sin egen kontrollør og kontrollerer sig selv, som om man bliver overvåget af alle andre. Denne form for magt tvinger mennesker til at leve et liv, som er styret af normer. Normer de ikke nødvendigvis selv ønsker, men de kan ikke frigøre sig fra dem, idet de ikke er bevidste om disse magtstrukturer.

De bliver konstant mindet om, at de burde det ene eller det andet for at leve op til de gældende normer. Nogen mennesker vender bebrejdelserne over ikke at kunne leve op til dette indad, mod sig selv, hvilket kan udmønte sig i psykisk sygdom. Først når mennesket bliver bevidst om disse strukturer og mekanismer (den magt der er i spil), har mennesket mulighed for at frigøre sig. Først der kan der ændres i historien eller fortælles en helt anden historie, og den nye fortælling kan fungere som modmagt (White 2006, s.39-47, Foucault 1982, Schnoor 2014, s.231-237)

I den narrative terapi arbejder man med begrebet agenthed (på engelsk: personal agency), hvor man, hvis man opnår agenthed, har en øget bevidsthed om egne fortællinger og dermed mulige handlinger og modmagt. Modmagt her ikke forstået som et "kampverbum", mere som en modmagt, der kan ændre magten og åbne for andre muligheder. Man får en indsigt i, hvordan normerne påvirker ens handlinger og valg, og derved får man øje for flere handlemuligheder og andre fortællinger. White opstiller forskellige muligheder for at arbejde med agenthed, som ikke er relevante i forhold til det organisatoriske. Det

relevante i denne sammenhæng er bevidstheden om, at for at kunne øge agentheden i en organisation, så skal der ændres i spillet mellem magt og modmagt, og for at kunne gøre dette i en organisatorisk kontekst, må man samskabe fortællinger, der afdækker magtmekanismerne, og dermed skaber modmagt.

Foucaults magtbegreb er ikke en dikotomi mellem negativ eller positiv magt, idet han anser magt som produktiv. Spændingsfeltet i spillet mellem magt og modmagt kan anses for værende produktiv, idet det indeholder potentiale for forandring og udvikling.

“We must cease once and for all to describe the effect of power in negative terms: It excludes, It represses, It censors, It abstracts, It masks, It conceals, In fact Power produces, It produces reality, It produces domains of objects and rituals of truth.” (Foucault, Discipline and punish bind 1:94)

Aktionsforskning

Dette speciale udfolder sig i Center for Sundhedsfremme, der er en kommunal organisation. Jeg har derfor valgt en aktionsforskningstilgang, som oprindeligt er udviklet af Kurt Lewin (1890-1947), som i 1946 udgav bogen ”Resolving Social Conflict”, hvor begrebet aktionsforskning blev anvendt første gang.

Han var jøde og flygtede fra Tyskland i forbindelse med pogromerne. Lewin var derfor optaget af, hvordan man kunne forebygge autoritære styringstilgange som den nazistiske. Han ønskede at understøtte en demokratisk samfundsmæssig udvikling for at modvirke risikoen for, at noget lignende kunne gentage sig. Han mente, der i aktionsforskningen var en mulighed for at understøtte demokratiske dannelses- og læreprocesser igennem inddragelsen af organisationernes subjekter (deltagere, medarbejdere, ledere osv.). Ved at inddrage dem i ligeværdige, demokratiske processer som medforskere, ønskede han at skabe læring og forståelse for organisationen, hvormed såvel forskere som medforskere blev klogere og mere reflektivt bevidste om egen virkelighed.

“To believe in reasons means to believe in democracy, because it grants to the reasoning partners a status of equality”. (Lewin 1997:67)

At inddrage organisationens medlemmer i forskningen ændrer radikalt ved det traditionelle forskningsperspektiv, idet objektivitet som ideal nedprioriteres, og i stedet for arbejdes der ud fra en tese om, at

objektiviteten ikke kan opnås, modsat det positivistiske forsknings ideal. I dette speciale arbejdes der som tidligere nævnt ud fra et socialkonstruktionistisk perspektiv, hvor viden og data opfattes som sociale konstruktioner, og hvor man påpeger, at opfattelsen af "noget" er determineret af fortællingen omkring det, som også er socialt konstrueret.

Der er i aktionsforskning fokus på forskning såvel som udvikling af viden, der medfører nye handlinger med henblik på udvikling og forbedring af de områder, der forskes i. Denne form for forskning er altså praksisorienteret og har som forudsætning, at viden skal ændre kontekst, og at kontekst ændrer viden. Der er altså fokus på såvel produkt som proces. Det vil altså sige, at teorien er, at nye handlinger vil afføde nye tilgange til den eksisterende viden (eller den dominerende fortælling/sociale konstruktion). Tegningen nedenunder afbilder processerne i de cyklus, som aktionsforskning typisk er opbygget efter, og som dette projekt er inspireret af.

Figur 1. Kilde: Coghlan & Brannick, 2014: "Doing Action Research" s.11

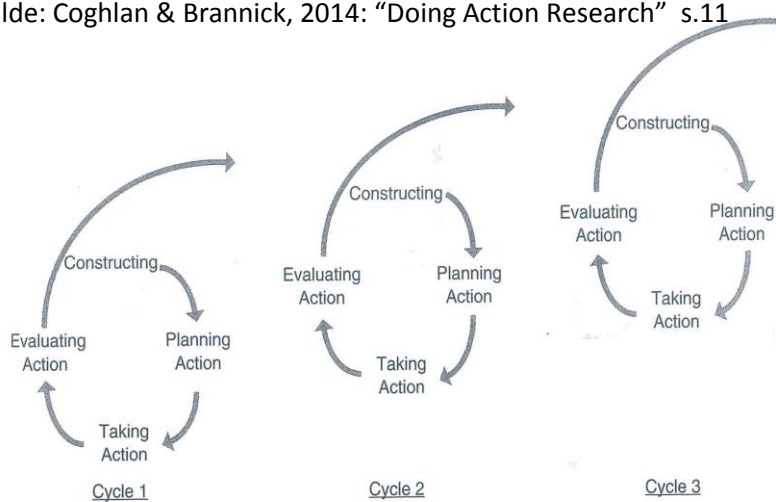

Figure 1.3 Spiral of Action Research Cycles

Aktionsforskningen har udviklet sig i mange retninger siden 1940erne. Forfatterne Duus, Gitte m.fl. har i bogen "Aktionsforskning – en grundbog i aktionsforskning,", 2014, beskrevet de tre største grene:

1. Den sociotekniske "top down" tilgang, hvor ledelsen ser fordele ved at inddrage medarbejdernes viden. Denne tilgang har som forudsætning, at sociale organisationer ikke er afhængige af teknologien (udformning af produktionsmidlerne som f.eks. bygninger), og at der opereres indenfor eksisterende magtstrukturer. Duus, 2014, Side 64-69

2. Den dialogiske tilgang, hvor typisk to magtcentre, som opfattes som ligeværdige, dog hvor man gennem dialog og demokratisk involvering, skaber ny viden og nye erkendelser. Denne tilgang er også kaldet den skandinaviske model, hvor der har været forsket meget i, hvordan forholdet mellem mennesker og produktionsapparatet kan udvikles. Duus, 2014, s.69-73
3. Den Kritiske utopiske tilgang – modsat den sociotekniske er denne tilgang en ”bottom up” metode, hvor formålet er at dekonstruere magtstrukturer og revolutionere samfundet. Hensigten er at skabe et frirum, hvor kreativitet og utopierne har frit spil for derigennem at finde nye indsigter, viden og løsninger. Duus, 2014, s. 74-79

Metode og metodeovervejelser

For at kunne analysere processerne har jeg uddraget følgende delelementer af teorierne ud, og de vil i dette projekt være at betragte som begreber, der skal fungere som redskaber for analysen. De centrale begreber, jeg har valgt at arbejde med, er:

- Dominerende fortællinger
- Magt (og modmagt)
- Synliggørelse
- Polyfoni (flerstemmighed)
- Samskabelse

Dette kunne afdækkes via analysespørgsmål som: Kan interventioner i tråd med aktionsforskningen, medvirke til at synliggøre nye fortællinger? Hvordan modtages disse nye fortællinger? Hvad bliver synliggjort som afgørende for samskabelsens potentiale for Center for Sundhedsfremme?

Et andet konstrueret begreb er i denne sammenhæng magt. Magt er et vidt begreb, men i dette speciale kan spørgsmål som disse opstilles: Hvordan spiller magt og modmagt ind i erkendelsen af nye fortællinger? Hvordan spiller magt ind i, hvordan medarbejderne modtager de nye fortællinger? Påvirker det relationen positivt eller negativt?

Disse spørgsmål vil jeg komme omkring i analysen, for på denne måde at belyse potentialet af samskabelse på Center for Sundhedsfremme ud fra de teoretiske perspektiver.

Dette speciale er, som tidligere nævnt, inspireret af aktionsforskning, hvor der tilstræbes at udvikle lokal viden, som kan generaliseres og anvendes i andre sammenhænge. Der er tale om tre interventioner, hvor der undervejs forskes i, hvordan vi kan samskabe viden i en løbende udviklingsspiral jf. figur 1. Ud fra mit

teorivalg og mit videnskabsteoretiske ståsted, mener jeg, at det emne jeg undersøger – samskabelsen – er et socialt konstrueret begreb/redskab, og jeg har sat mig for at undersøge, hvorvidt samskabelsen kan medvirke til at implementere dette begreb som redskab, hvilket igen er en social konstruktion. Med aktionsforskning kan vi forske i den sociale kontekst, og skabe ny viden ud fra praksis. Idet vi ændrer bevidstheden om de socialt konstruerede arbejdsformer, får vi skabt nye fortællinger (viden), og derved kan vi ændre praksis.

I mit forskningsarbejde med at undersøge, hvordan udvikling, gennemførelse og efterfølgende evaluering af en samskabelsesproces kan medvirke til en "bottom" up tankegang i forhold til implementering af samskabelse som en fremtidig metodetænkning i Center for Sundhedsfremme, vil jeg i analysen benytte mig af den narrative teori tænkning. Dette ved først at se på hvilke dominerende fortællinger, vi kan afdække og hvilke nye fortællinger, vi sammen kan skabe.

Når jeg som leder ønsker, at arbejde med at udvikle eller ændre de dominerende fortællinger i min organisation, må jeg tage afsæt i det sprog og den kommunikation, der foregår i organisationen. Når jeg som forsker ønsker, at undersøge begrebet samskabelse, og hvordan det kan bruges som tænkning i forhold til implementering, er det således vigtigt, at jeg overvejer, hvordan vi – jeg og mine medforskere, sammen kan skabe og udvikle en ny fortælling om samskabelse i Center for Sundhedsfremme, ligesom vi også er nødt til at forholde os til de dominerende historier, der allerede lever i og omkring organisationen, og hvordan vi kan udvikle på disse.

Som forsker påtager jeg mig rollen som coach og som overordnet procesfacilitator. Jeg er samtidig leder. Disse roller, er roller der indeholder magt, både den traditionelle magt, f.eks. den magt, der ligger kraft af min titel, men også moderne magt. Også rollen som coach og procesfacilitator er magtfulde roller, idet jeg i kraft af disse roller får stor indflydelse på hvilke historier, der skal være de dominerende. I en samskabelse skal historiefortællingen ske i en ligeværdig samskabende refleksion. For at magten ikke skal være en forhindring, for at sådanne processer kan ske, er det vigtigt, jeg i disse roller forsøger at agere magtreflekteret i min deltagelse generelt. Dette kan jeg gøre ved at være opmærksom på hvilke intentioner, der ligger bag mine spørgsmål, og ved at være åben og nysgerrig i forhold til mine medforskeres bidrag til fortællingerne. Ved at være åben overfor dialoger om magt, er jeg ligeledes med til at skabe modmagt mod magten, og mindsker dermed risikoen for, at jeg uforvarende kommer til at misbruge min magt. Mine medforskere bliver ligeledes bedre i stand til at være bevidst om magten og dermed bliver de også bedre til at skabe modmagt, og hjælpe mig med at forebygge magtmisbrug.

Et begreb, der kan konstrueres ud fra teorierne i denne sammenhæng, er "synliggørelse". Som det fremgår af teorierne, kan magtstrukturerne i relationer fastholdes i fortællinger, vi ikke ønsker, eller som ikke er konstruktive, fordi de låser os fast. Dette fordi vi ikke er bevidst om den dominerende fortælling, eller at den skaber denne uhensigtsmæssige magtstruktur. For at få øje på de dominerende fortællinger og de potentielle nye fortællinger, må de altså synliggøres. Dette gøres ifølge aktionsforskningen via kombinationen af dialogiske, refleksive processer og afprøvning af nye handlinger. Den socialkonstruktivistiske forklaring på dette ville være en bevidstgørelse af konstruktionen og en samskabelse af en ny og "bedre" konstruktion – eller i denne sammenhæng en ny og mere konstruktiv fortælling. Synliggørelse som begreb i dette projekt, bruges altså som teoretisk reference i forbindelse med de fortællinger, der gøres bevidste og arbejdes med at videreudvikle og forandre. Det er i forbindelse med denne proces også tale om en synliggørelse af de magtrelationer, der er i fortællingerne samt en synliggørelse af det potentiale, der ligger i disse, idet magt jf. Foucault også kan være produktiv og være med til at bane vejen for at nye tiltag kan ske.

"My role –(...), - is to show people that they are much freer than they feel, that people accept as truth, as evidence, some themes which have been built up at a certain moment during history, and that this so called evidence can be criticized and destroyed. To change something in the minds of people – that's the role of an intellectual." (Foucault 1982 in Martin, Gutman & Hutton 1988:10)

Som leder og forsker betyder det, at for at skabe forandring og udvikling skal jeg forholde mig til hvilke fortællinger, der bliver fortalt, og hvilke fortællinger jeg selv fortæller. I arbejdet med implementering af samskabelse i Varde kommune, vil mine medforskere og jeg forsøge at synliggøre, hvilke fortællinger vi har, som vi ønsker at gøre mere dominerende - fortykke, og samtidig vil vi skabe en ny fælles fortælling. I organisatorisk sammenhæng er bevidnende processer en konkret måde at arbejde med at styrke de fortællinger, som ønskes udviklet.

Der gennemføres derfor en narrativt inspireret coaching af en medforsker, der til daglig er medarbejder i vores organisation, hvor fortællingerne om handlingslandskabet vil blive foldet ud. Under fortællingen fortælles tykke og tynde historier/dominerende, ikke dominerende. Det bevidnende team lytter efter disse, og genfortæller dem, som de hørte dem og navnlig trækker de ting frem, som de hæftede sig særligt ved, hvorefter coachee igen folder de vigtigste fortællinger yderligere ud. Efterfølgende bliver der faciliteret en proces, af mig, hvor vi sammen reflekterer og udvikler på vores nye fælles fortælling om samskabelse. Gennem denne proces vil vi synliggøre de mange stemmer, som har andele i projektet, og vælge hvilke vi vil arbejde videre med i planlægningen af samskabelsesprocessen med eksterne deltagere. De erfaringer der

indsamles under samskabelsesprocessen med eksterne deltagere, vil efterfølgende blive delt mellem forskerne (som alle er ansatte som medarbejdere i Center for Sundhedsfremme), og vi vil således i den videre samskabende proces evaluere erfaringerne og konstruere en ny fortælling om samskabelse i Center for Sundhedsfremme. Igennem denne fortælling synliggøres, deles og udvikles vores erfaringer og viden om samskabelse

I denne samskabelsesproces fralægger jeg mig den traditionelle magt, der ligger i min formelle titel som leder. Dette kan jeg kun gøre inden for en given ramme, idet jeg ikke kan aflægge mit ledelsesmæssige ansvar. Men inden for den her beskrevne ramme, skal min deltagelse, så vidt muligt, være på lige fod med de andre deltagere, jeg skal være nysgerrig og åben i relationerne. Som Gergen påpeger:

”Fælles beslutningstagning trives ved polyfon deltagelse. Ideelt set betyder dette, at man skal åbne beslutningstagning for så mange deltagere, som det praktisk lader sig gøre, og opmuntre til at dele rigdommen i deres multitolblivelse”(Gergen 2010, s. 358).

Det er dog ikke kun op til mig at beslutte, at jeg vil deltage i samskabelsen på lige fod, det afhænger af, hvorvidt vi lykkes med at være åbne og nysgerrige overfor hinanden, og om vi tør? Vi er i denne proces gensidige afhængige af hinanden, og ansvaret for at denne proces og denne form for dialog lykkes, er et fælles anliggende, dvs. en samskabelse i sig selv.

Under disse processer er vi nødt til at forholde os til begrebet magt, idet magt er til stede i alle relationer, både i form af en interpersonel magt og den traditionelle magt, hvor magt er defineret f.eks. i kraft af, at der er en deltager, der har en tydeligt defineret lederrolle. Vi skal arbejde med at øge vores agenthed igennem synliggørelse af de magtformer, vi oplever. Ved at blive mere bevidste, mere reflekterede over magtens mangfoldige ansigter, kan vi opøve mere agenthed i forhold til at kunne skabe modmagt, og dermed ændre på historierne. Dette vil medvirke til at frigøre os fra vanlig tænkning, idet synliggørelsen af magten og vores modmagt vil hjælpe os til at blive mere bevidste om, at der er mange stemmer, mange mulige fortællinger, som vi har friheden til at vælge imellem.

I analysen vil et uddrag af de forskellige stemmer og fortællinger blive uddraget af processerne via eksempler og citater.

Interventionsmetode og proces

I dette afsnit vil jeg gennemgå de tre interventioner specialet omhandler.

Første intervention: Jeg inviterer fem medarbejdere/medforskere, som repræsenterer et bredt udsnit af Center for Sundhedsfremme fagområder, og som alle formodes at skulle arbejde med samskabelse fremover. Medforskerne inviteres til et tre timers møde, hvor den ene deltager tidligere har deltaget i to processer, som byggede på samskabelsesprincipperne i forskellig omfang. Min rolle er dels forsker dels coach, facilitator og deltager. Coachingen foregår ud fra et narrativt perspektiv, hvor de andre er bevidnende team og skal bevidne/genfortælle, hvad de hører.

Hensigten med denne coaching er at få fortalt de gode og mindre gode erfaringer, der er i huset i forhold til samskabelse. Ved at gøre dette med et bevidnende team, får vi dels forstærket fortællingen om de gode erfaringer, samtidig med vi skaber en ny fælles fortælling. En fortælling som medvirker til ejerskab og dermed mening. Vi vil dermed starte på historierne om samskabelse, samtidig med at vi samskaber.

Efter coachingen hvor det bevidnende team har bevidnet, hvad de hørte, får coachee igen ordet og skal fortælle, hvad hun tænker i forhold til deres fortællinger. Derefter bedes de alle tage mindst tre ting med sig, som de hørte/syntes var vigtige i forhold til at gennemføre en samskabelsesproces med ind i en form for brainstorm, hvor vi samskaber for at forberede os til at gennemføre en samskabelsesproces med lokale aftenskoler og patientforeninger. Hvilke overvejelser er vigtige vi gør os, er vi klædt på til at gennemføre en sådan proces, er der viden vi mangler, vil der være emner, som der er vigtige at få afklaret i processen? Seancen optages på lydfil, da der er fokus på det talte sprog, relationer og de historier vi skaber og fortæller, og illustreres via de udarbejdede plancher (se bilag 1a.)

Under den første seance opstår ønsket om et planlægningsmøde dagen før samskabelsesprocessen med patientforeninger og aftenskoler af en times varighed for at sikre, alle er enige om, hvem der gør hvad, hvornår, og hvordan vi undervejs kan hjælpe hinanden. Processen producerer ajourførte materialer til samskabelsesprocessen.

Anden intervention: Samskabelsesprocessen med aftenskoler og patientforeninger afvikles ud fra den plan (se bilag 2a), vi sammen har lavet i første intervention. Processen visualiseres via de udarbejdede statements fra grupperne og mails fra medforskerne (se bilag 2a, c, d, e).

Tredje intervention: Der afholdes et møde med medarbejderne/medforskerne, hvor vi brainstormer på tre spørgsmål – hvilke erfaringer skal vi huske? – hvordan vil vi gribe det an fremover? – Var der noget vi manglede viden om? Processen visualiseres via de udarbejdede plancher fra arbejdet (se bilag 3 a, b, c.).

Analyse af interventionerne

Intervention 1:

Første intervention blev indledt med, at jeg coacher medforsker J ud fra et narrativt perspektiv, med mine medforskere som bevidnende team. Første del af coachingen varede 15 minutter, hvorefter det bevidnende team blev hørt. Under coachingen er det mig, der stiller, og dermed påvirker jeg den fortælling, medforsker J fortæller, hermed udøver jeg magt. Det bevidnende team udøver også magt i deres valg af, hvad de genfortæller, og hvis de vælger at lægge fokus på en tynd fortælling, laver de modmagt til den dominerende fortælling, som er den coachee vælger at fortælle. Derefter fortsatte coachingen yderligere 10 minutter ud fra, hvad coachee hørte det bevidnende team fortælle, og hvad hun fandt interessant og ønskede at uddybe. Her får coachee, magten til at definere, hvad hun finder mest interessant, hun får her igen indflydelse på udviklingen af fortællingen. Jeg og mine medforskere kan skabe modmagt til denne magt, ved at være nysgerrig og stille spørgsmål ikke kun til de fortællinger hun lægger fokus på, men også til de andre mulige fortællinger.

Spørgsmålene var primært rettet mod bevidsthedslandskabet, da det var den organisatoriske kontekst og de tidligere erfaringer derfra, der var i fokus. Analysen tager udgangspunkt i transskriberingen af samtalen, som er en del af min empiri (bilag 1a). Transskriberingen er tegnsat for at være mere læsevenlig.

Det var spørgsmål som fx.

Coach:” Vil du fortælle lidt om, hvordan de oplevede seancerne? Der var to seancer med KOL-borgere. Hvad oplevede du?” - ”I den anden seance, du var med til, hvordan adskilte den sig så fra den første?”- ”Hvad skete der?”- ”Hvad gjorde du for at få jer til at blive mere lige?”- ”Hvis du nu kigger tilbage på seancen, er der noget, du har tænkt, skulle have været anderledes efter anden seance? Noget du ville gøre anderledes i dag, hvis det var?”

Ved at spørgsmålene er koncentreret om bevidsthedslandskabet (side 9) foldes handlingerne ud, og fokus er på, hvad der skete – de levede erfaringer. Derved deles disse erfaringer med det bevidnende team, samtidig med, at hendes eget fokus på erfaringerne øges. Igennem denne proces synliggøres coachees fortælling for hende selv såvel som det bevidnende team.

Fortællingen som coachee fortæller, handler om to processer, hvor man forsøger at arbejde med samskabelse. Coachee oplevede en udvikling fra første til anden proces. Om den første proces fortæller hun:

”Processen for mig mindede mere om nogle af de undervisnings..., altså hvor vi har snakket om deres liv, hvor jeg ligesom er facilitator og trækker nogle ting frem.”

Hvilket viser, hvordan hun oplevede en synliggørelse af, at der ikke var samskabelse i processen, idet det var som det plejede, når hun underviste. Om anden proces fortæller hun:

”Og så begyndte der lige pludselig at ske noget samskabende ved bordet, så man lige pludselig fik åbnet sine øjne for nogle andre muligheder end det, man ellers var i.”

Her fremgår det tydeligt, at hun oplever, at samskabelsesprocessen synliggør nogle andre mulige fortællinger, end hun normalt møder.

Hun fortæller, hvordan hun fik mere fokus på ligestillingen, idet hun under første proces oplevede sig selv som underviser:

”Og det hænger selvfølgelig både sammen med, om jeg måske automatisk går ind i den rolle, fordi jeg også kender dem.”

Hvor det i den anden proces opleves anderledes, citat:

”Måske var det i bund og grund det her med, at vi blev mere lige, end vi havde været i den anden seance.”

Coachee beskriver, at hun mener den vigtigste forskel på processerne skyldes, at opbygningen af seancerne er forskellig. Ved første proces er hun alene som facilitator, ved den anden proces er vi tre facilitatorer, og vi sidder med hver vores gruppe. Så måske skal man være deltager, for at der kan ske samskabelse, eller for at man oplever den? Der kan være sket samskabelse i de processer hun beretter om, det kan vi ikke vide. Men det er ikke sket på en måde, så det er blevet synliggjort for hende.

Fortællingen om den anden proces, er også en fortællingen om, at når processen foregår ved tre borde med hver facilitator, så er der tre forskellige processer, hvor hun reflekterer sig frem til, at det måske er godt:

”Få det bedste ud af det her med, at der er tre, og der kan jeg godt mærke, at jeg ved faktisk ikke, hvad det bedste er.” – ”jeg er faktisk ikke sikker på nødvendigvis, at det bedste er mere ensartethed.”

Denne refleksion fortæller historien om, at det er blevet synliggjort for hende, at der er forskellige fortællinger i spil, og at de forskellige stemmer alle kan bidrage til produktion (samskabelse) af viden.

Denne polyfoni øger antallet af mulige fortællinger og kvalificerer den producerede viden, ved det at der kommer flere perspektiver i spil. Når hun bruger ordet ensartethed, udspringer dette måske fra hendes baggrund i sundhedsvæsenet, hvor ensartethed i nogle sammenhænge er ensbetydende med kvalitetsstandardisering. Denne diskurs er hun kritisk overfor, idet hun stiller spørgsmål til den, derved bruger hun modmagt i forhold til diskursen om, at ensartethed er en kvalitet i sig selv. Hun bliver opmærksom på, at den dominerende fortælling har været, at ensartethed er en kvalitet, og ved det, at hun stiller spørgsmål til den, bliver det synliggjort at, der mulighed for at ændre denne historie. Agentheden er øget.

Denne del af historien bekræftes af det bevidnende team ved medforsker S:

”Så var der lige pludselig tre forskellige processer, og hvad stiller man så op med det, og kan man sammenligne det, og er det en styrke eller er det en svaghed, eller er det bare en virkelighed, vi er nødt til at forholde os til?”

Medforsker S reflekterer ligeledes over, hvorvidt det er en fordel eller ulempe, at processerne er forskellige uden dog at konkludere på det. Hun fortykker og synliggør dermed fortællingen omkring de mange stemmer, som kan øge vores bevidsthed, i forhold til at afklare, hvornår det kan være en fordel med mange stemmer og på hvilken måde. Hvilke muligheder kunne der være i de andre fortællinger, hvilken magt og modmagt er på spil, eller kunne komme i spil? Fortællingen giver ikke svaret, viser blot de mange muligheder.

Det bevidnende team bekræftede historien om, at de hørte, der skete en udvikling fra første proces til anden proces, medforsker S siger:

”Det var som om coachee havde en fortælling omkring den første seance, hvor der var nogle forventninger til, at tingene skulle være på en bestemt måde, som ikke blev opfyldt. Og så lød det som om coachee har været igennem en proces og fundet ud af, hvad det var der gjorde, at det var på den måde.”

Med denne bekræftelse af forandringen fra første til anden proces, synliggøres og fortykkes fortællingen om, at samskabelse er andet og mere end den facilitering og medinddragelse, vi normalt bruger i Center for Sundhedsfremme. Dette er med til at synliggøre og fortykke historien om, at det giver mening at beskæftige sig med begrebet samskabelse, og ikke blot nøjes med inddragelse. Samtidig er denne fortælling med til at skabe motivation hos deltagerne til at bruge samskabelse selv i deres egen opgaveløsning, da erfaringen om, at det gør en forskel, deles og fortykkes.

Medforskerne har ligeledes hørt, hvor vigtigt ligeværdigheden er i samskabelse - medforsker H udtaler:

”Det gav rigtig god mening at have den her samskabelsesproces, når man var fælles om noget tredje. At vi var mere ligeværdige, eller vi var mere lige, når man gik ind i det her, når der var noget helt nyt og noget tredje. At rammerne havde stor betydning for processen.”

Her fortæller hun, hvordan det, at det blev synliggjort for hende, at de var fælles om noget tredje(casen), var en vigtig forudsætning for, at de kunne indgå i en ligeværdig relation. Hun nævner også, at rammerne havde stor betydning for processen, dette uddyber hun med:

”Der sad hun fysisk nede blandt deltagerne fremfor at stå foran dem som underviser.”

Så medforsker H konkluderer og synliggør, at det ikke kun handler om, hvordan man mentalt indgår i relationerne de fysiske rammer understøtter også relationerne og ligeværdigheden. Her kobler hun sig på coachees fortælling, men konkluderer mere konkret på betydningen af konteksten, end coachee gjorde. Hermed synliggør hun via samskabelsen, at denne del af historien, efter hendes mening, skal ændres og fortykkes. Og hun bruger dermed modmagt i forhold til coachees dominerende fortælling.

På spørgsmålet om hvorvidt coachee savnede noget viden i forhold til processen, noget der kunne have ”klædt hende på”, så det havde været en anderledes oplevelse, eller om hun følte sig godt nok tilpas i rollen svarer coachee:

”Jeg følte mig fint tilpas i rollen. Det gjorde jeg. Og jeg ved ikke, om man kan blive klædt på. Medforsker K siger, øvelse gør mester, og det gør det nok også”

Her bekræfter hun det bevidnende team ved medforsker K, som netop har tolket udviklingen fra den ene proces til den næste som, at coachee har lært noget, og derfor har ændret på noget. På spørgsmålet om hvorvidt hun kan bruge sine erfaringer fra sit almindelige arbejde med medinddragelse i undervisningen, svarer hun:

”Jeg synes, vi har et rigtig godt fundament.” – ”men jeg synes, vi har et godt fundament i forhold til nogle af de der basale værdier, som jeg også synes, der gælder for huset som også gælder i samskabelse. Altså det her med ligeværdigheden, hvor alles mening betyder noget, og sammen kan vi komme videre.”

Så coachee bekræfter og fortykker her historien om, at vi bliver bedre til samskabelse ved at praktisere det men også, at der i Center for Sundhedsfremme er erfaringer og viden, der kan trækkes på. Dette bekræfter også det teoretiske udgangspunkt for videns udvikling – nemlig at det bliver en cirkulær proces med

kontinuerlig videns udvikling (se fig. 1 side 12). Hun får også synliggjort, at vi i Center for Sundhedsfremme har fokus på medinddragelse af borgerne, og at vi er opmærksomme på, hvilke basale værdier vi arbejder ud fra, hvilket er en vigtig forudsætning for, at vi kan arbejde med at være ligeværdige i vore relationer med borgerne såvel som i vores interne samarbejde. Der vil altid være magt i relationerne, men ved at være opmærksomme på magten i relationerne, kan vi skabe en modmagt med vores bevidsthed om vores værdier og tilgange til relationen. Ved at blive bevidste om disse magtstrukturer, kan vi reflektere over dem og forholde os til, hvilke mulige fortællinger, der åbnes op for, og overveje, hvilke veje, vi tror, vil være den bedste ud fra vores værdier og holdninger.

Efter coachingen blev der faciliteret en proces, som var delt op i runder. Antallet af runder var ikke planlagt på forhånd, og alle bød ind med tre udsagn, indtil der ikke var flere relevante udsagn at arbejde med. Denne metode var et hjælperedskab for processen, det er en metode, vi ofte anvender under diverse møder, undervisning etc., så den var velkendt for deltagerne.

Der synliggøres hurtigt nogle dominerende fortællinger – der er en fortælling om kontekst og rammer med mange praktiske opgaver, der skal fordeles og løses. Denne del af fortællingen er konkret og resulterer i en beskrivelse, hvor alle de praktiske overvejelser og opgaver er beskrevet (se bilag 2a). Denne fortælling om kontekst betydning er vigtig for alle deltagere, idet det er en fortælling, der synliggør, at vi er velforberedte til mødet med de eksterne deltagere, at vi gerne vil, at de føler sig velkomne, og at vi gerne vil fremstå som en samarbejdspartner, der har styr på rammerne. Det giver tryghed for os alle i rollen som facilitatorer, og dermed understøtter det vores muligheder for at indgå i ligeværdige relationer. Da der er en måned til selve mødet, aftales det, at vi dagen inden kort mødes, for at sikre vi alle er opdateret på planlægningen af aftenen.

Der er også en fortælling som synliggør, at deres syn på samskabelse som begreb og metode er blevet udvidet:

Medforsker S:” Jeg tænker også lidt, altså det blev tydeligt for mig, hvor kontekstafhængig samskabelse er. Hvor mange forskellige påvirkninger, der, både af personer og rammer, emne, processtyring, og hvordan arbejder vi, hvor foranderligt det er. Det er sådan noget flydende noget. Det er meget svært at have nogle rammer omkring det, hvis det skal være samskabelse. Så det er sådan noget, der er meget levende og svært at sætte i nogle rammer.” – ”Jeg synes også, at jeg er blevet klogere på samskabelsen. Altså også bare det her med at formålet med den her samskabelse, det er faktisk ikke, at vi skal skabe et produkt. Det er faktisk noget i selve processen, der bliver vores mål.”

Medforsker J supplerer:

”jeg tænker også på, at måske er hele processen ikke bare helt ren samskabelse, men der kan jo godt være elementer af samskabelse i det. Og det er vel også ok?”

Margit supplerer yderlig:

”jeg tror, at et eller andet sted, er der nok en flydende overgang, hvornår man går fra samskabelse over i samarbejde. Men man kan jo ikke forestille sig samskabelse uden samarbejde vel?”.

Medforsker S reflekterer herover, hvad der har betydning for, at samskabelse kan lykkes, og hvad det egentlig er for et begreb, vi arbejder med. Hun synliggør en fortælling om sin opfattelse af, hvad samskabelse er, og fortykker historien om, at samskabelse er andet og mere end samarbejde. Hendes udsagn suppleres af de to andres udsagn. Det synliggøres, hvordan der igennem samskabelse skabes en bevidsthed om mulighederne for at fortælle nye og andre historier, hvor flere stemmer kan komme i spil.

Undervejs fortælles en historie om deres usikkerhed i forhold til hvilke roller, de skal have på mødet med de eksterne deltagere:

Medforsker H:” Jeg tænker meget sådan rolleafklaring. Altså hvad er vores roller? vi har snakket meget om de her facilitatorer. Hvad er det egentlig for en hat, vi har på, når vi er med den dag? ”

coachee: ”Vi har en opgave i at få sat deltagerne ved bordene i spil” – ”jeg tænker vi skal være nærværende, og at vi skal sikre en god dialog, og vi skal skabe tryghed i gruppen, og der skal være plads tillid, humor, og der skal være plads til at alle får sagt noget.”

Medforsker K: ”Vi skal ikke være neutrale”

Ovenstående udspringer meget af deres usikkerhed i forhold til hvilke roller/handlinger, de forventes at have på mødet, denne usikkerhed bunder i problematikken omkring ligestilling. Ligestilling er et begreb, som vi i Center for Sundhedsfremme ofte har diskuteret. Vi tilstræber det, men kan man overhovedet opnå det? Hvis vi var fuldstændig ligestillede, ville det ikke forudsætte et såkaldt magtfrit rum – og kan der så være relationer? Dette er ifølge Foucault ikke muligt, magt er tilstede i alle relationer.

Vi kan ved at være bevidste om magten skabe en modmagt, og dermed tilstræbe ligeværdighed. Dialogen afspejler denne dikotomi.:

Medforsker S: " Vi kan være ligeværdige i at prøve at møde hinanden, ikke?"

Medforsker J: " Vi er ikke ligestillede. Det er vi ikke, og det bliver vi jo aldrig, men vi er jo lige meget værd i den relation vi har. For Margit er ingenting uden mig, og jeg er ingenting uden Margit.

Deres usikkerhed kan også udspringe af, at deres roller i den nye fortælling vil blive ændret, og at den dominerende fortælling om, hvordan vi arbejder og møder vores borgere, vil blive ændret. Man vil som tidligere beskrevet under teoriafsnittet være selektiv i hukommelsen for at fastholde den kendte dominerende fortælling. Her er de i en situation, hvor dette er i spil, hvilket skaber utryghed.

Magtrelationerne diskuteres, er de ligeværdige eller ej, og hvad ligger der i ordet ligeværdig? Betyder det, at man er mere værd? Gennem dialogerne synliggøres det, at det for os handler om at møde hinanden lige i relationen som mennesker. At vi ikke kan komme ud over, at vi har forskellige positioner – nogle kommer fra aftenskoler, nogle fra patientforeninger, nogle er medarbejdere og nogle er ledere, nogle får løn andre får ikke. I denne dialog bliver vi mere afklarede på vores opfattelse af ligeværdighed og får et fælles billede. I ordet ligeværd er der mange forventninger og følelser indlejret, og ordet er et magtfuldt ord – men i dialogen om, hvad det betyder, skaber vi en modmagt til ordet, så det ikke længere gør os så usikre i forhold til, om vi nu kan håndtere begrebet, hvorved vi bedre kan håndtere den ligeværdige relation.

I samskabelsen om fortællingen, som handler om ligeværd, bliver det synligt for os, at vi ikke er transparente omkring formålet med mødet, at vi faktisk har nogle udtalte intentioner i forhold til formålene for samskabelsen, hvilket er en forhindring i forhold til at have de bedste muligheder for at indgå i en samskabelse på ligeværdig vis. Vi har f.eks. et ønske om, at de skaber nye samarbejdsprojekter sammen på kryds og tværs i forhold til sundhedstilbud:

Margit: " Jeg sidder lige og tænker på, vi har faktisk en skjult intention. Vi må erkende, at vi har en skjult og spørgsmålet er om vi ikke skal gøre den intention synlig."- "så hvis vi er ærlige omkring det, er vi så ikke transparente?"

Medforsker H: " Jeg synes i hvert fald vi gør noget godt i forhold til tillid og troværdighed, ikke også? At det er åbne kort, der bliver spillet med."

Dialogen om vores skjulte intention og formålet med mødet i det hele taget, er med til at synliggøre vore egne intentioner for os selv, derved kan vi være transparente omkring dem, og det aftales, at jeg i velkomsten introducerer de eksterne deltagere for dem. Vi fortykker historien om, at vi ønsker at indgå i en ligeværdig relation, at vi er bevidste om, at det kræver refleksion over egne bevæggrunde, vi øger derved vores egen agenthed i forhold til at agere på forhånd i spillet mellem magt og modmagt.

Fortællingen er samlet set en fortælling om vores arbejde med samskabelse, en synliggørelse af vores overvejelser og dialoger i den forbindelse. Men hvilke fordele og ulemper er der ved denne historie om, hvordan vi arbejder med samskabelse, fremfor at vi blot samarbejder, som vi plejer?

Intervention 2:

Interventionen blev gennemført som planlagt, med høj deltageraktivitet. Der deltog 12 personer udefra, som repræsenterede 2 aftenskoler og 6 patientforeninger og 6 personer fra Center for Sundhedsfremme. Medforskerne sendte efterfølgende dag deres umiddelbare tanker og refleksioner om aftenen på mails (se bilag 2d.).

Disse mails viser historien om en proces, hvor medforskerne følte sig godt forberedte:

Medforsker L: "Mht. indhold har jeg følt mig tryk og godt klædt på fagligt og mht. de praktiske rammer har jeg deltaget begrænset, idet andre har haft fuldstændigt styr på den del.

Der har under hele processen været god information, nysgerrighed og en rigtig god stemning."

Medforsker J: "Hele processen har været godt bygget op" - og det har forberedt os godt på vores arrangement i aftes."

Medforskerne oplevede ligeledes samskabelsen som en positiv proces:

Medforsker L: "En inspirerende aften, hvor deltagerne følte sig respekteret, og jeg tror alle føler, at de er vigtige i fællesskabet"

Medforsker K: "Dejligt at deltagerne kunne se fordele ved samskabelse og ønsker at fortsætte processen."

Ved afrundingen af aftenen spurgte jeg til, hvorvidt deltagerne havde lyst til at deltage i lignende fremtidige processer. Hvis de var positive, skulle de skrive sig på en mail liste. Dette valgte alle deltagerne at gøre. Der

blev skabt relationer under mødet, og når man skaber relationer, får man en indsigt i de mennesker, man har mødt og deres kontekst. Deltagerne oplevede, hvordan en samskabelsesproces kunne være udviklende. Denne nye viden og relationerne er den platform/fortælling, der skal arbejdes videre fra. For fortsat at udvikle på fortællingen og forny fortællingen om samskabelse, er det vigtigt, at vi løbende stopper op og tager vores fortællinger op til refleksion i forbindelse med samskabelse. Ved at udvikle og fortsat fortælle fortællingen, holdes den i live i en reflekterende samskabelse.

Hvorvidt vi fremover formår at fastholde denne refleksion og nysgerrighed i samskabelse, uanset hvem vi samskaber med, besvarer dette speciale ikke, interventionerne viser noget om, hvordan vi kan arbejde med implementering af en "bottom up" tilgang af samskabelse, men interventionerne kan ikke stå alene i en fortsat udvikling og implementering af samskabelse i Center for Sundhedsfremme.

Intervention 3:

Under denne proces brugte medforskerne og jeg igen fremgangsmåden med, at hver især kom med de vigtigste pointer, uden nogen antalsbegrænsning. Mange udsagn bekræftede resultaterne fra analyserne i 1 og 2. intervention, og plancherne lignede hinanden til forveksling. I forhold til, hvordan vi fremover skal arbejde med samskabelse kom der dog nye opmærksomhedspunkter:

Flere overvejelser om hvad der kommer bagefter

For mine medforskere viste det sig efterfølgende, at det var uvant for dem, at der ikke kom noget mere konkret ud af processen med de eksterne deltagere. Der var eksterne deltagere, der lavede aftaler indbyrdes, hvor vi i Center for Sundhedsfremme ikke var involveret. Der blev efterspurgt en plan for, hvad næste trin er (hvilket ikke er planlagt endnu). Så det at stå i en sammenhæng, hvor formål og mål kun er etablering af relationer, blev oplevet som anderledes og utilfredsstillende, hvilket kan få indflydelse på historien om, hvorvidt samskabelse er en positiv historie, eller om det bliver en mere forbeholden historie. Dette synliggjorde vigtigheden af en fortløbende historie, for at den kan holdes i live og fortsat give mening.

Indbyde bredt – direkte og indirekte målgrupper

Flere af mine medforskere mødte under processen med aftenskoler og patientforeningerne spørgsmålet om, hvorfor fx. Idrætsforeninger ikke var inviteret, hvilket vi fandt, var et relevant spørgsmål, da andre organisationer også kunne have interesse i at deltage. Det blev oplevet som u hensigtsmæssigt, at der ikke var større diversitet i sammensætningen af mødedeltagere, hvilket bestyrker Gergens udsagn om, at jo flere perspektiver vi kan få i spil jo bedre løsninger og løsningsprocesser kan vi opnå. Dette synliggør, at vi fremover skal overveje målgruppen grundigere og bredere. En anden mulig løsning kunne også være at

overveje at invitere åbent via annoncering i ugeaviserne f.eks. ud fra et tema, og så lade det være op til borgerne, hvorvidt de selv mener, de kunne være relevante deltagere.

Tid til interne diskussioner ved planlægning fx om magt, roller og etik - Vores etikspil?

Også under denne 3. proces var vi alle optagede af betydningen af magt, roller og de etiske implikationer. Det er abstrakte begreber, som kan være svære at forholde sig til. Her giver samskabelsesbegrebet en anledning til, at vi stopper op og sammen reflekterer og undrer os over begreberne samt deres betydning for os i hverdagen. Vi kunne kalde dette en samskabende refleksion, hvor vi synliggør historierne om vores værdier og holdninger, og vore overvejelser om magt og de etiske implikationer. Igennem denne samskabende refleksion - fortælling, som vi udvikler, øger vi vores fælles agenthed, som gør det muligt for os at blive bedre til at udvikle nye historier og styrke vores relationer indbyrdes. Men som også styrker vore relationerne til borgerne. Bevidstheden om vigtigheden af disse dialoger vil medvirke til at, vi husker at prioritere det i fremtiden.

Der kom forslag om at en af metoderne til at kvalificere og fastholde os selv i at drøfte disse mere filosofiske emner, var at anvende vores etikspil² i forbindelse med drøftelserne. Dette forslag er et simpelt og logisk forslag, som vil være relevant at afprøve. Personalet er introduceret til spillet af firmaet, og har afprøvet det.

Som leder er jeg bevidst om den magtposition, jeg besidder i kraft af min stilling. Selv om jeg bestræber mig på at deltage ligeværdigt, kan jeg ikke lægge min lederrolle fra mig, hvilket heller ikke er meningen, idet lederrollen også er en relevant stemme. Men ved at være lyttende og undrende i forhold til dialogen, ved at møde medforskerne og deres udsagn med respekt, er det muligt for mig som leder at indgå ligeværdigt i samskabelsen, blive en del af relationen og få del i den samskabte viden. Ved at indgå i samskabelsen og være bevidst om mine roller, ved at håndtere dem på denne vis, skaber jeg modmagt i forhold til den traditionelle magt, jeg har i kraft af min stilling som leder. Dette er dog kun muligt i kraft af mine medforskere, som i samskabelsen møder mig med nysgerrighed og respekt, og derigennem skaber modmagt til magten.

---

² Etikspil – Rollespil udarbejdet af firmaet Ethicos, formålet med spillet er at skabe fornyet refleksion og dialog om dilemmaer, hvor dilemmaer holdes op imod nærhedsetikker, pligtetikker og konsekvensetikker.

Sammendrag af analyse og refleksion

Hvad fortæller og synliggør den samlede historie om vores tre processer? Hvordan kan udviklingen, gennemførelse og efterfølgende evaluering af en samskabelsesproces medvirke til en "bottom up" tænkning i forhold til implementering af samskabelse, som en fremtidig metodetænkning i Center for Sundhedsfremme?

Den store opmærksomhed på ligeværdighed, synliggjorde som vist i ovenstående analyser, at deltagerne var reflekterende i forhold til begrebet ligeværdighed, og hvad ligeværdighed egentlig betød. Det fik dem til at reflektere over deres hidtidige måde at forholde sig til borgerne på. Alle var af den opfattelse, at de forsøger at møde borgerne, der hvor borgeren er. Men gør man det, og kan man det? Som fagperson har man en opgave med at vejlede og motivere borger i forhold til et sundere liv. Man sidder i en specialistrolle, og spørgsmålet er, om man overhovedet kan møde borgeren ligeværdigt? Løsningen i forhold til dette forløb blev en fælles konstruktion – en konstruktion om, at man ville forsøge at møde deltagerne som ligestillede. Ordet "ligestillet" blev ikke opfattet, som lige så forstyrrende eller magtfuld som ligeværdig. Det var et forsøg på at sætte diverse indplaceringer i et økonomisk eller socialt hierarki ud af spil. Denne konstruktion medførte en oplevelse af, at vi havde fundet en måde at håndtere den magt (værdier), der ligger i ordet ligeværdighed, når det skal defineres. For i ordet ligestillet som mennesker, spiller ens status ikke ind. Deraf kan vi konkludere, at i arbejdet med samskabelse, kan man konstruere og samskabe konstruktioner, der kan hjælpe os med at møde deltagerne så ligeværdigt som muligt i den pågældende kontekst. Derved synliggøres, at samskabelse kan kvalificere os i arbejdet med at møde borgerne ligeværdigt, og dermed i arbejdet med samskabelse.

Man kan samtidig diskutere, om vi ikke derved øger risikoen for ikke at være ligeværdige i mødet med eksterne deltagere. Gennem vores proces forbereder vi os, arbejder med vores holdninger og værdier, skaber forventninger til hinanden og de andre – mens de eksterne deltagere ikke har været en del af denne forberedelsesproces, og møder op – formoder jeg – uforberedt! Der opstår her et paradoks, som ikke kan løses umiddelbart, men som vi skal forholde os til.

Vi må nødvendigvis også forholde os kritisk til, hvor meget forberedelse vi har behov for som minimum, for at kunne være i det – idet vi ved "for meget forberedelse" jf. ovenstående, ellers risikerer at øge uligheden i vores og de eksterne muligheder for ligeværdig deltagelse. Hvis vi ønsker at samskabe ligeværdigt med borgerne, må vi spørge os selv kritisk, hvorfor vi har behov for denne forberedelse. Er det fordi, det er uvant for os? Er det fordi, vi ikke tør møde borgerne ligeværdigt, og dermed få andre roller og magtrelationer end vi normalt har? Tør vi i det hele taget møde dem, og ikke mindst tage konsekvenserne

af det, vi lærer sammen – og efterfølgende ændre vores praksis? Har vi tillid nok til hinanden – medarbejder/borger?

Der er her en forskel mellem de eksterne og interne deltagere. De eksterne kan vælge at takke nej, de kan lade være med at deltage i dialogerne, de kan sige nej tak til alt, hvad der ligner samskabelse. Det kan vi som offentlig ansatte og som arrangører af samskabelsesprocesser ikke. Vi har en rolle som initiativtager, og dermed har vi taget et ansvar for at skabe nogle rammer for en proces. Og der er et ønske fra den øverste ledelse i Varde Kommune om, at vi skal skabe og indgå i samskabelsesprocesser med borgerne, samarbejdspartnere etc. Så medforskernes behov for forberedelse er set i denne sammenhæng legalt. Og hvis medarbejdere i Varde Kommune skal kunne indgå i disse processer, med denne lidt anden rolle og ansvar end de eksterne deltagere, så kan der være brug for forberedelse. Det må der tages stilling til i hvert enkelt tilfælde. Men hvis der er et behov, så synliggør vores processer en del af et muligt svar på, hvordan man kan forberede sig - nemlig at "øvelse gør mester", som medforsker K sagde. Vi bliver mere bevidste om og synliggør, hvordan vi ser vores mulige roller. Derved bliver vi også i stand til, at møde borgerne med flere perspektiver, mere åbenhed og nysgerrighed. Det er ikke en let genvej, at arbejde med samskabelse, men når mennesker møder hinanden med ægte åbenhed og nysgerrighed, så er mulighederne for at skabe relationelle processer store, og igennem relationelle processer, konstruerer vi vores verden, vi fortæller historier, lever historier, former og omformer, kort sagt vores liv bliver rigere på historier og mulige historier, som Gergen skriver:

"I alt, hvad vi siger og gør, udtrykker vi betingelserne for relationer. I alt, hvad vi tænker, husker, skaber og føler – i alt, hvad der giver mening for os, tager vi del i relationer."(Gergen 2010, s.165)

Den dominerende fortælling fra mit perspektiv som leder var den, at vi ved et almindeligt møde, hvor vi skulle planlægge en lignende proces og ikke tænke i samskabelse, så ville der være stor medarbejderindflydelse. Center for Sundhedsfremme er beskrevet som en organisation med høj medarbejderindflydelse og uddelegering af ansvar og kompetencer(jf. side 5). Vi ville gribe det pragmatisk an, få lavet en planlægning med facilitering og inddragelse, men rollefordelingen ville være, at de eksterne deltagere ville blive positioneret som informanter (og objekter), mere end de ville være en del af en samskabelse. Herefter ville vi vælge, om vi overhovedet ville anvende noget af den samkonstruerede viden, og hvilke dele af den i givet fald i vores videre arbejde - hvilket også er det, der skete under den første proces med borgere med KOL, som coacheen beretter om i intervention 1. Disse erkendelser er blevet synliggjort i processerne med samskabelse. Erkendelserne bliver sat i relief i forhold til de nye muligheder, som bliver synliggjort i samskabelsen. At vi f.eks. får et helt andet med og modspil i de processer, hvor der

skabes samskabelse i modsætning til den proces, som coachee berettede om, hvor det ikke lykkedes, og hvor deltagerne mere deltog som "almindelige" kursister end som ligeværdige samarbejdspartnere.

Den proces med samskabelse, som jeg oplevede sammen med mine medforskere (som jeg har beskrevet i dette speciale) foranledigede mig til følgende refleksioner ved afslutningen af processen.:

Margit: "Jeg har også selv lært noget af det, fordi det var noget med at blive konkret og få struktur på det. Det eneste jeg tænker, det her, det er ikke noget, vi kan lære os til ved at få undervisning eller læse. Det er vi nødt til at prøve. Den fornemmelse sidder jeg lige med, det her er vi nødt til at have i hænderne for at blive bedre til." - "Jeg fik også svar på, at jeg behøver ikke at hyre en eller anden til at fortælle os en hel masse. Det er faktisk mere vigtigt, at vi lige får tid til at snakke sammen inden vi går på, end det er at finde mere undervisning eller andet."

Citatet synliggør, at jeg har hørt og oplevet noget sammen med mine medforskere, som jeg ikke kunne have tilegnet mig på anden vis, end via samskabelsen om en ny fortælling i Center for Sundhedsfremme. Jeg kom til nye erkendelser under samskabelsen i kraft af, at jeg deltog i udviklingen af historien om samskabelse, og jeg fik ny viden. Denne viden er synliggjort i samskabelse med mine medarbejdere, som har tilladt mig at indgå i disse reflekterende processer med dem, ved at været åbne og nysgerrige overfor mig.

Der var fra start af en klar udmelding om, at samskabelsesprocessen med de eksterne deltagere ikke nødvendigvis skulle udmønte sig i konkrete samarbejdsaftaler eller lignende. Men i forhold til vores interne samskabelse om samskabelse – der var der fra min side et ønske om at afprøve, hvorvidt samskabelse med anvendelse af tilgange fra aktionsforskningen og den narrative coaching kunne bruges til at afprøve, udvikle og implementere samskabelsesbegrebet. Der var således i denne sammenhæng en forventning om et svar eller en form for mulige løsninger.

I kraft af at der blev taget udgangspunkt i coachingen af medforsker J, som havde en historie om, hvordan vi tidligere havde arbejdet med samskabelse, tog vi udgangspunkt i de erfaringer, vi havde, og den historie der var om dem. Derved anerkendte og selekterede vi i erfaringerne og skabte gennem samskabelsesprocessen sammen en ny fortælling. At der fra min side var en forventning om en form for svar, var også deltagernes forventning. Hvorfor ellers overhovedet gennemføre processen? Så produktkravet i den interne proces var ikke nogen hindring.

I forhold til processen med de eksterne deltagere var der meldinger fra medforskerne om, at det var godt, at der ikke var et produktkrav – men på trods af dette, viste analysen også, at det efterfølgende var svært for dem at forholde sig til, at formålet i første omgang kun var at skabe relationer og høre hinandens bidrag til processen. Spørgsmålene hvad nu? Hvad kom der ud af det? Blev aktuelle efter processen. Fraværet af et produktkrav blev i første omgang oplevet som frigørende, men bagefter blev der stillet spørgsmål ved, om det var nok? Historien om, at der kun er skabt relationer og et større kendskab til hinanden, er måske ikke en tyk historie; den kan have svært ved at legitimere sig i en global verden som vores, hvor der er stor opmærksomhed på effektivitet og ”outcome”. Når det er igennem sådanne mekanismer, som effektivitet og produkt, at der ydes og opleves anerkendelse, så er historien om en proces, hvor ”outcome” er relationer, for tynd og kan ende med at blive negativ tolket - som tidsspilde. Det er derfor vigtigt, at der efterfølgende følges op på samskabelses arrangementet med nogle initiativer til, hvordan vi sammen kan arbejde videre herfra. Man kan også vælge at se denne første samskabelsesproces med eksterne deltagere, som en forberedelse af de eksterne deltagere til kommende samskabelsesprocesser, idet de nu har deltaget i en proces og gjort sig nogle erfaringer. Herved bliver deres mulighed for at indgå ligeværdigt i fremtidige samskabelsesprocesser forbedret. Denne mulighed var vi ikke bevidste om, den blev synliggjort i samskabelsen.

Gennem disse samskabelsesprocesser er det blevet synliggjort, hvor vigtigt ligeværdighed er. Vi er derfor nødt til at finde måder, hvorpå vi kan inddrage deltagerne allerede i planlægningen af forløbet. Samtidig er vi nødt til at tage ansvar på os i forhold til at skabe rammerne for processen, idet den ellers ikke vil finde sted – dette afhænger af, hvorvidt de eksterne deltagere finder det vigtigt at deltage i samskabelse.

De eksterne deltagere har mange andre historier, de deltager i. Vores samskabelsesproces er kun en lille brik i deres historie. Hvis vi ønsker at udvikle og fortykke denne historie, er vi nødt til at være med til at holde fortællingen i live og skabe rammer og relationer, hvor vi så kan samskabe sammen fremover. Det er derfor vigtigt, at holde historien i live, at genfortælle den og udvikle den. Det er væsentligt, både at fortælle om fordelene og ulemperne ved samskabelse, kun derved kan vi sammen blive bedre. For at fortællingen skal leve videre, skal der også mere indhold i den, gode relationer er positivt, men hvad kan de bidrage med? Den del af fortællingen, skal der arbejdes videre med, og her kan en af vejene være, at Center for Sundhedsfremme går forrest og inviterer ind i et nyt og anderledes konkret samarbejde om en opgaveløsning. Et samarbejde hvor kun opgaven er defineret på forhånd og ikke løsningerne.

Derfor må vi må overordnet konkludere, at interventionerne fra aktionsforskningen kan være medvirkende til, at synliggøre nye fortællinger. Derudover også at modtagelsen af disse nye fortællinger er præget, ikke

kun af relationen, men også af de større samfundsstrukturer, der påvirker både medarbejdere og borgere. De nye fortællinger som er videns skabende, modtages åbent og villigt af medarbejderne, som ser et stort potentiale i det, de bliver opmærksomme på i forbindelse med synliggørelsen. Det, de nye fortællinger dog også gør, er at de stiller spørgsmålstejn ved de dominerende fortællinger og dermed den kendte relation på Center for Sundhedsfremme. Arbejdet i foranderlige relationer gør medarbejderne lidt utrygge ved relationen, og denne utryghed kan i sidste ende vise sig, at være en svaghed ved brugen af samskabelse som grundlag for Center for Sundhedsfremmes arbejde – da det påvirker medarbejderne ikke at have faste roller. Magten i relationerne er derfor vigtigt for menneskerne i arbejdet – men det viser også, hvor vigtigt det er at skabe modmagt for at nedbryde denne magt, når man skal arbejde med samskabelsen. Ligevægtens afgørende betydning for samskabelsen bliver synliggjort. De vante magtstrukturer må dekonstrueres for at få synliggjort deres funktion – hvad enten den er positiv eller negativ. Min rolle som leder og dermed ”magthaver”, kan altså negativt påvirke arbejdet på Center for sundhedsfremme ved at fastholde medarbejderne i de vante strukturer – men denne struktur påvirker samtidig også medarbejderne positivt, idet de søger trygheden ved de faste roller. Samskabelsen synliggør dette – og det at vi bliver bevidste om det, giver os mulighed for at skabe nye fortællinger- Dette betyder ikke, at det i alle tilfælde er fordelagtigt at benytte dekonstruktionen af magtstrukturen, kun når magtstrukturen modarbejder det, der er det bedste for organisationen. Dette gælder uanset hvilken magtstruktur/leder, der er tale om. Ifølge Foucault kan magt være produktiv og er til stede i alle relationer. Vi kan ikke undvære magt, idet den er med at skabe og vedligeholde de strukturer, der er nødvendige for, at en organisation kan fungere.

Hvordan spiller magt og modmagt så ind i erkendelsen af nye fortællinger? En socialpsykologisk forklaring på modtagelsen af samskabelsen i denne intervention, kunne være den menneskelige tilbøjelighed til at søge trygge roller. Selvom de nye fortællinger ændrer relationen til at være åben for nye inputs, så skaber den også utryghed for medarbejderne, idet de ændrer de trygge roller, de er vant til at forholde sig til. På den måde får vi også belyst spørgsmålet om, hvordan magt spiller ind i, og hvorledes medarbejderne modtager de nye fortællinger. Modtagelsen i 1. intervention var positivt, hvilket den på sin vis også var i 2. intervention – men her begynder de gamle strukturer at vise sig – man søger trygge rammer. Samskabelsen har altså sine begrænsninger ift. at arbejde med denne åbne metode konstant, medmindre man kan lære medarbejderne, at kunne håndtere den løse struktur. På den måde kan samskabelsens synliggørelse af nye fortællinger også være negativ, på trods af dens videns skabende potentiale.

Konklusion

Jeg har sammen med mine medforskere i dette speciale synliggjort, at ved at arbejde ud fra et socialkonstruktionistisk perspektiv og gøre brug af en narrativ tilgang, er det muligt at kan kvalificere arbejdet med udvikling, gennemførelse og efterfølgende evaluering af en samskabelsesproces.

Det er ligeledes synliggjort, hvordan man via sådanne samskabende refleksioner medvirker til en "bottom up" tænkning, idet medarbejderne inddrages i alle processer under hele forløbet, hvorved der skabes et stort engagement og ejerskab, og der skabes en fælles fortælling. En fortælling, hvor der løbende skabes ny viden på grundlag af den viden, man allerede har opnået og afprøvet i praksis/handling, hvor der så igen samskabes ny viden etc. i nye cyklus.

Specialet synliggør, hvordan arbejdet med at øge vores agenthed er med til, at jeg som leder kan deltage som leder – og deltage på lige fod med de øvrige, i kraft af vores fælles opmærksomhed på magt. Specialet viser, hvordan vi arbejder med magt, etik og ligeværd, og hvordan vi gennem den samskabende refleksion får skabt nye fortællinger. Fortællinger om magt, som modmagt mod magt. Det medfører ikke, at der bliver mindre magt, men at vi øver os på at blive mere agente.

Samskabelse kan bidrage til at øge vores opmærksomhed på mange af de ufortalte fortællinger, der er i Center for Sundhedsfremme. Dette i forhold til vores interne samarbejde såvel som eksterne relationer. Det er en metode, der kan hjælpe os med at få øje på de tynde/mindre dominerende fortællinger, for at høre hvad de mon kan fortælle os, som vi ikke har lagt mærke til før, ligesom det er en metode, der kan være med til at gøre dominerende fortællinger tykkere, men på et bevidst refleksivt grundlag fremfor et tilfældigt.

Samfundet er i hastig udvikling, dette kræver, at Center for Sundhedsfremme løbende kan matche denne udvikling for at kunne levere de løsninger, der efterspørges fra borgerne og samfundet generelt.

Samskabelse kan her være en arbejdsmetode, som vi anvender i forsøget på at følge med udviklingen og i arbejdet med ikke at stivne i vore fortællinger. Samskabelse kan medvirke til, at vi løbende kan forny vores fortællinger om Center for Sundhedsfremme, så vi matcher samfundets krav og forventninger til os, som et kommunalt sundhedscenter.

Litteraturliste

- Collin, F., og Køppe, S.(red) *Humanistisk videnskabsteori*, s. 445-454, Lindhardt og Ringhof forlag A/S 2014
- Duus, Gitte, m.fl.(red). *Aktionsforskning – en grundbog*, Samfundslitteratur 2012
- Gergen, K.J. (2010) *Relationel tilblivelse, videre fra individ og samfund*. Psykologisk Forlag 2010
- Gergen, K.J. (2009) *En invitation til social konstruktion* 3. udgave. Mindspace 2010
- Gergen, K. og M.(2004) *Socialkonstruktion – ind i samtalen*, Dansk psykologisk forlag A/S 2005
- Junge-Jensen Finn (1978) *Introduktion til organisationsteori*, s. 16-19, Samfundslitteratur 1981
- Nielsen Kit Sanne m.fl. (2010) *Narrativ coaching- en ny fortælling*, s.117-132, Dansk psykologisk forlag 2013
- Schnoor, Michala (2009) *Narrativ organisationsudvikling*. Dansk Psykologisk forlag A/S 2014
- White Micael (2007) *Kort over narrative landskaber*. Hans Reitzels forlag 2008
- White Michael (2006) *Narrativ praksis*. Hans Reitzels forlag 2014
- White Michael (2006) *Narrativ teori*. Hans Reitzels forlag 2014
- Artikler:
- Foucault, Michel (1982) ”The Subject and Power”. University of Chicago Press, Critical Inquiry, vol. 8. No. 4.
- Haslebo, Gitte, og Michala Schnoor (2007) ”Lederen som coach – forskellige vinkler på magt og etik”. Erhvervspsykologi, vol. 5 nr. 2
- Sørensen, Eva, og Torfing, Jacob (2015) ”Farvel til grønthøsterbesparelser. Nu skal velfærden fornys gennem en arena for samskabelse.” Den Offentlige.dk

Bilag 1. Intervention 1

Bilag 1 a. Transskribering af intervention 1.

Transskribering af optagelse fra den 21. september "Samskabelse"

Margit: I har fået hver jeres kulører. Det er ikke, for at jeg kan se, hvem der har skrevet det. Det er så I selv ved, hvad der er jeres, og hvad der ikke er jeres. Og jeg vil gerne sige undervejs, lyt til den historie, der bliver fortalt. Hvad er den tykke historie, som vi snakkede om lige før, og hvad er den tynde historie. Og når jeg coacher jer bagefter, så er det ikke fordi, jeg vil overhøre jer i, om I nu har hørt efter. Det er slet ikke det, det handler om, men der vil jeg få jer til at synliggøre og få fortalt, hvad det så var for en historie, I hørte. Og ved det, at I genfortæller det, så fortykker vi historien, kan man sige. Og vi får også billeder af hinandens historier. Hvad er det, vi hver især har hørt. Om når vi har hørt hinandens historie, så får vi også øje på flere historier og flere perspektiver. Undervejs skal vi ikke diskutere, om vi er enige med hinanden, det skal I ikke forholde jer til. I skal mere fortælle historien, I har hørt. I behøver ikke at rose hende eller noget som helst. Gengiv det I hører, og mærk efter, hvad det er for en genklang, det giver i jer. Og selvfølgelig, uanset om det er kritik eller ros, uanset hvad vi siger her, så i et anerkendende sprog, så vi har det godt sammen. Under første runde – du har ur på, vil du ikke være tidtager?

Medforsker H: Jo.

Margit: Godt. Og så vil jeg nu coache Medforsker J, og vi har 15 minutter. Prøv lige at sige til to minutter før. Og undervejs, skriv stikord ned, så I kan huske det, og jeg vil gerne have lov til at få jeres stikord bagefter.

Medforsker H: Og vi skal dele det op i tyk og tynd? Tykke og tynde historier?

Margit: Ja.

Medforsker H: Og den tykke var det essentielle, eller ...?

Margit: Det er det, I synes er vigtigst. Tynd er noget, I er nysgerrige på. Noget, I måske gerne vil høre mere om. Men I behøver ikke at kunne fortælle. I skriver bare uden at spekulere på, om det er ...

Medforsker K: Stikord på hver.

Margit: Gerne flere. Alle de stikord, I synes, der er vigtige undervejs. Om det er tykke eller tynde stikord, det skal I ikke sådan hænge jer i. Det er vigtigere, at I skriver det ned, som I synes er vigtigt, I husker. Så kan vi bagefter kigge på, hvad vi synes, der er de tykke og de tynde. Ja, Medforsker J, du har sagt ja til at blive coachet her i forhold til vores samskabelsesprocesser med KOL-borgerne.

Medforsker J: Det har jeg, ja.

Margit: Vil du fortælle lidt om, hvordan du oplevede seancerne? Der var to seancer med KOL-borgere. Hvad oplevede du?

Medforsker J: Ja, der var to seancer. Den første seance var det en gruppe borgere, vi havde i huset, altså inde på "Vejen videre", som vi inviterede ind til en proces inde i undervisningslokalet, som vi havde planlagt

med nogle spørgsmål. Og de kommer så ind, og de er tre grupper, de sidder ved tre borde, og der er tre ved hvert bord. Der er borgere med KOL, og så er der én pårørende med, som sidder ved siden af sin kone. Og flere af dem kender jeg faktisk fra dengang, jeg selv har haft KOL-rehabilitering og undervisning, så flere af dem har jeg mødt, og de vidste jo så også, at jeg var fysioterapeut, og hvad jeg har lavet her i huset. Og det tror jeg, at det har haft betydning for den proces, som vi havde. Sådant som jeg har tænkt på det bagefter, vi sidder jo både i nogle små gruppe, men vi er jo også samlet i en gruppe, og de er jo i gang med et tilbud herinde, som indeholder undervisning og træning. Og jeg er jo så også med, og mig forbinder de jo så også med undervisning og træning. Og det synes jeg, der betød noget for den proces, vi havde, i forhold til de spørgsmål, som vi havde i forhold til "Det gode liv" og i forhold til self-tracking-agtige spørgsmål, så trak vi hele tiden på de erfaringer, de havde fra det forløb, de var i eller havde været i sammen med mig. Så det blev hele tiden trukket frem af træning og undervisning, så på den måde kom det til at handle rigtig meget om motion.

Margit: Så du tænker, at der ikke var den store forskel, eller hvad var det?

Medforsker J: Ja. Man byder jo ind. Alle er jo lige vigtige, og man byder jo ind med det, man har, men det blev bare tydeligt for mig, at man jo trækker på de erfaringer, man har. Det, der giver mening for en i den sammenhæng, som man nu engang sidder i. Og når de er i et forløb herinde allerede, og de møder mig, som de kender herindefra, og vi sidder inde i det her rum, hvor de er vant til at få undervisning, så sker der altså et eller andet med det perspektiv, som der kommer på det, som vi nu engang skal snakke om.

Margit: Så du ser det mere som et almindeligt samarbejds møde end egentlig samskabelse?

Medforsker J: Ja. Processen for mig mindede mere om nogle af de undervisnings ..., altså hvor vi har snakket om deres liv, hvor jeg ligesom er facilitator og trækker nogle ting frem.

Margit: Så det kommer til at minde for meget om selve forløbet "Vejen Videre".

Medforsker J: Ja, det gjorde det. Og det hænger selvfølgelig både sammen med, om jeg måske også automatisk går ind i den rolle, fordi jeg også kender dem. Du ved, så der er mange ting, både på den ene og den anden side, som jeg bagefter har tænkt, at det var egentlig ikke særlig gunstigt for, hvis samskabelse i denne her sammenhæng også var lidt nyt. Og der blev vi lidt låst i det, vi var i.

Margit: Den anden seance, du var med til, hvordan adskilte den sig så fra den første?

Medforsker J: Der inviterede vi jo, annoncerede jo også i avisen, og de borgere, der så kom ind – vi nåede op på 15 – nogle af dem har været i huset for noget tid siden, og nogle få har vi også mødt i andre sammenhænge, og de har jo selv meldt sig til at komme herind. Og der var også flere pårørende med. Og de har jo ligesom meldt sig til at komme ind og byde ind med den viden, som de nu havde. Og der sidder vi også ved nogle borde. Du sidder ved det ene bord, jeg sidder ved det andet bord, og så sidder Jane nede fra sygehuset ved det tredje bord. Så igen er vi én gruppe, men vi er jo også tre små grupper. Og det bord, jeg sidder ved – det er mest det, jeg kan tale ud fra – der var der ikke på forhånd den samme relation, som der var ved det andet. Det vil sige, det var et andet afsæt. Men jeg synes, da vi kom i gang med det første spørgsmål – og nu kan jeg godt være lidt detaljeret, fordi jeg har læst i nogle af mine umiddelbare refleksioner – kan jeg se, at med det første spørgsmål var det lidt svært at komme i gang, og det tror jeg også handlede om, at jeg til at starte med ikke formåede at få sat rammen i forhold til, at det er *dine* erfaringer. De er lige så vigtige som mine.

Margit: Og holde fast i det.

Medforsker J: Og holde fast i det. Men da det så først kom i gang, så skete der noget.

Margit: Hvad skete der?

Medforsker J: Jeg har prøvet bagefter at tænke, hvad det er for nogle ord, jeg kan sætte på. Men der var i hvert fald en eller anden form for nysgerrighed fra alle parter og en interesse. Men der var faktisk også lidt en tillid, tror jeg, til at det, jeg byder ind med, det var også godt. Altså hver især. Jeg prøvede at få de pårørende lidt i spil, og når hun så kommer på banen, så nikker de andre jo også og lytter til det og udviklere videre på det. Så byder hun ind igen. Altså, det her med, at det, man byder ind med, det giver mening eller har relevans, det har betydning. Måske var det i bund og grund det her med, at vi blev mere lige end vi havde været i den anden seance.

Margit: Hvad gjorde du for at få jer til at blive mere lige?

Medforsker J: Først og fremmest sad jeg jo ned ved det samme bord. Det var bare sådan helt ... hvor jeg jo i den anden stod op, fordi jeg havde tre borde. Hvor jeg jo så står oppe ved tavlen. Så der blev man jo allerede der sat i en eller anden bestemt position. Her sad vi jo ned. Og så også det, at vi præsenterede os jo lige, og det bliver jo ikke med baggrund i alt det her, men alligevel så fornemmer de også ret hurtigt, at jeg faktisk godt ved, hvad det her handler om. Jeg ved godt, hvad det vil sige at have KOL, og jeg ved også godt, hvad det er, man kan bøvle med i hverdagen. Og det synes jeg også på en eller anden måde gav en tillid til, at jeg havde forståelse for nogle af de ting, som de snakkede om.

Margit: Så det var en fordel, at du vidste noget om KOL?

Medforsker J: Det synes jeg. Det tror jeg faktisk. Det tror jeg, det var, fordi når de skulle fortælle om noget, så havde vi ret hurtigt ved bordet en fornemmelse af, hvad det her problem egentlig handler om.

Margit: Du sagde før, at i den første seance var det mere ligesom, når I kørte "Vejen Videre". Var der en forskel på "Vejen Videre" og så anden gang? Det, du fortæller om her. Der var en forskel, fornemmer jeg.

Medforsker J: Der var en stor forskel, ja. Jeg synes jo ikke, jeg i den første seance havde en fornemmelse af, at det var en samskabelsesproces.

Margit: Det fik du først her anden gang?

Medforsker J: Ja, det fik jeg først anden gang.

Margit: Og det er din oplevelse, at det er det, at du sidder rundt om bordet, og du er mere lige med dem, i direkte dialog med dem?

Medforsker J: Ja, men så tror jeg også, det hænger sammen med, at vi jo har lavet en case her i anden omgang. Og det hjalp jo også til at få snakken i gang ved bordet. Det her med, at de kunne kigge på det dilemma, den problemstilling, der var her, og nu var det faktisk den problemstilling, vi alle sammen havde kig på og ikke kun mig selv. Så vi var fælles om noget, vi var fælles om noget tredje. Men hver især trækker vi jo alligevel på der erfaringer, vi selv har. Men vi gør det jo i forhold til den case, som er der. Og kender I ikke det, at hvis man nu f.eks. selv skal sidde og tænke kreativt i forhold til sig selv: "Kunne jeg tænke mig det? Vil det være noget?" Så bliver man ret hurtigt låst i forhold til, hvis jeg ikke lige umiddelbart synes, jeg kan bruge det, så er det nok ikke en god idé. Her kunne man godt sige: "Jeg ved ikke, om det virker for mig, men det kunne da godt være, det var en god idé for hende. Der er noget her, der tyder på, at hun måske er alene," eller ... Så på den måde kunne man jo se bredere på nogle af de ting, vi snakkede om.

Margit: Når du nu sammenligner første og anden del, kom der så noget ud af anden proces, som ikke havde været mulig i første proces? Hvad tænker du, der kom ud af anden proces? Kunne du uddybe det lidt? Du har været lidt inde omkring noget af det.

Medforsker J: Ja, altså hvis jeg tænker på en lidt konkret ... I den første seance, der var alt, hvad der hed teknologi, self-tracking devices ...

Margit: Det var noget af det, vi spurgte dem om.

Medforsker J: Ja, det blev simpelthen manet til jorden. Det kunne de slet ikke se. Det var bare noget ondt. Nødvendigt onde, tror jeg faktisk, de kaldte det ordret.

Margit: Det er rigtigt. Det tror jeg også, der var en, der skrev.

Medforsker J: Hvor det i anden seance lige pludselig blev noget, som man var interesseret i, nysgerrig på. Da man først lige havde fået en fornemmelse af, hvad det kunne være. F.eks. var der jo en case, og så fortæller jeg jo så om, hvordan hun måske kunne bruge et device. Og så: "Nåh, er det sådan?" Og så begynder der ligesom at komme nogle muligheder: "Jamen det tror jeg da godt, hun kunne tænke sig hende her, fordi hun kører jo alligevel også bil, og så kan hun jo nok også godt gøre sådan." Og så begyndte der lige pludselig at ske noget samskabende ved bordet, så man lige pludselig fik åbnet sine øjne for nogle andre muligheder end det, man ellers var i. Giver det nu mening?

Margit: Det giver rigtig god mening, synes jeg. Hvis du nu kigger tilbage på seancen, er der noget, du har tænkt, skulle have været anderledes efter anden seance? Noget, du ville gøre anderledes i dag, hvis det var?

Medforsker J: Nej, jeg ved ikke. Altså, jeg har gjort nogle overvejelser. Nu sidder vi jo tre forskellige personer ved de tre borde, og det er ikke fordi, jeg tænker, det skal være anderledes, men jeg synes, der skal være en opmærksomhed på, at en gruppe er jo kun den gruppe, som personerne i gruppen nu engang er, ikke også? Så det vil sige, at hvis du sidder ved et bord, så vil der komme noget andet ud af det, end hvis jeg sidder ved et bord. Men det er jo så også det, ikke at skulle være styret af, hvor vi skal hen, for vi kunne godt bare sætte dem og dem og dem, nu vælger vi: "Nu skal du sidde ved det bord og det bord og det bord," fordi vi vil i en bestemt retning, eksempelvis. Det er jo en måde at styre det på. Men omvendt så skal man måske også bare sige, at det er en betingelse, eller det er en forudsætning for samskabelse ...

Margit: Det blev så tre forskellige løsninger, tre samskabelsesprocesser i én samskabelsesproces, kan man sige, ikke også?

Medforsker J: Jo. Og det er det, jeg mener med, at man kan ... Det kan der også være nogle fordele i. Det skal man også være åben over for. Fordi jeg tænkte da bagefter: "Hmm, ved Janes bord ... Jane ved ikke noget om KOL overheadet." Men det giver måske noget andet. Eller det gjorde det jo. Det gav jo noget andet. Hvor jeg tænker, jeg skal i hvert fald ikke være så naiv, at jeg tænker, det samme resultat kommer ud af alle tre borde, for det gør det ikke. Men det behøver der måske heller ikke at gøre.

Margit: Kunne det være en styrke, at det ikke var det samme?

Medforsker J: Nogle gange kunne det bestemt være en styrke, ikke også? Og så kan man jo bruge det i forhold til at åbne for noget.

Margit: Kunne du sige noget om, hvordan man kunne gøre det?

Medforsker H: To minutter tilbage.

Margit: Okay. Kort.

Medforsker J: Ja. Jeg tænker bare, at man har ... ikke respekt for, men at man imødekommer de forskellige samskabelsesprocesser, der er ved de tre borde, når man har tre forskellige facilitatorer og ikke nødvendigvis sætter to lighedsstreger under det ene, at man siger, det er godt. Men at man et eller andet sted har respekt for, at selvfølgelig er det forskellige ting, man kommer frem til ved de tre borde.

Margit: Super. Tak skal du have, Medforsker J. Godt. Har I brug for lige to minutter til at skrive færdig? Det får I. Så kigger i bare lige op, når I er færdige?

Margit: Ja, skal vi begynde med dig, Medforsker H? Hvad lagde du især mærke til, betød noget for Medforsker J?

Medforsker H: Mmmm. Det er ikke det, jeg har skrevet ned. Jeg tror, at det var efterrationaliseringen, der især betød noget for Medforsker J. Altså, hun havde erfaring fra både workshop et og workshop to og havde gjort sig en masse overvejelser i forhold til den proces, der var sket på de her workshops og sammenlignet dem. Så jeg tænker, at det var efterrationaliseringen, der betød noget for Medforsker J. Skal jeg sige, hvad det er, jeg hører ...?

Margit: Hvad er det for historier, du har hørt?

Medforsker H: Ja. Det, jeg har hørt, som Medforsker J tager med sig fra de her to sessioner, det er, at det gav rigtig god mening at have den her samskabelsesproces, når man var fælles om noget tredje. At vi var mere ligeværdige, eller vi var mere lige, når man gik ind i det her, når der var noget helt nyt og noget tredje. At rammerne havde stor betydning for processen. F.eks. gav hun det her eksempel med, at workshop to, der sad hun fysisk nede blandt deltagerne fremfor at stå foran dem som underviser eller i lokalet. Det havde også betydning. Så skal emnet være interessant, det skal vække nysgerrighed. Du gav eksemplet med, at i første session, der havde teknikken været et nødvendigt onde. Det er måske ikke så fedt et udgangspunkt. Det er måske ikke der, man har energien, så der skal være noget energi i den nysgerrighed i forhold til det her fælles tredje. Så at facilitatorerne har betydning for processen. Det skal man i hvert fald have en opmærksomhed på, og at man skal have en respekt for, at der kommer noget forskelligt ud af det i forhold til de forskellige gruppeprocesser, der så foregår.

Margit: Super. Tak skal du have, Medforsker H. Medforsker S? Hvilke betydningsfulde ting lagde du mærke til?

Medforsker S: Jeg lagde mærke til, at det var, som om Medforsker J havde en fortælling omkring den første seance, hvor der var nogle forventninger, til at tingene skulle være på en bestemt måde, som ikke blev opfyldt. Og så lød det, som om Medforsker J har været igennem en proces og fundet ud af, hvad det var, der gjorde, at det var på den måde, og har været inde at kigge på noget omkring nogle relationer og nogle gamle roller, man er faldet tilbage i. Jeg tænker, at der har været nogle forventninger til en bestemt proces, og så gik det på en anden måde, og så at Medforsker J har været igennem den proces efterfølgende. Og så at der var en ny proces med nogle andre rammer, der gav nogle nye muligheder. Og hvor der måske også var nogle forventninger til nogle ting, som det lyder til i højere grad er blevet indfriet, men også igen det her med, at så var der lige pludselig tre forskellige processer, og hvad stiller man så op med det, og kan man sammenligne det, og er det en styrke, eller er det en svaghed, eller er det bare en virkelighed, vi er nødt til at forholde os til.

Margit: Var der noget, du blev mere nysgerrig på og gerne ville have hørt mere om?

Medforsker S: Så skulle det være omkring det her med, at der var de her tre forskellige processer. Altså, hvordan kan vi udnytte det, til at det er en god ting, når det nu er den virkelighed, vi jo har og altid vil være i, at når der sidder forskellige processtyrere, så vil vi få noget forskelligt frem.

Margit: Super. Tak skal du have. Medforsker K?

Medforsker K: Ja.

Margit: Hvad blev du så inspireret af?

Medforsker K: Altså, jeg blev inspireret af, at øvelse gør mester. Og så det der med, at det måske er rart at have et eller andet konkret, som alle taler ud fra. Og at man måske gerne må være på tværs af faggrupper, at det måske kan give nogle gode ting. Så tænkte jeg også på, at det lød, som om du måske indimellem havde været lidt frustreret over, at vi snakker ikke helt om det samme, og så var det jo godt med casen, og så var du ligesom på banen igen. Også fordi der var jo sket noget fra første til anden. Det synes jeg var rigtig tydeligt. Ja, og så tænkte jeg på det der med, om det var en fordel eller det var en ulempe, når man kendte borgerne. Det synes jeg også, du kom ind på, at nu kendte du dem jo. Og det fandt jeg ikke helt ud af, om det var en fordel, eller om det var en ulempe.

Margit: Vil du spørge om noget, Medforsker H?

Medforsker H: Det er i forhold til det med, om det også er en fordel eller en ulempe, om man har en vis faglighed, når man sidder som facilitator i den her gruppe. For du er omkring overvejelser om det. At I mødtes på en anden måde, da du ligesom havde en forståelse for området KOL. Så det er ikke sikkert, man skal have en faglighed inden for området, men man skal i hvert fald have læst op, måske, på emnet eller have en vis forståelse for det for at kunne møde dem. Det var også bare, om det var en ulempe eller ...

Margit: Hørte du noget om, hvorvidt det er den fag-faglige viden, man skal vide noget om, eller om det er facilitatorrollen?

Medforsker H: Jeg hørte det nok mest som fag-faglighed, fordi man så kunne gå ind i, at man vidste, hvad det handlede om. De her problematikker. Sådan hørte jeg det.

Margit: Hørte du også det, Medforsker S?

Medforsker S: Ja, det gjorde jeg.

Margit: Tak for det. Så går vi over til tredje runde, og det er så over til dig igen, Medforsker J. Hvad var du særligt glad for at høre de andre fortælle om.

Medforsker J: I tilbagemeldingerne?

Margit: Ja.

Medforsker J: Jamen altså, i forhold til Medforsker H, som nævner det her med det ligeværdige og nysgerrigheden, det tror jeg også, at det er vigtigt. Og så, hvis jeg skal fremhæve to af de ting, som du nævnte, så er det nok mest det. Og Medforsker S var inde omkring det her med forventningerne, om

forventningerne blev indfriet eller ikke indfriet i den første proces, og det er jo rigtigt nok, at så er der jo nogle refleksioner og noget fra den første til den anden, og så er der måske nogle flere forventninger, der bliver indfriet i forhold til den anden proces. Og så siger du det her med, hvordan kan du få det bedste ud af det her med, at der er tre, og der kan jeg godt mærke, at jeg ved faktisk ikke, hvad det bedste er. Altså det er nok den fornemmelse, jeg også har bagefter, hvor jeg har tænkt over – og som jeg også forsøger at sige – jeg er faktisk ikke sikker på nødvendigvis, at det bedste er en mere ensartethed. Nogle gange kan det lige så vel være det andet, fordi hvis vi ligner hinanden for meget, det kan også være en begrænsning, ikke? Men derfor kan man jo også godt udnytte – du siger tre facilitatorer, det kan jo sagtens være, at man netop udnytter forskelligheden. Det kan jo gå begge veje, ikke? Jeg synes også, det er en vigtig pointe.

Margit: Når du nu tænker på det, du har oplevet. For vi har jo også undervejs snakket om det. Fordi når du siger, du ved ikke ... var der noget viden, du synes, du savnede i forhold til processen? Var der noget, der kunne have klædt dig på, så det havde været en anderledes oplevelse, eller følte du dig godt nok tilpas i rollen?

Medforsker J: Jeg følte mig fint tilpas i rollen. Det gjorde jeg. Og jeg ved ikke, om man kan blive klædt på. Medforsker K siger, øvelse gør mester, og det gør det nok også. Jeg tror, at hvis det er, at man skal frem mod et færdigt produkt som f.eks. en bygning, der skal indrettes, så tror jeg, man kunne blive vældig frustreret, hvis man var meget forskellige. Så kunne det være så fint, hvis man var snævret ind, så man vidste, hvad man skulle i gang med. Men det her med forskelligheden på det her komplekse område, det, at det bliver forskelligt ved tre borde, det fremhæver jo netop også bare kompleksiteten eller de her ting. Men viser måske også, at løsningen kan også være inden for det her brede felt, ikke også? Hvor vi jo nogle gange allerede er snævret ind til det her. Så derfor så handler det for mig også om at kunne turde at være i det og kunne trække det ud af det.

Margit: Kan du bruge den erfaring, du har fra dit hidtidige arbejde i Center for Sundhedsfremme? Kan du bruge den erfaring, både den du har som person, men også generelt det, som dem der sidder her om bordet, den erfaring, man har fra at have stået i undervisningssituationer og samtaler med borgerne, kan man bruge den erfaring i processen?

Medforsker J: Ja, jeg synes jo tit, vi står i mange sammenhænge og ikke nødvendigvis er enig med borgerne, men respekterer stadigvæk deres mening. Det her med: "Du er ekspert i nogle områder, jeg er ekspert i noget andet. Og det er okay. Det er faktisk rigtig fint. Det er fint, vi ikke er enige, fordi sammen kan vi måske finde ..." Så den måde at arbejde på synes jeg bestemt godt, man kan bruge i den her sammenhæng.

Margit: Så hvis du sådan kigger på huset generelt, vil du så sige, at du synes, vi er klædt på til at gå ind og lave samskabelsesprocesser?

Medforsker J: Jeg synes, vi har et rigtig godt fundament. Så kan det godt være, at vi skal lære noget i den facilitatorrolle, fordi der har vi en anden rolle end normalvis, når vi står som undervisere. Men jeg synes, vi har et godt fundament i forhold til nogle af de der basale værdier, som jeg også synes, der gælder for huset, som også gælder i samskabelse. Altså det her med ligeværdigheden, hvor alles mening betyder noget, og sammen kan vi komme videre. Det nytter ikke noget, at jeg dikterer noget, hvis du ikke tror på det. Der er nødt til at være noget, vi sammen arbejder hen imod. Så det tror jeg bestemt, vi kan.

Margit: Nu sagde du, det var facilitatorrollen, du troede, vi kunne lære noget om. Kunne du uddybe det noget mere, hvad det er for en viden, vi måske kunne have brug for?

Medforsker J: Jeg tror faktisk godt, man kunne bruge nogle af sine erfaringer, sine menneskelige erfaringer også, fra vores arbejde. Ikke nødvendigvis fag-faglig erfaring, men vores menneskelige erfaring. Du spørger,

Medforsker H, med den her forståelse for folk, hvor jeg tænker, ved bordet, jeg har mødt mange KOL-borgere. Måske er det egentlig ikke så meget min fag-faglighed, måske er det mere det, at jeg har mødt mange borgere med KOL, hvor man kan sige, at ovre ved dig, du har jo så måske haft noget familie, så du har jo også nogle erfaringer, som du bringer i spil. Hvor Jane måske var helt på bar bund, fordi hun hverken havde det ene eller det andet. Og det tror jeg måske kunne give en forskel. Så bruge den der menneskelige erfaring, det levede liv giver, i facilitatorrollen. Det tror jeg, at man kunne blive bedre til at trække frem som en kompetence.

Margit: Har du i denne her seance fået nogle idéer til, hvad det kunne være godt, vi arbejde videre med?

Medforsker J: Som Medforsker K siger, der sker jo udvikling fra et til to, og det gjorde der jo også. Hvor jeg tænker, vi bliver jo nødt til at klø på og nødt til at acceptere, at vi er ikke bare mestre til det her, inden vi gør det. Fordi det vil vi rigtig gerne være, og vi kan forberede os, alt det vi vil, men vi kan jo ikke bestemme, hvad der sker, når vi sidder der. Og det er igen også noget med at skulle turde at være åbne og ærligt nysgerrige og prøve at sige: "Nu går jeg ind til det her, og jeg aner faktisk ikke, hvad der sker, men min hensigt er god", eller hvad man kan sige. Og så må man prøve at slippe den der frustration lidt, eller i hvert fald ikke måle sit eget virke på det, men bare måske kunne være i det. Må jeg lige knytte en kommentar?

Margit: Bestemt.

Medforsker J: Det her med, du var inde på Medforsker K, er det en fordel eller en ulempe, at man kender hinanden, og det kan jeg ikke sige nødvendigvis. Jeg tror, i nogle sammenhænge kan det være en god idé, at man ikke gør, og i andre kan det være en fordel, at man gør. Jeg kan godt kende dig i arbejdssammenhænge, men jeg kender dig ikke i private sammenhænge, så vi kunne måske godt mødes i en samskabelsesproces i menighedsrådet ude i Oksbøl, hvor det ikke er noget problem overhovedet, fordi det er en helt anden sammenhæng og en helt anden kontekst. Men hvor hvis det var herinde, så ville jeg måske på forhånd næsten vide, hvad du tænker, eller hvad du vil sige, og det er måske ikke altid fordelagtigt. Så det kan være blandet, tror jeg.

Margit: Hvis du ganske kort skal sammenfatte, hvad vi så skal tage videre med herfra, fra den er coachingseance, hvis du skulle nævne tre ting. Kun tre ting. Bare lige det vigtigste, det har givet dig det her. Både for dig selv, men også hvad du har hørt fra dine kollegaer.

Medforsker J: Forberedelse. Man er faktisk nødt til at forberede sig, tænker jeg. Jeg ved godt, at vi siger, vi skal være åbne og nysgerrige, når vi går ind til processen, men man skal også være forberedt i forhold til den her ramme, og man kan jo også mentalt forberede sig. Man kan ikke coache sig selv, men man skal i hvert fald mentalt også være forberedt på, nu går jeg ind til det her, og nu er det det her, vi er i. Og så tillid og troværdighed. Altså, det nytter ikke noget, tror jeg, hvis de andre sidder og har en mistillid eller en fornemmelse af den her skjulte dagsorden, om at jeg skal sige det her, ikke også? Så det tror jeg også, at hvis det skal kunne lykkes, så skal der være en form for tillid til, at jeg kan godt sige, hvad jeg mener her, og min mening er lige så vigtig som din. Og en troværdighed i forhold til, at det bliver taget alvorligt.

Margit: Handler det også noget om rammen igen, at det er transparent, hvad formålet er med det?

Medforsker J: Ja, det hænger da meget sammen.

Margit: Det får jeg i hvert fald lige et billede i mit hoved af ...

Medforsker J: Både i rekruttering og annoncer og i velkomstbreve, når man kommer ind til introduktion.

Margit: Så det er hele setuppet. Det er selvfølgelig også som person, men det er også hele setuppet.

Medforsker J: Det er også hele setuppet. Og det er også en del af forberedelsen. Og der skal også være den her kontinuerlige ting. Altså, det nytter ikke noget, at vi lægger op til en samskabelsesproces i avisen, og når vi så kommer ind, så siger vi, at vi vil faktisk bare gerne lige ... altså, der er nødt til at være noget sammenhæng i det. Og nu har vi også snakket om ligeværdighed i forhold til vores vision. Man skal mene det. Altså, det skal være noget, man virkelig tror på. Og det tror jeg ikke, jeg selv gjorde i den første seance. Altså, der er jeg ikke sikker på, at jeg så mig som ligeværdig i den her ... Jeg var så fokuseret på min egen facilitatorrolle og på det, jeg skulle huske og det, jeg skulle gøre, at jeg måske ikke fik ligestillet mig, eller lige fik sat mig ned, ikke ligestillet, men alligevel, at det, de bød ind med, var lige så vigtigt.

Margit: Tror du på samskabelse nu?

Medforsker J: Jeg vil sige, at jeg fik jo nogle oplevelser i møde nummer to, hvor jeg tænker ja, til noget. Ikke til alt. Til noget. Og jeg kan mærke, at det kan jeg godt sige, at jeg gør, fordi jeg er også begyndt faktisk allerede at byde ind til det i andre sammenhænge. Sige: "Hov, skulle vi ikke lige prøve at tænke på den? Kunne vi ikke lige prøve at lave ...? for noget af det tror jeg godt, man kan bruge. Jeg tror, man kan bruge det til både det her med at se løsningsmulighederne inden for en bredere ramme, end vi måske nogle gange lige er vant til.

Margit: Tak skal du have Medforsker J.

Medforsker J: Velbekomme.

Margit: Er der nogen af jer, der gerne vil sige noget, inden vi lige lukker ned for selve coachingseancen? Ikke at I skal glemme jeres udsagn, men er der nogen, der bare lige sidder og brænder inde med noget, så skulle I have lov til at komme med det.

Medforsker H: Jeg sidder i hvert fald med en overvejelse af det der med, vi siger, at vi skal gå åbne ind til det. Vi ved ikke, hvad resultatet er, men alligevel bliver vi måske en lille smule skuffede, fordi man har jo en idé om, at der kommer noget ud af det. Man ved måske ikke helt, hvad det er, men der er noget kød på, det skal være noget nyt, det skal være anderledes. Så man har jo alligevel en forventning, så der sker måske også et forventningsklask på en eller anden måde, ikke? Fordi man skal lige finde ud af, hvad kan vi forvente at få ud af det her.

Medforsker S: Får vi lov til at sige noget på det her senere, eller hvad?

Margit: Nej, nu går vi faktisk snart i gang med selve samskabelsen, så der er der frit slag.

Coachingen afsluttes

Medforsker H: Så vi må godt sige noget?

Margit: I må gerne sige noget. Selve coachingen er slut nu. Nu kan vi snakke frit fra leveren, for det næste, vi skal, det er jo samskabelse.

Medforsker H: Det er fordi, jeg sidder jo med akkurat det samme som dig, hvor jeg siger okay, skal man prøve at parkere den, mens man er der, og så bagefter sidder man jo og gør sig nogle overvejelser. Man sidder jo også og kigger på, hvad der er muligt og så videre, ikke også? Så det er jo ikke, fordi alt er jo heller

ikke nødvendigvis muligt, vel? Så der kan jo også godt være nogle begrænsninger bagefter. Hvis man i processen prøver at være så åbne som muligt.

Medforsker S: Jeg tænker også lidt, altså det blev tydeligt for mig, hvor kontekst afhængigt samskabelse er. Hvor mange forskellige påvirkninger, der er, både af personer, rammer, emne, processtyring, og hvordan arbejder vi, hvor foranderligt det er. Det er sådan noget flydende noget. Det er meget svært at have nogle rammer omkring det, hvis det skal være samskabelse. Så det er sådan noget, der er meget levende og svært at sætte i nogle rammer.

Medforsker H: Men når jeg tænker på lige rammer, så tænker jeg på den ramme, vi eksempelvis har sat, når vi annoncerer. Så har vi sat, at det er pårørende eller borgere med KOL. Det er emnet KOL, og det er her inde i Center for Sundhedsfremme. Det vil sige, det er sundhedsblik. Altså, du ved, jeg tænker, det er jo også en måde at sætte nogle rammer for. De rammer, tænker jeg, kan man godt sætte for processen, men inden i så bliver jo meget flydende.

Medforsker K: Og afhængig af dem, der er der på dagen.

Medforsker S: Ja, lige præcis.

Medforsker K: Det er jo det, du også tænker, ikke.

Medforsker S: Ja, og hvordan har deres morgen været, og har de lige kørt en kat over, eller har de ikke lige kørt en kat over. Hvor mange ting, der påvirker det her, som ikke har noget med emnet at gøre.

Margit: Ja. Vi skal lave samskabelse. Om det samskabelsesseminar vi skal afholde d. 22. oktober fra kl. 17 til kl. 20, hvor vi alle sammen skal deltage. Nu har vi snakket lidt om, hvad samskabelse er, og vi har hørt nogle erfaringer, fået fortalt nogle historier. Og i hvert fald noget af det, jeg hørte Medforsker J fortælle, det var rammerne. At det var vigtigt med planlægning. Så vi skal have lavet en samskabelsesproces. Her har jeg jo bevæget mig ud i det åbne og sagt, at nu vil jeg ikke på forhånd sige, hvordan det her skulle gribes an, fordi I er alle sammen vant til at arbejde med at involvere borgerne. Nu skal I alle sammen være med til at lave en samskabelsesproces på det her. Men for at hjælpe os, så har I jo sat de her noter ned. Jeg synes, der hvor vi starter, det er, at I kigger på jeres noter hver især og tænker, hvilke tre vigtigste ting synes I, det er vigtigt, at vi tager med os, når vi nu skal til at kigge på, hvordan vi skal lave den proces den aften? Hvad er det for en ramme, vi skal have lavet til det møde med patientforeningen og med aftenskoler? Og vi har invitationen her, fordi den er jo allerede lavet. Så hvis I lige får et par minutter til lige at læse den og til at kigge på jeres noter, så laver vi brainstorm derfra, hvor I hver især byder ind med tre, og så arbejder vi lidt med de 12 indspark, vi får der.

Margit: Hvad siger I, er I klar? Medforsker K, hvad tænker du kunne være vigtigt, at vi lige kommer omkring i vores planlægning?

Medforsker K: Noget forberedelse.

Margit: Forberedelse. Kan du sætte nogle ord på, hvad vi skal have forberedt?

Medforsker K: Jeg går ud fra, at det her er invitationen, så den er jo lavet. Så jeg tænker mere sådan herinde. Hvordan skal det stilles op?

Margit: Praktisk opstilling af borde og sådan noget. Ja. Medforsker S?

Medforsker S: Jeg tænker lidt på forventninger. Om man skulle sige, altså selvom vi skal samskabe om nogle ting, som ikke er fastlagte, men sige, hvad er det for nogle forventninger, hvad er det, vi gerne vil have ud af dagen? At man ligesom får det tydeliggjort.

Margit: Hvad vil CFS gerne have ud af det. Medforsker H?

Medforsker H: Jeg tænker meget sådan rolleafklaring. Altså, hvad er vores roller. Vi har snakket meget om de her facilitatorer. Hvad er det egentlig for en hat, vi har på, når vi er med den dag? Er vi på lige fod, eller har vi faktisk en facilitatorrolle? Er vi dem, der har ansvaret for at sætte i gang, eller hvad er det for en opgave, vi har som facilitatorer?

Margit: Medforsker J?

Medforsker J: Ja. Hvis jeg nu siger det her med ligestilling, giver det så mening igen? Altså lige i forhold til det, som jeg snakkede om før. Og det er også noget med forberedelse. At man gør sig lidt klar på den ting.

Margit: Hænger det lidt sammen med forventninger? Hvad vil vi have ud af det?

Medforsker J: Nej, sådan ser jeg det faktisk ikke. Jeg tænker mere på facilitatoren ved bordet.

Margit: I forhold til rollen som facilitator? Og det er som person?

Medforsker J: Ja.

Medforsker H: Altså, at vi får gjort os nogle tanker om, hvordan vi opnår og tilstræber den her ligestilling.

Medforsker K: Var det ikke lige så meget det der, at deltagerne får oplevelsen af, at deres erfaringer tæller lige så meget som alle andres?

Medforsker J: Jeg tænker, at hvis nu Medforsker L Iversen sidder ved bordet og er diætist, og vi skal snakke om kosttilbud, så kræver det faktisk lidt noget arbejde, tror jeg, i rollen som facilitator ikke at være den der fag-fagperson, måske. Fordi hvis vi snakker om magt, så vil hun hele tiden være positioneret anderledes, og det synes jeg faktisk, at det var der lidt benarbejde i, det her med at stille sig ligestillet. Så det er noget, man skal arbejde med og være bevidst om, når man sidder som facilitator.

Margit: Så måske kunne det være en idé, at hun ikke skal sidde og være facilitator på mad.

Medforsker J: Ja, eller også skal hun bare være rigtig ... så skal hun bare være rigtig god til det der. For selvfølgelig kan hun jo også trække på nogle erfaringer, som hun har haft i undervisningssammenhænge og ved, hvordan folk reagerer på de forskellige ting. Men at man bliver opmærksom på det.

Margit: Medforsker K?

Medforsker K: Ja, det var det der med, at vi skulle have tillid til hinanden. Jeg blev inspireret af, hvad du sagde før. Det der med, at vi skal have noget konkret at tale om. Hvad det så skal være.

Margit: Du tænker casen der?

Medforsker K: Ja, lige præcis.

Margit: Medforsker S?

Medforsker S: Jeg tænker lidt på, hvordan vi kan arbejde med forskelligheden. Fordi nu kommer vi til at være forskellige grupper, og det er ikke sikkert, jeg ved nok om samskabelse, men der kommer jo forskellige produkter ud af de forskellige processer, der har været med brugerne, så vi ikke bagefter står og tænker: "Hvad skal vi vælge?" Men kunne man på en eller anden måde rotere ved bordene, så det er nogle nye, der bliver sat sammen, så man snakker om nogle idéer, der er kommet på bordet, så vi også kan samskabe om de ting, der kommer ud af den snak, der er ved bordene?

Margit: Så det ligesom kører i to runder, tænker du?

Medforsker S: Ja. Altså, for at vi ikke står tilbage med ti forskellige løsningsforslag, så det er os, der skal vælge, men om det kan være en proces.

Medforsker J: Det var en god idé.

Margit: Medforsker H?

Medforsker H: Jeg tror ikke, jeg har så meget nyt lige. Det læner sig meget op af det der med ligeværdigheden, at vi skal få sat dem i spil. At vi skal passe på vores egen rolle i det her, tror jeg. At vi ikke kommer til at fylde. Jeg tror virkelig, vi har en opgave i det omkring ligeværdigheden, som du er inde på, og hvordan vi gør det. Det er sådan lige det.

Margit: Altså i ligeværdighed ligger jo også i, at man spiller ind.

Medforsker J: Bestemt. Men man må ikke overtrumfe. Man må ikke være den, øjnene hviler på.

Margit: Men vi kan styre os selv, vi kan ikke styre dem. Og noget er, hvad man tager på sig af roller, og nogle gange får man givet nogle roller. Men så vil det jo være at sende rollen tilbage eller prøve at fordele rollen på en anden måde.

Medforsker J: I hvert fald at få sat folk i spil på en eller anden måde, og det tror jeg, vi har en opgave i at få sat deltagerne ved bordene i spil.

Margit: Ja.

Medforsker H: Der er også noget naturligt i, at hvis det er os, der sætter processerne i gang, så er det jo os, øjnene hviler på. I hvert fald i starten.

Margit: Er der flere emner, vi skal have på tavlen? Medforsker J, har du flere, du synes, det er vigtigt, at vi skal have med?

Medforsker J: Jeg var lidt inde omkring det med tillid, og det var du også lidt inde omkring, Medforsker K. Jeg tænkte bare lige, nu er det jo patientforeninger og aftenskoler, ikke også? Og du siger, vi kan jo ikke nødvendigvis lige styre dem, men ved bordene kan der også ske noget. Der er jo nogle, der fylder mere end andre, nogle, der er større end andre og sådan noget, ikke også? Og der tænker jeg også, det igen bliver en kunst det her med: "Du repræsenterer måske en lille gruppe, men du er altså lige så vigtig i den her sammenhæng." Du ved, så der er der jo også noget. Men det er lidt det samme.

Medforsker H: Jeg kommer også til at tænke på, at nu snakkede vi lige emnet kost før. Vi har jo skrevet nogle emneforslag på, men vi har faktisk efterfølgende snakket om, at det behøver vi faktisk ikke være så fastlåst på. Men det er selvfølgelig også noget, vi skal snakke om i gruppen. Er det noget, vi skal være fastlåst på, eller skal vi simpelthen bare kaste bolde i luften?

Medforsker S: Det vil sige, den her er ikke fast?

Medforsker H: Jo.

Margit: Altså den er jo sendt ud til foreningerne, så det har de jo kendskab til.

Medforsker S: Kunne man spørge til deres forventninger også? Nu snakkede vi før om, hvad er det CFS gerne vil have ud af det? Og jeg tænker, hvis det var låst allerede i det, altså vi har jo skrevet emner på, for det er jo så også det, der skal forberedes. Der er en ramme, der er sat. Der står her, at vi skal drøfte kurser på tværs, men det er sundhedsfremmende tiltag, og det er sundhedsfremmende tiltag mellem de her foreninger, og det er inden for muskel og skelet, mental sundhed og kost. Så det skaber jo en ramme, kan man sige, i forhold til hvad det er.

Medforsker H: Men efter at have læst den her. Jeg synes, det er meget løst. Jeg er lidt i tvivl om, hvad er det, vi vil have ud af det her? Skal vi have inspiration til nye projekter, vi skal sætte i gang, eller ...?

Margit: Så skulle vi starte med at kigge på formålet? Det kunne vi jo starte med. Hvis vi kigger på baggrunden for, at vi overhovedet kom i tanke om det her, det er jo, at vi har været til møde med aftenskolerne. De har lavet et Fællesråd, hvor Medforsker H og mig var inviteret til møde og skulle fortælle dem om, hvordan vi arbejder, og de fortalte om dem selv, og de vil jo gerne samarbejde med os. Og det er ved at være et halvt år siden. Derefter var formanden for aftenskolen og Fællesrådet med på et personalemøde. Jeg ved ikke, om I kan huske ham.

Medforsker K: Jo.

Medforsker H: Jo det var et pænt historisk rids ...

Margit: Men det var jo for, at vi tænkte, at så kunne I møde ham formanden, og det er jo så også ham, vi kontakter, det er ham, vi skal kontakte, hvis vi har en idé om, at vi gerne vil samarbejde med en af aftenskolerne. Så formidler han det ud til dem. Så han er jo ligesom deres talsmand.

Medforsker H: Han hed HM.

Margit: Ja, han hed HM. Og siden vi har haft det møde, har vi haft en enkelt kontakt med ham i forbindelse med gratis køkkenskole, men derudover har vi sådan set ikke været i forbindelse med dem, og de har heller ikke kontaktet os.

Medforsker H: LOF har vi haft møde med efterfølgende.

Margit: Ja, det er rigtigt. LOF har vi så efterfølgende mødtes med, og de havde deres foreningskonsulent med, og hun fortalte om forskellige projekter, man havde haft i andre kommuner, hvor LOF sammen med kommunen, f.eks. på ældreområdet, havde lavet noget sammen for beboerhuse, plejehjem og alt muligt andet. Og det er det lys, I skal se, samtidig med at der kører en dagsorden, der hedder samskabelse i Varde Kommune. At vi kom i tanke om, jamen Gud, kunne det være en idé at sætte aftenskoler og

patientforeninger på Center for Sundhedsfremme sammen? Fordi vores oplevelse er lidt, at aftenskoler og patientforeninger ikke kender hinanden særlig godt og ikke helt er opmærksomme på de muligheder, der ligger ved hinanden. Jeg har ikke nogen ambitioner om, at der nødvendigvis skal komme et projekt ud af det her, men jeg vil gerne have, at vi lærer hinanden at kende og får nogle relationer på kryds og tværs. Og gennem relationen at få lidt indblik og viden om, hvem man kan kontakte, hvis man har en idé. Vi behøver slet ikke at være en del af det. De kan også – det synes jeg vil være fedt, hvis de gik sammen helt uden om os. Så kunne man sige, at et af formålene er at skabe relationer imellem *dem*

Medforsker H: Må jeg ...? Det er også fordi det her med at sige, at der kan jo også være snitflader imellem patientforeninger, hvor man siger, at der er faktisk nogle af deres borgere, hvor de kunne have glæde af hinanden ved at have et større samarbejde, end man har i dag, så det må jo også ... igen, relationen til hinanden kan gøre, at man måske kan bygge videre på noget og se nye muligheder.

Medforsker S: Fundraising for patientforeninger.

Margit: Det jeg skriver her, det er egentlig sådan ... det er ikke formålet, men hvad tror vi, vi er fælles om? Hvad har vi til fælles? Kunne man sige det også? Hvad har vi til fælles? Vi har nogle fælles borgere. Vi har et ønske om samarbejde, og vi er vel på aktive på sundhedsområdet. Kunne man sige det?

Medforsker J: Aftenskoler er måske ikke nødvendigvis ... nej, folkeoplysning.

Margit: Altså i Esbjerg der kan du simpelthen ikke få det kursus

Medforsker J: De har jo alle sammen ...

Medforsker S: Og yoga og ...

Medforsker K: Det er ikke det eneste, de har.

Medforsker S: Hvad mener du med, at det ikke er deres eneste?

Medforsker K: De har også sprogkurser og sådan noget ...

Margit: Ja ja, men de har sundhed.

Margit: og kendskab. Men vi får jo ikke dem alle sammen til at fortælle en hel masse om, hvem de er, og hvad de kan. Så vi sætter jo ikke dem alle sammen til at præsentere, at deres forening kan ditten og består af datten, fordi så går al tiden jo med det. Så relationerne og kendskabet det sker i gruppearbejdet med dem, man kommer til at arbejde sammen med, ikke også?

Medforsker H: Ikke desto mindre så har vi sat 20 minutter af til en præsentationsrunde.

Margit: Jo jo, men 20 minutter er ikke lang tid.

Medforsker S: Altså ved bordene?

Medforsker H: Det er der jo ikke lagt fast. Altså vi har faktisk også gode erfaringer med, da vi var til en konference, jeg prøvede det også, da brasilianerne var her, hvor man bare skal snakke med to eller tre i forsamlingen. Møde nogen, man ikke har mødt før, og så skal man lige sige, hvem man er, hvem

repræsenterer man, hvad brænder man for eller et eller andet, ikke? Det er faktisk en god måde, synes jeg i hvert fald.

Medforsker J: Jo, og så har vi også lagt op til, at man under forplejningen kan snakke sammen.

Medforsker H: Ja, det er rigtigt.

Margit: Så man kan sige, at præsentation kan være ... hvis vi tænker på præsentation, så kan vi allerede starte der med at være lidt kreative, ikke også?

Medforsker J: Skal jeg hente noget elefantsnot til dig?

Margit: Det må du gerne.

Medforsker H: Jeg kan ikke lade være med at sidde lige med en lille fornemmelse af et behov for afklaring. Det er fordi, jeg tænker patientforeninger og aftenskolerne, de er jo ikke som sådan konkurrenter, men de kan selvfølgelig godt være det i forhold til nogle ting. Eksempelvis også at låne lokaler, hvor man kan sige, at patientforeningen har ingen rettigheder, og det har aftenskolerne. Så man kan sige, de kunne jo også samarbejde på tværs for at få glæde og gavn af hinandens muligheder, ikke også? Det kan de jo godt.

Margit: Jeg har egentlig ikke tænkt på dem som konkurrenter.

Medforsker H: Nej, men det behøver de heller ikke at være, men man kan jo være det på nogle af de tilbud, de måske laver. Altså motionshold eksempelvis, ikke også?

Margit: Tænker du aftenskolerne indbyrdes eller patientforeningerne og aftenskoler?

Medforsker H: Det er det, jeg siger, du ved, patientforeningerne har jo ...

Margit: Jeg tror faktisk, AOF i Esbjerg har noget, der hedder hjertevenlig kost.

Medforsker J: Det kan man jo godt sige, om det er i konkurrence med Hjerteforeningen, ikke også?

Medforsker H: Ja, det kan jeg godt se. Det har jeg aldrig tænkt på før.

Margit: Men man kan omvendt sige, at patientforeningerne det er jo frivillige meget af det. De har ikke det apparat bag sig, som man har på aftenskolen. Jeg sidder lige og tænker på, vi har faktisk en skjult intention. Vi må erkende, at vi har en skjult, og spørgsmålet er, om vi ikke skal gøre den intention synlig.

Medforsker J: Og hvad er den skjulte intention?

Margit: Jamen jeg har en tænkning om, at aftenskolerne har et logistisk planlægningsapparat, som jeg oplever, at patientforeningerne ikke har på samme måde, fordi det er lokalforeninger, det er lokale ildsjæle. Og hvis de kunne finde ud af at samarbejde om nogle ting, så ville aftenskolen kunne klare alt det administrative for dem.

Medforsker J: Og få fordelene i forhold til lokaler og tilskud og alt muligt.

Medforsker H: Jo, men de vil også få borgere, de vil i højere grad kunne overleve. Det er de jo også afhængige af.

Medforsker K: Jo, for folk melder sig jo ikke ud af Diabetesforeningen, fordi de deltager i noget i aftenskolen.

Medforsker H: Jeg tænker, de er også afhængige af hinanden.

Margit: Vores formål er at skabe en win-win-situation.

Medforsker H: Ja, for jeg tænker, aftenskolerne er jo sådan set også konkurrenter indbyrdes, men omvendt har de jo udfordringer med at få fyldt holdene op, fordi de har så små lokale enheder, så der kan også være noget optimering i det at sige: "I står får den her del, vi står for den her del."

Medforsker K: Er det både LOF og AOF?

Medforsker H: Det er alle. De er jo 18 aftenskoler eller sådan noget. 16. Jeg kan ikke huske, hvad han sagde, men mange bittesmå, og så er der nogle, det slet ikke vil være relevant for, for så er det musik eller ...

Margit: Margit: Så hvis vi er ærlige omkring det, er vi så ikke transparente?

Medforsker H: Jeg synes i hvert fald, vi gør noget godt i forhold til tillid og troværdighed, ikke også? At det er åbne kort, der bliver spillet med.

Margit: Helt sikkert.

Medforsker S: Så det kan godt være, at man ikke synes om det, men man har da i hvert fald fået det at vide.

Margit: Så har vi jo heller ikke en skjult dagsorden længere. Så er vi åbne og ærlige om, at vi håber egentlig, at der kommer en win-win-situation ud af det her. Og vi behøver ikke nødvendigvis at være en del af det. Det kan sagtens være patientforeninger og aftenskolerne sammen, uden at vi behøver at være en del af det.

Medforsker H: Ja, det er jo ikke et mål for os i sig selv at være en del af det.

Medforsker S: Det skal man måske skrive ned.

Medforsker K: Og hvis vi skulle være en del af det, på hvilken måde skulle vi så være en del af det? Var det, hvis vi skulle stille nogle ...

Medforsker H: Det kommer jo an på, hvad det er de – tænker jeg – producerer, hvad de kommer frem til.

Medforsker H: Det kunne jo blive et projekt. Det kunne jo også være noget med at give viden med, eller at det bare drejer sig om lokaler, det ved man jo ikke.

Medforsker J: Eller om vi slet ikke har en rolle.

Medforsker S: Men det er rigtigt, og det er jo også grunden til, at det hele er startet, det er jo den der win-win.

Margit: Der skal være en win-win-situation i det for alle, for hvad skulle ellers være deres incitament til at gøre det. Man kan sige, vi kan også afprøve, om det her er en måde at mødes på. Altså traditionelt i

kommunen, når vi samarbejder, så inviterer vi til et møde, vi sidder omkring et bord, vi får en kop kaffe, og så siger vi goddag og farvel, og det har ikke forandret en skid i vores hverdag. Måske kunne det her være en anden måde at samarbejde på. Hvis de synes, at vi har en god proces den aften ... det er ikke sikkert, der kommer et eneste projekt ud af det, men hvis det er en god proces, og vi får nogle relationer skabt ...

Medforsker H: Så har vi også fået noget ud af det.

Medforsker J: Så har vi fået noget ud af det sammen men hinanden.

Margit: Og hvis de synes om det, så kunne det være okay næste gang, så kan det være, at vi skal prøve at mødes igen og igen lave samskabelse, men måske skal vi der invitere nogle andre med eller sætte nogle andre emner på. Giver det mening?

Medforsker S: Ja, og så bare noget så konkret som, jeg ved ikke, om der skal være noget opfølgende som referat, men også en deltagerliste med kontaktoplysninger.

Medforsker K: Det tror jeg var en god idé.

Medforsker H: Altså sådan noget helt nemt noget.

Medforsker S: Der er masser af netværksarbejde i det.

Medforsker H: Man kan jo bruge det, du ved, det gør jeg da selv, sidder og leder rundt, det var hende fra Hillerød, hende skal jeg have ringet til.

Margit: Præcis, og det er man så glad for. Ja, det tror jeg var en god idé, at der bliver en deltagerliste.

Margit: Se nu kommer jeg igen i pladsproblemer, jeg skriver for stort. Mail-liste, var det ikke mail-liste, I sagde?

[Utydeligt: Flere taler samtidig.]

Margit: Netværksdannelse. Og videre samarbejde.

Medforsker J: Noget med at danne nogle nye relationer.

Medforsker H: Ja, det er overliggeren.

Margit: Og man kan sige, at noget af det her kan jeg jo sige i indledningen og velkomsten, ikke også? Hvis jeg præsenterer det her i velkomsten, så skal jeg selvfølgelig også sige noget om rammen. Det her er også en del af rammen, hvad vi har til fælles.

Medforsker K: Men kan det her ikke bruges som opsamling ? Altså det her med, alt efter hvordan det går?

Margit: Ja, så skal den her til evaluering. Man kan godt sige det som en del af forventningsafstemningen jo, ikke også? Rammen er også ingen penge, men god vilje. Er det for fladt?

Medforsker K: Hvor der er vilje, er der vej.

Medforsker S: Det er sådan, det er.

Medforsker H: Men rammen er vel også, at man mødes, uden at der måske kommer et færdigt resultat ud. De skal vel ikke forvente at komme hjem med ...

Medforsker J: Altså, vi er mere optagede af processen end af et produkt.

Medforsker H: Ja, lige præcis.

Medforsker S: Ja, det er vi jo faktisk.

Margit: Så ingen produktsvar.

Medforsker S: Produkt er bonus.

Medforsker H: Men produkt det kan jo bare være det der med, at man får en mail-liste.

Medforsker H: Man skal vel lige tilbage i sit bagland og drøfte noget, ikke også?

Medforsker S: Lige præcis.

Medforsker H: Og så ligger den der. Og så snakker man om det. Plus man kan sige, at aftenskolemæssigt passer det jo perfekt i forhold til planlægning af næste års ... De kan nå at få stablet noget på benene og tænke markedsføring og alt muligt, hvis der kom noget ud af det.

Margit: Det, vi kan love dem, der er jo, at hvis de synes, det er en god idé det her, så vil vi gerne mødes med dem om et år igen. Altså man kan diskutere, om det er 100 procent samskabelse, men det synes jeg ikke er vigtigt, om vi lige 100 procent kører efter den, hvis det her giver mening, og vi opnår det, vi siger, vi gerne vil opnå, og de også får det ud af det, så kunne det være en form, vi gør det på.

Medforsker J: Nu hvor du lige siger, om det er 100 procent samskabelse, jeg tænker også på, at måske er hele processen ikke bare helt ren samskabelse, men der kan jo godt være elementer af samskabelse i det. Og det er vel også okay.

Margit: Det synes jeg også. Det er mere det, at vi møder dem på en ny måde. Vi møder dem med respekt og ligeværd, og vi har en god intention. Og det skaber måske trods alt nogle nye ting også, fordi vi gør det på en anden måde, end vi plejer. Nu har vi faktisk formålet, og vi har faktisk næsten det, jeg skal sige i velkomsten. Så skal vi have selve ...

Medforsker J: Den der i midten, er du skarp på den? Hvad har vi til fælles. Er det også til intro, eller hvad?

Margit: Jeg tænker umiddelbart, hvorfor er det jer, der er inviteret? Det er jo, fordi vi har fælles borgere. Vi har et ønske om samarbejde.

Medforsker H: Det går vi ud fra.

Margit: Ellers kom de vel ikke. Og vi er alle sammen aktive på sundhed. Det kan godt være forebyggelse.

Medforsker H: Super.

Margit: Altså, alt hvad jeg får skrevet nu her klart til aftenen, den sender jeg ud til jer inden. Og så ved I godt, at når jeg holder tale, så har jeg et manuskript, og så kommer jeg altid til at glemme det halve, og så broderer jeg på noget andet.

Medforsker S: Så kan vi supplere, hvis det er.

Margit: Ja, endelig suppler. Næste punkt, når velkomst og intro til proces, det har vi så overstået. Så skal vi have lavet en præsentationsrunde. Hvordan synes I, den skal være?

Medforsker J: Nu siger du det der med at holde tale, Margit. Måske kan man godt have sådan en hængende derinde med de ting.

Margit: Du tænker på, at nogle af de statements der kunne hænge på plancher derinde?

Medforsker J: Ja, altså hvis det var, at det ...

Medforsker K: Det var en god idé.

Medforsker J: ... hvis du nu kommer ud, det kan også være nogle, der spørger om noget, og du kommer ud på noget andet, så var der lige nogle tydelige, man kunne forholde sig til ved bordet også, når man sidder der.

Medforsker S: Ja, også når man sidder i processen ved bordene og mister tråden og retningen, så kan man lige kigge op og sige, hvor var det nu, vi var på vej hen.

Margit: Man kan jo sige, at essensen, altså jeg kan jo ikke sige det der. Hvis jeg bare står og remser det op, det er jo ikke en velkomst. De der statements, der ligesom er der, ...

Medforsker H: Kunne vi ikke lave billeder på det?

Margit: ... dem kunne vi jo simpelthen lave synlige ...

Medforsker J: ... på en eller anden måde. Kunne man ikke bare finde billeder for nogle af dem?

Margit: Jo, det kunne vi. Så er der præsentation. Jeg hørte, der var nogle, der havde nogle gode idéer. Hvad havde I gjort med de der sydafrikanere, eller sydamerikanere ...?

Medforsker H: Brasilianere.

Medforsker H: Jamen det var bare, at man lige fik tre ting, man skulle forholde sig til. Sige hvad man hed, og hvem man repræsenterede, og så kan den tredje være åben. Hvorfor er man her i dag, eller hvad interesserer man sig for? Den kan jo være hvad som helst. Og så står man lige og snakker, og så går snakken. Og man skal mødes med nogen, man aldrig har mødt før. Og så blander man sig bare i mængden.

Margit: Skal man så flytte hen og præsentere hinanden for nogle andre?

Medforsker H: Ja, så går man så videre. Så har man snakket et minut eller to, og så møder man så en ny bagefter.

Medforsker J: Man fortæller om sig selv stadigvæk.

Medforsker H: Og så starter man forfra med af fortælle om sig selv og det samme, som man egentlig gjorde tidligere. Men man må ikke snakke med nogen, man har snakket med før. Det er egentlig bare det, det handler om.

Margit: Hvad så, når der ikke er flere, man ikke kender?

Medforsker K: Så skal man jo kun mødes to eller tre gange eller sådan. Så kommer man kun til at møde to eller tre forskellige mennesker, alt efter hvor mange vi er.

Margit: Ja, man kommer ikke til at møde alle.

Medforsker H: Nej, overhovedet ikke. Og det er jo så det, hvad er det, man vil have ud af runden? Vil man gerne have, at alle får kendskab til alle, eller er det bare sådan en icebreaker?

Medforsker K: Giver det ikke også mening at lave den ved bordene så?

Medforsker S: Det synes jeg var en god idé, det må jeg indrømme.

Medforsker H: Ja ikke også? At få større kendskab til hinanden og så sætte dem bredt sammen.

Medforsker J: Men jeg tænker, når du skal byde velkommen, siger du så ikke lige, hvem det er, der er her? Altså, det er den patientforening, og den aftenskole og sådan noget. Så har man da lige fået bare en lille præsentation.

Medforsker H: Ja, det var en god idé.

Margit: Ja, man præsenteres. Og så er der præsentation ved bordene.

Medforsker H: Fordelen er så også, at så har man ligesom fået sagt noget.

Medforsker K: Det gør det nemmere så at komme i gang, ja.

Margit: Så det er navn og organisation.

Medforsker S: Har du sådan en fornemmelse, Medforsker J, af hvilken størrelse, der ligesom er optimal, når vi snakker grupper ved bordene?

Medforsker J: Nej, jeg synes jo, at ved den første seance, der var der tre, og det synes jeg var for lidt.

Medforsker S: Og det var med facilitatoren?

Medforsker J: nej

Medforsker J: Og ved anden gang var vi otte, nej syv ...

Margit: Der var vi tre facilitatorer og 15 borgere

Medforsker J: Seks, ja vi har været seks ved hvert bord.

Margit: Med facilitator.

Medforsker J: Ja.

Medforsker H: Ja, for det tænker jeg også, om der ikke er sådan, om der ikke også er en maks.?

Margit: Jeg synes ikke, der skulle være ret meget mere i hvert fald.

Medforsker S: Jeg tænker også fem til otte, så skal der nok ikke være flere i hvert fald.

Medforsker J: Nej, nu må vi se, hvor mange, der melder sig til, men det er i den størrelsesorden der. Fem til seks stykker ved hvert bord, det fungerede meget fint.

Margit: Vi ved jo, at de maks. må komme fem fra Kræftens Bekæmpelse.

Medforsker H: Skal jeg lige tjekke, hvor mange der står derude, der er tilmeldt? Sidst jeg kiggede, var der syv, og så har Kræftens Bekæmpelse ikke meldt sig til endnu, og de ville gerne have mange med, lød det til. Og der har vi sagt maks. fem. Så 12, tror jeg på nuværende tidspunkt.

Medforsker K: Det er også mange, de kommer fra Kræftens Bekæmpelse.

Margit: Ja, det er det, og dem skal vi have skilt ad, så de ikke fylder det hele, for så kommer det kun til at handle om kræft ved det bord, de sidder ved.

Medforsker K: Det gør det nemlig.

Medforsker J: Det er en opgave, ja.

Medforsker S: Ja, de burde placeres ved hver sit bord.

Margit: Og det er jo også noget vi skal ind om; placering af ...

Medforsker S: Fordi der synes jeg også, den er lidt ... den er fandme også svær. Altså det synes jeg lidt. Altså sidder man ved et bord med en, der repræsenterer Kræftens Bekæmpelse, og kommer man selv fra en eller anden minoritetstings et eller andet ...

Medforsker H: Osteoporoseforeningen kommer blandt andet.

Medforsker S: Ja, eller det kunne jo også have været en, der var meget mindre. Altså, det er jo det der med, hvad vægter, ikke også? Jeg synes, det tager altid fokus.

Margit: Men så er det jo godt, der ikke er fokus på, at der skal være et produkt ud af det.

Medforsker S: Ja.

Margit: At det mere er processen og relationen og alt det andet, vi snakker om, der er vigtigt, mere end at der kommer et produkt ud af det.

Medforsker H: Emnerne er jo også sat op, ja.

Margit: Så i forhold til gruppestørrelse, fem til otte, tror vi på, og vi skal fordele grupperingen, så vi bliver blandet.

Medforsker K: Så der står navne på bordet eller sådan noget? Eller hvad?

Ja, det betyder det jo egentlig. Vi skal have lavet en form for bordplan.

Margit: Det var godt, du sagde det.

Medforsker H: Er der en maks. for, hvor mange vi kan tillade os at være repræsenteret i Center for Sundhedsfremme?

Medforsker S: Vi skal vel være dem, det kræver af facilitatorer.

Margit: Altså jeg vil sige, at jeg vil gerne denne her gang ikke have et bord men bare kunne sive rundt, så jeg vil være glad for ikke at have et bord.

Medforsker H: Men tænker du, at der skal være en af os ved hvert bord?

Margit: Ja, det synes jeg. Men man kan så sige, at hvis der ikke er borde nok til os alle sammen, så kan vi overveje, fordi det kan være rart, at der er nogen, der måske tager noter eller tager billeder, praktisk gris og hvad der ellers kan være, så vi i hvert fald er folk nok, til at vi kan ...

Medforsker H: Har en rolle.

Margit: Og det vi snakkede om, om man nu skulle være fagpersonen, det skal vi måske også lige tænke på, for nogle af jer er jo fagpersoner. Det, der står, muskel- og skeletlidelser det er måske ikke lige der, du skal være så, hvis vi skal undgå at sidde og have fag ...

Medforsker K: Men skulle vi ikke drøfte alle emnerne?

Medforsker S: Jeg forstod det altså også sådan.

Margit: Jo jo. Jeg tænker bare på, når vi fordeler bordene.

Medforsker K: Altså, det er et bord med muskel-skelet, et bord med kost ...

Medforsker S: Nå.

Medforsker H: Ja så har jeg heller ikke ...

Medforsker J: Det har vi snakket om i første omgang, og så har vi lavet det om efterfølgende, og nu ...

Margit: Hvad synes I, det skal være? For det har vi faktisk ikke ...

Medforsker H: Jeg forstod det, som at alle bordene hver især skulle nå at snakke om ...

Margit: Det står der også.

Medforsker H: Alle temaerne bliver drøftet i én gruppe.

Medforsker S: Mental sundhed og kost.

Medforsker K: Ved hvert bord.

Margit: Nogle steder vil det jo være mere realistisk at snakke om noget end andet. Altså, vi kan jo ikke bestemme igen, hvad de snakker om. Det er et oplæg, vi kommer med.

Medforsker H: Ja, men så kommer vi jo alle sammen igennem.

[Utydeligt: Flere taler samtidig.]

Margit: Alle temaerne er ...

Medforsker S: Det er godt nok, fordi så kan vi jo bare gøre det, som vi vil.

Medforsker H: Det var det, vi mente.

Medforsker S: Men Margit, jeg mener stadigvæk, jeg ved ikke, om det betyder noget, at det er en fag-fagperson. Spørgsmålet er bare, hvor meget den fag-faglighed bliver sat i spil. Det er det, jeg ...

Medforsker K: Men der kan jo godt ligge en forventning.

Medforsker J: Men det kommer jo også meget an på, hvordan man præsenterer sig.

Medforsker S: Ja. Så skal vi tænke meget over, om vi fortæller vores baggrund.

Medforsker K: Du skal tænke over, om du siger, du ...

Medforsker J: Hvis jeg siger, jeg er fysioterapeut, så er det helt klart, at i forhold til muskel-skelet, så kommer det til at betyde noget.

Medforsker K: Det er jo et spørgsmål, om du skal sige det så.

Medforsker J: I vil da ikke spørge de andre, hvad de er af profession. De vil I da ikke.

Medforsker H: Man er en repræsentant for huset ...

Margit: Ja, lige præcis.

Medforsker S: Men det kan man jo blive udfordret på, fordi hvis de nu spørger os.

Medforsker J: Eller du kommer med nogle argumenter i forhold til nogle ting, så vil det jo også blive tydeligt, hvor det er, man er henne.

Medforsker S: Jeg synes, vi går sådan lidt undercover, hvis vi ikke ...

Medforsker H: Ja, overskæg og briller og hat på.

Medforsker J: Jeg synes, vi går lidt undercover ved ikke at ...

Medforsker K: Vi behøver jo ikke at sige det. Vi kan vel bare sige, at vi er ansat her i Center for Sundhedsfremme.

Medforsker S: Altså, hvis det var mig, så ville jeg jo fritte dem. Jeg ville tænke ...

Medforsker H: Ville du?

Medforsker S: Ja, det ville jeg. Fordi jeg ville tænke: "Hvilken baggrund har du? Hvorfor sidder du her? Hvad er din historie?" Det vil jeg vide. Det er noget, jeg altid er meget optaget af. "Hvad kommer du lige med i din rygsæk der? Må jeg se?"

Medforsker H: Du er så nysgerrig.

Margit: Hvis man bliver spurgt, så er det bedst at svare.

Medforsker S: Selvfølgelig da.

Margit: Men igen, så tror jeg der er forskel på at sige: "Jeg er sygeplejerske". Jeg vil sige: "Jeg hedder Margit. Jeg er konsulent i Center for Sundhedsfremme."

Medforsker S: Og så spørger de: "Hvad arbejder du med?" "Jamen jeg arbejder bredt med forebyggelse på mange områder."

Margit: Ja. Og bliver man spurgt direkte, så er man jo nødt til at svare, og så svarer man jo selvfølgelig.

Medforsker S: Ja, fordi det er også træls, hvis der så kommer sådan en mistillid, som: "Hvorfor fanden vil hun ikke sige det? Hvorfor svarer hun undvigende?"

Medforsker K: Nej, det dur ikke.

Medforsker S: Nej nej, fordi det ville jeg fange. Sidde og tænke: "Hvorfor fanden sidder du og er så suspekt?"

Medforsker H: Mit bud vil være, at det er de færreste, der vil gå så konkret, vil spørge så specifikt. Men der kunne godt være ...

Medforsker S ... sådan en som mig.

Medforsker H: Men du er jo heldigvis ...

Medforsker J: Men der vil også være nogle, der kender Medforsker L, og der vil også være nogle, der kender mig. Altså, det kan der ...

Medforsker H: Og jeg har samarbejdet med Kræftens Bekæmpelse, så det vil jo også ...

Medforsker S: Vi kan ikke gå helt undercover.

Margit: Nej. Hvad siger I til den, jeg har skrevet her? Hvad er vores rolle? Det tænker jeg, altså hvis det er samskabelse, så synes jeg ikke, man kun kan være facilitator. Så er man nødt til også at være deltager.

Medforsker S: Det er også det sjoveste.

Margit: Så er det ikke det, vi forsøger på i bedste ...? Og selvfølgelig være meget opmærksomme på det her med ligestilling og respekten med alle følelser. Det er Center for Sundhedsfremme, der inviterer, så er det os, der er ansvarlige for rammen, og derfor kan vi blive nødt til at gå ind og tage en rolle som f.eks., hvis der er behov for at styre en, at man lige: "Nå, men Medforsker S, hvad siger du?"

Medforsker K: Vi skal ikke være neutrale.

Medforsker H: Nej, men jeg tænker også, at når vi kommer som fagpersoner og kommer fra Center for Sundhedsfremme og går ind og deltager, vi skal også passe på, at det ikke er os, der kommer med de skøre idéer, fordi det ligesom er os, der måske har en baggrund, der kan gøre, at det var faktisk noget, vi kunne sætte i værk. Altså, at der ikke er nogen, der har nogle forventninger om, at hvis Medforsker S siger, det der er en god idé ...

Margit: Ja, så bliver det til noget.

Medforsker H: ... så bliver det til noget. Så jeg tænker også, at det kan vi også blive fanget i.

Medforsker J: Jeg synes jo ikke, da jeg sad der, det var jo ikke sådan, at jeg kom med idéerne. Jeg prøvede jo på måske at udvikle på netop noget af det, de siger.

Margit: Det tænker jeg også, ja.

Medforsker J: Altså, hvis de kom med noget, at man så kunne sige: "Okay, hvis du nu tænker, at det skal være et tilbud, hvordan skal det så være?" Det kan man jo godt arbejde med, og man kan jo også godt gå ind og sige: "Det lyder da som en rigtig god idé. Kunne du forestille dig det, Medforsker K?"

Medforsker H: Men så deltager vi heller ikke på lige fod. Så sker der noget med ligestillingen.

Medforsker J: Gør der?

Medforsker H: Det synes jeg.

Medforsker J: Det er mere facilitatorrollen det der.

Medforsker H: Det er vi jo også.

Medforsker J: Ja ja. Men man er ikke med på deltagniveauet, hvis man kun er der i hvert fald.

Margit: Nej, I skal være begge steder.

Medforsker H: Nej, men du kan jo godt ...

Medforsker S: Deltage i processen, men ikke deltage i det der idégenerering måske.

Medforsker H: Det mener jeg nu godt. Kan man ikke godt deltage i det, uden man lover noget?

Margit: Hvis man nu f.eks. snakker om noget med, at man vil have noget omkring stress, så kunne man jo godt byde ind med: "Jamen altså, jeg ved jo da, at på stressområdet, der er det rigtig godt, at man går lange ture eller får sollys eller sover godt om natten." Sådan nogle emner kunne jo også indgå. At man simpelthen spiller sin viden på bordet, uden at du dermed siger, at det er noget, Center for Sundhedsfremme skal stå for efterfølgende. Jeg tror ikke, vi skal være så bange for det.

Medforsker J: Jeg synes, fordi de spurgte jo også, da vi snakkede om velfærdsteknologi, hvor jeg også siger, jamen vi har jo prøvet Endomondo, og vi har jo sådan nogle devices, og folk synes, og det er vores oplevelse. Og på den måde kan man jo også godt bringe noget i spil.

Medforsker S: Altså, jeg tænker måske også bare et eller andet sted, at vi kan godt forsøge at tilstræbe en ligeværdighed, men vi bliver jo aldrig ligeværdige. I mine øjne.

Medforsker J: Det er rigtigt.

Margit: Altså vil det altid være, at i og med at det er os, der har inviteret, og vi har sat rammen, så kan man sige, er det så 100 procent ligeværdigt? Men der vil jo også være dem, som Medforsker J vil sige, jamen vi har kun den magt, vi får.

Medforsker K: Jeg tænker da også, der er nogle af de her patientforeninger, de ved da godt nok meget om forskellige ting, så der tror jeg da måske ikke, jeg vil være ligeværdig med dem. Altså, der ved de måske mere i en eller anden sammenhæng.

Medforsker S: Også hvad der er muligt i deres verden, og der ved jeg da heller ikke ret meget.

Medforsker K: Ja, det er jo det.

Medforsker J: Og det er det jeg kommer til at tænke på, om det vi drøfter, er mere med, at være ligestillede. Fordi, der kan godt være en forskel i at ære ligestillet. Da jeg sætter mig ned sammen med dem, det var jo egentlig for at ligestille os på en eller anden måde også, frem for når jeg står heroppe. Og man kan jo godt, selvom man kun har en udtalelse ved et bord, være ligeværdig med den, der har 45. Sådan tænker jeg godt, det kan hænge sammen.

Margit: Hvis man har respekt for hinanden og lytter til hinanden. Er det det, du tænker?

Medforsker J: Ja.

Medforsker J: Og der mener jeg bare, at vi kan godt tilstræbe det, men jeg tænker, vi bliver aldrig helt ligeværdige. Altså, vi sidder der og får løn. De sidder der, fordi de har en personlig interesse. Vi har bare forskellig baggrund, vi har forskellige interesser.

Medforsker H: De sidder der ikke som borgere. De sidder der som repræsentanter for nogle foreninger.

Medforsker J: Ja, som de har nogle personlige interesser i. Så jeg tænker bare, at vi har jo forskellige beveggrunde i det her, og jeg tænker, at vi skal tilstræbe en ligeværdighed og en gensidig respekt og en god dialog, men vi er ikke ligeværdige. Vi er ikke 100 procent ligeværdige, og det kan vi aldrig være.

Margit: Nej, men når vi ikke er ligeværdige, siger du dermed, at du synes, vi er mere, end de er?

Medforsker J: Nej, det gør jeg ikke.

Margit: Du siger bare, at der er ikke balance?

Medforsker J: Der er ikke helt balance. Det er ikke noget med, at vi er klogere, eller at vi er bedre, eller at vi ved mere. Vi har bare forskellige positioner.

Margit: Men man kan vel godt være ligeværdig uden at have de samme positioner. Det kan man jo diskutere, om ikke man kan. Fordi nå du siger, vi ikke er ligeværdige, fordi vi ikke har de samme positioner, så kunne man også sige, at så ligger det implicit i det, at den position, vi har, det er den bedste. Eller den stærkeste.

Medforsker J: Det ved jeg ikke, men vi kan gøre os til dommer over, om der er nogle ting, de kan blive gennemført eller ej.

Margit: Ikke nødvendigvis. Fordi aftenskolerne og patientforeningerne kan bare køre uden om os.

Medforsker J: Ja, det er rigtigt nok, men hvis de vil have os med, så kan vi gøre os til dommere.

Margit: Men det kan de jo også, om de vil være med.

Medforsker J: Ja, det er rigtigt.

Margit: Så på hver vores banehalvdel, der er vi vel suveræne på hver vores banehalvdel, er vi ikke det?

Medforsker H: Jeg tænkte bare, at hvis vi ser på, hvad formålet er, så er det jo sådan set bare, at vi lærer hinanden at kende.

Medforsker J: Men jeg synes bare, det er rigtig fint, at du lige siger det, for det var faktisk noget af det, som jeg også sagde, det der med, at man mentalt skal forberede sig på den der ligeværdighed. Det er i hvert fald noget af det, jeg oplevede til nummer to gang, og jeg tænker, det er sådan noget, man skal blive ved med at blive bedre og bedre til. Man er nødt til at forberede sig mentalt på, at vi er ligeværdige, når man går ind til det.

Medforsker H: Vi skal tilstræbe det. Ikke også?

Medforsker J: Jo.

Margit: Og hvordan kan man gøre det og forberede sig på det, tænker jeg et eller andet sted? Det er vel ... ja, det ved jeg ikke, man er nok nødt til at være meget nærværende.

Medforsker J: Jeg tænker, at vi skal være nærværende, og vi skal sikre en god dialog, og vi skal skabe tryk i gruppen, og der skal være plads til lidt humor, og der skal være plads til, at alle får sagt noget. Sådan nogle ting tænker jeg, at vi skal være med til at sikre.

Margit: Og der er du også en, der faciliterer tingene i gruppen. At de nære rammer i den lille gruppe også er i orden. Men ligeværdigheden tænker jeg, det er jo ikke kun i det, fordi netop når du gør det der, kan man sige, der bliver ligeværdigheden faktisk mindre.

Medforsker J: Ja, det gør den.

Margit: Så der, hvor du måske skal være meget opmærksom på ligeværdigheden, det er i dialogen og reflektere over, hvilket perspektiv svarer jeg ud fra? Tror jeg. Giver det mening?

Medforsker J: Ja. Men jeg synes da, at hvis vi skal arbejde mere på det her samskabelse, så synes jeg, det er noget, vi skal prøve at blive klogere på. Hvornår er det, vi er ligeværdige, og hvornår er det, vi er ligestillede, og hvornår er det ...? Jeg synes, det betyder noget. For det kan godt være, at vi aldrig bliver ligestillede i og med, at vi er noget kommunalt, og det vil jeg heller aldrig være over for dig, for du er min leder. Men derfor kan vi godt være ligeværdige i vores møde alligevel. Men det er noget, man skal forberede.

Medforsker S: Vi kan være ligeværdige i at prøve at møde hinanden, ikke?

Medforsker J: Ja, men det er nok fordi, jeg tænker, Margit hun er jo kun chef, fordi hun har medarbejderne. Og jeg er kun medarbejder, fordi jeg har en chef. Så vi er afhængige af hinanden.

Medforsker S: I et ligeværdigt forhold.

Medforsker J: Vi er ikke ligestillede. Det er vi ikke, og det bliver vi jo aldrig, men vi er jo lige meget værd i den relation, vi har. For Margit er ingenting uden mig, og jeg er ingenting uden Margit.

Medforsker J: Og det er lidt det samme, jeg tænker, hvis man kan gå lidt ind i det på samme måde her og sige, vi mødes i det her om det fælles tredje-agtige noget, og i den del skulle vi gerne kunne være ligeværdige i forhold til hinanden.

Margit: Vi har formål, vi har velkomst, vi har præsentation, vi har gruppestørrelser, vi skal have bordplan, vi fordeler grupperingen, og alle temaerne bliver drøftet i alle grupperne, og vi er alle sammen konsulenter og facilitatorer.

Medforsker H: Skal der være noget i forhold til faciliteringen, hvad er det, vi skal spørge om i grupperne, og hvad sætter vi i spil, hvad er det for temaer man lægger op til og så videre?

Margit: Nogle spørgsmålstyper?

Medforsker H: Ja.

Margit: Hjælpe spørgsmål.

Medforsker H: Ja. Noget i den dur.

Margit: Ud fra de temaer der.

Medforsker S: Det er en god idé.

Medforsker K: Det er en god hjælp ved bordene.

Medforsker S: Og så skal man også vide, skal vi igennem det hele, eller må man "go with the flow", eller ...

Margit: Skal der være en tidsramme ved hver?

Medforsker H: 40 minutter til hver runde.

Margit: Og der er tre grupperinger.

Medforsker H: Der er jo to gruppearbejder, er vi enige om det?

Medforsker H: 40 til den første, 45 til den næste.

Margit: Man kan jo også sige om grupperne, som du sagde, skal de alle sammen igennem alle tre, eller skal de vælge to?

Medforsker H: Ja, og hvad nu hvis de kommer med noget, der er en megafed idé, som er ud over det?

Margit: Ja.

Medforsker H: Er vi så åbne for det, eller holder vi os på sporet?

Medforsker S: Det gider vi ikke at høre om.

Medforsker H: Megagod idé. Den tager vi ikke lige her.

Medforsker K: Den tager vi en anden gang.

Margit: Hvor sandsynligt tror I så, det er, når nu der sidder 5-6 mennesker, og de har aldrig været til samskabelse før, de har aldrig være på Center for Sundhedsfremme. Jeg vil sige, at hvis der er nogen, der kommer med noget, de synes, at det her vil de hellere snakke om, så skal de have lov til det.

Medforsker H: Jeg tænker, Kræftens Bekæmpelse, vil de snakke om muskel og skelet? Eller vil de sige ...

Medforsker S: Mental sundhed.

Margit: Jamen motion er da godt i kræft.

Medforsker H: Ja ja, men der er jo ikke motion som ramme.

Margit: Næh. Det er muskel- og skeletlidelser, det er rigtigt. Ja, godt spørgsmål.

Medforsker S: De der tre emner her, hvordan er de udvalgt?

Medforsker H: Det er et skide godt spørgsmål, Medforsker S. Det vil Margit lige svare på.

Margit: Jeg tror blankt, at jeg kiggede lidt på diagnoser, som fylder mest i Jobcenteret. Fordi hvis vi kigger på de borgere, der bruger aftenskolerne meget, så er der jo rigtig mange sygedagpengemodtagere.

Medforsker H: Ja, det er der.

Medforsker S: Det var da en god ting.

Margit: Det tror jeg. Altså i hvert fald aldersmæssigt. Det er ikke sikkert, det er sygedagpengemodtagere, der går der, men det kunne det være, hvis det rigtige tilbud til dem var der, tror I ikke det?

Medforsker J: Altså i dagtimerne?

Margit: Ja.

Medforsker J: Altså fordi det er der i dagtimerne måske.

Margit: Ja. Og så passer det vel egentlig ikke helt. Det er jo ikke kun Jobcenteret, men når det fylder så meget i Jobcenteret, så er det vel fordi, det fylder så meget i befolkningen. Det er vel en afspejling af hinanden, er det ikke?

Medforsker S: Det er jo det, der giver langt flest sygedage.

Medforsker H: De første to – kosten ved jeg faktisk ikke lige – jeg synes, at de første to giver rigtig god mening. Kosttingen, der ved jeg ikke lige, hvorfor det blev kost.

Margit: Det er, fordi vi mangler nogle køkkener at være i.

Medforsker H: Det kan godt være.

Medforsker J: Åh, så kom bagtanken.

Margit: Kan vi lige få den vendt?

Medforsker H: Nej, men jeg tror faktisk, det var fordi, LOF havde tænkt, noget der henvendte sig til diabetikere, noget skolekøkken, noget den vej igennem, og så tænkte vi: "Nå, men det var da nok meget godt." Så det var egentlig deres ...

Margit: Det stemmer også rigtig godt overens med vores sundhedspolitik, eller vores profil i forhold til, at vi spiser for fed mad og sådan noget. Det er jo ikke, fordi den ikke er relevant.

Medforsker H: Nej nej.

Medforsker J: Nej, men det er mere, hvorfor det frem for noget andet? Der kunne være så meget.

Margit: Så, det kan man sige, i forhold til at begrunde det, fordi det kunne jo være en del af introen også, hvorfor de her temaer. Man kan sige, at det er de her tre, der fylder mest i sygefraværstatistikkerne på landsplan. Det kunne have været et hvilket som helst andet.

Medforsker J: Det kan også være, de byder ind med nogle andre emner til et andet møde, jo.

Margit: Det kan du jo så sige, det er det, vi har foreslået. Hvis I vil bruge det eller vælger noget helt andet, så er det okay. Altså, det vil jeg sige. Er det ikke okay? Det vigtigste er jo ikke, hvilket produkt der kommer ud af det. Det vigtigste er, at det er en god proces.

Medforsker J: Men så skal man jo lave åbne spørgsmål, som ikke er emneafhængige, men som er ... "Hvad oplever I af behov hos jeres ..."

Margit: Altså, det vi er fælles om, det er, at vi er aktive på sundhed. Så er det i forhold til sundhed. Huh, den bliver svær, kan jeg mærke. Så du sagde, vi skal snakke om noget konkret.

Medforsker K: Ja, det skal vi.

Margit: Den er simpelthen ikke særlig konkret.

Medforsker K: Er vi så tilbage ved motionen, eller ...?

Medforsker H: Det er jo dejligt, fordi så kan vi putte det i det, vi gerne vil.

Medforsker S: Men kost og mental sundhed ...

Margit: Vi snakker om hjælpespørgsmål? Det kunne være at lægge billeder, tænker jeg. Kunne det være andet?

Medforsker J: Ligesom vi gør med mange af de øvelser, vi laver inde på undervisningen?

Margit: Ja.

Medforsker H: Lægger kort ud på bordet.

Margit: På den sidste, der med KOL, der havde vi en case med – der er jo ingen, der kan huske alt – men med billeder af nydelige damer og nydelige mænd og så en sygehistorie. I stedet for at det er spørgsmål. Spørgsmål er noget meget styrende. Kunne det blive en mere åben proces, hvis vi tog billeder?

Medforsker J: Altså persona-agtige.

Margit: Enten persona-agtige eller metaforer eller ...

Medforsker J: Altså, det giver vel plads til lidt bredere fortolkning af hvad det er, man gerne vil tale om.

Margit: Det er jo vigtigt, at hvis de har en overskrift og så har de billeder der på bordene ... Har vi billeder nok?

Medforsker K: Der ligger en hel stak herude.

Medforsker S: Har vi ikke sådan nogle af de der kasser med ...?

Medforsker J: Jo, dem har vi mange af.

Medforsker H: Det er ikke af personer.

Margit: Dem der har ligget ude på bordet der? Jeg undrede mig egentlig over, hvorfor de lå der.

Medforsker H: Altså sådan noget a la det her?

Margit: Ja, for eksempel. Jeg undrede mig over, som jeg siger, jeg havde egentlig tænkt over, hvorfor de ligger der.

Medforsker H: Jeg ved ikke lige, hvorfor de gør.

Medforsker J: De er fra værktøjskassen. Det kan være, de studerende har siddet derude.

Medforsker H: Det har de også.

Medforsker J: Så har de glemt at få dem med tilbage.

Medforsker S: Hvem har meldt sig til udover Kræftens Bekæmpelse?

Medforsker H: Osteoporoseforeningen, kan jeg huske.

Margit: Lad os nu spørge om det, hvad skal der til, for at I føler jeg trygge ved at sidde ved bordene? Hvad kunne gøre jer trygge i situationen?

Medforsker S: Altså os?

Margit: Ja. For det er jo jer, der bliver facilitatorer. Hvad kunne gøre, at I følte jer trygge i situationen, når I nu sidder sammen med de her mennesker?

Medforsker S: Altså, jeg synes det var rigtig rart, at vi havde enten nogle billeder eller nogle spørgsmål. At vi ved, hvad vi skal være sammen om, og hvad vi skal tale om.

Margit: Billeder. Spørgsmål. I skal huske, der kommer et oplæg fra LOF også, hvor de fortæller om nogle erfaringer fra nogle andre kommuner.

Medforsker H: Mellem aftenskole og patientforeninger eller sundhedscentre, ja.

Margit: Så det vil også hjælpe os, tænker jeg. Så bliver ledt ind på, hvad man kunne.

Medforsker H: Og jeg har spurgt om, at det skal være nogle forskellige vinkler, så det ikke kun er tre motionstilbud, men det er noget forskelligt.

Margit: Og ikke kun i ældreområdet. Ikke at det ikke godt må være ældreområdet.

Medforsker H: Nej nej. Men at det måske gerne må være lidt spredt, hvis det er muligt.

Medforsker H: Men jeg kan sige, at på nuværende tidspunkt, så er det primært aftenskolerne, FOF og LOF og så en Osteoporoseforening, altså en patientforening.

Medforsker K: Hvornår er der deadline?

Medforsker H: Den 19.

Medforsker J: Jeg kan ikke forstå, at Hjerteforeningen ikke kommer. De plejer da at være så gode til at være aktive.

Medforsker H: Der er jo også langt, der er en hel måned.

Medforsker K: Der er masser af tid.

Medforsker S: Hvis det var mig, så ventede jeg jo til sidste øjeblik.

Medforsker H: Det gør jeg da også altid. Jeg skal lige se, om der kommer noget andet.

Medforsker S: Ja, det kunne jo være, at der kom et bedre tilbud. Det kan være, der går nogle fede film.

Medforsker H: Hvis vi kigger på vores formål. Det er at lave relationer, det er kendskab til hinanden. Det er ikke produkt. Så behøver vi jo heller ikke at gå lige på i forhold til, at vi sammen skal lave et produkt. Og det er ikke fordi, jeg har nogen løsning på hvad så, men man kunne jo godt starte op med noget ... Altså vi skal jo introducere hinanden, selvfølgelig, men det handler jo netop om kendskab til hinanden og relationerne, ikke også?

Margit: Du siger noget, for hvis man nu sidder ved bordene, så kan man jo spørge ... Nu sidder du for Osteoporoseforeningen, så kunne man jo godt snakke om, at: "Inden for Osteoporoseforeningen, hvad tænker I da? Hvad gør I? Hvad har I af tilbud? Hvad oplever I, at jeres medlemmer efterlyser?"

Medforsker J: Gøre rigtig meget ud af præsentationsrunden, faktisk. Fordi den faktisk er rigtig vigtig.

Medforsker H: Ja, når det er relationer og kendskab til hinanden, og hvad man kan bruge hinanden til og sådan noget måske.

Margit: Så skal de måske i virkeligheden bare have en hurtig navnerunde, og så skal man præsentere det, man nu kommer fra ud fra de her ... altså, hvis jeg nu kommer fra Kræftens Bekæmpelse, hvad tænker jeg så, når jeg siger muskel-skelet? Hvilken betydning har det for en kræftpatient? Eller hvilken interesse kunne det have? Hvad kunne der være fælles? Kunne det være en mulighed?

Medforsker J: Ja, det er noget af det, men sådan så man ikke direkte går på. Hvad kan vi skabe? Hvilket tilbud kan vi sammen skabe til det billede af den dame, der er her? Ligesom vi gjorde på KOL, men det var også lidt noget andet. For der var jo borgere med KOL. Her er det jo nogle forskellige aktører, der skal lære hinanden at kende, og hvordan de kan bruge hinanden.

Margit: Så hvad tænker et medlem af X forening? Det er sådan nogle spørgsmål, vi kunne lave.

Medforsker K: Ja, kunne man ikke spørge lidt ind til foreningen? Ligesom sige, hvad er det for nogle tendenser, de oplever i øjeblikket? Hvilke udfordringer har de? Hvad arbejder de med for tiden?

Margit: Det kan blive meget spredt. I hvert fald udfordringerne. Men hvad arbejder de med, det er måske mere konkret. Fordi udfordringer, så tænker man ikke nødvendigvis i, hvad man gør. Der tænker man med alle de problemer, der tårner sig op foran, gør man ikke det? Hvis man nu tog udgangspunkt i "Hvad arbejder I med?"

Medforsker S: Og hvilke tilbud har I?

Medforsker H: Kan man snakke om, hvilke fordele der kunne være for dem i et samarbejde?

Margit: Det var en god idé. Hvilke fordele kan I se i samarbejdet.

Medforsker H: Og det kunne man måske godt bruge. Altså den første gruppearbejdeseance, hvis den må tage noget mere tid, så man gør noget ud af den del.

Margit: Kunne det både være for medlemmer og for organisationen?

Medforsker H: Ja, lige præcis.

Medforsker J: God idé, ja. Den kan jo godt være dobbelt.

Margit: Hvad tænker et medlem af en forening f.eks. om muskel-skelet, hvis det er relevant. Hvilken fordel kan I se i et samarbejde for medlemmerne og for organisationen? Hvilke fordele kan I se i samarbejdet for medlemmer og for organisationen?

Medforsker J: Så tænker jeg, at så kan man måske køre en ny runde på et andet tidspunkt i forhold til, efter man så har hørt hinanden, har man så andre øjne på det?

Medforsker H: Jeg tænker, de supplerer hinanden.

Medforsker J: Ja, lige præcis.

Margit: Nye idéer.

Medforsker H: Så det mere bliver sådan en drøftelse på tværs af bordet, tænker du?

Medforsker J: Ja, det bliver det jo i virkeligheden. Også fordi jeg tænker, det bliver sådan lidt opremsning, måske.

Medforsker H: Ja. Der er nogle, der kan fylde rigtig meget i den.

Margit: Nu skriver jeg idéer/perspektiver, fordi vi skal også passe på med idéer. Så bliver det så konkret, ikke også?

Medforsker S: Ja, det er rigtigt.

Medforsker H: Kunne man så sige, nu når vi er lidt vage i forhold til vores emne, kan man så også være så åben og sige: "Vi har lagt nogle eksempler frem til nogle ting, I kan drøfte ved bordene. Hvis der er noget andet, I synes, er meget vigtigt, så er det dét I snakker om."

Medforsker S: Ja. Så vi har noget backup, hvis vi ikke undervejs finder en tråd, vi kan arbejde videre med.

Medforsker H: Ja, så har vi nogle emner, som de faktisk er præsenteret for, og som man måske godt kan tænke, de har gjort sig nogle tanker omkring.

Margit: Så får man også lettere ved at være autentisk i det, fordi så synes man måske ... hvis jeg skulle sidde ved et bord og tale om muskel-skelet, hvis man tænker nærmere efter, det er ikke særlig sexet, vel?

Medforsker S: Jo, hvis man kommer fra Osteoporoseforeningen, så vil det være rigtig sexet.

Margit: Men der kunne godt komme en fra en anden, som synes, det slet ikke passer ind.

Medforsker K: Er der noget, der hedder Stressforeningen?

Margit: Ja, jeg tror da, der er Landsforeningen for Stressramte.

Medforsker S: Jeg kan ikke huske, om det er for depressions- og stressramte. Er det sammen, eller er det hver for sig.

Margit: Ja, det tror jeg måske, den er.

Medforsker K: Jeg tænker bare på mental sundhed her. Om de selv er repræsenteret.

Medforsker H: Vi har jo kun inviteret lokale foreninger. Og vi har været inde at kigge på alt muligt, småt også.

Margit: Men det er rigtigt, dem der er landsdækkende foreninger, dem har vi ikke ... hvis der ikke er en lokalforening, så er de ikke inviteret.

Medforsker K: Okay.

Medforsker S: Men mental sundhed, er den ikke også tænkt bredt, på tværs af alle?

Medforsker H: Jo. Ikke som selvstændig gruppe på den måde.

Margit: Så hvis vi ligesom skal runde op. Det her spørgsmål: Hvilke fordele kan I se i et samarbejde for jeres medlemmer og for organisationen? Hvis det ligesom kører, og så kan man efter første runde se, om man så er inspireret til noget, ud fra det man hørte første gang? Og hvordan tænker vi det så? Sidder vi i nye grupper anden gang?

Medforsker H: Det er jo en fordel, at man har hørt hinandens, for er det ikke der, man har fået idéerne?

Margit: Så man bliver i den samme gruppe?

Medforsker H: Det ved jeg ikke.

Medforsker J: Altså, hvis formålet er, at vi skal have netværk, så giver det jo også mening, at man møder nogle nye.

Medforsker H: Ja, det gør det.

Medforsker S: Men du tænker, om vi skulle samle op.

Medforsker H: Nå, i anden runde? Du tænker i de næste 45 minutter? Der kunne lidt være en fordel i at skifte gruppe, måske. Efter man har været oppe at spise og gå rundt. Det kunne det faktisk godt.

Medforsker J: Men skal man så i pausen kunne se på, hvad de andre snakkede om i grupperne? Skal man have lidt inspiration fra de andre, for at man kan forstå og kan gå videre med nye idéer og perspektiver, eller har man allerede taget det i runde et?

Margit: Tager man ikke det bedste fra sin gruppe? Tager man ikke det med sig og fører det videre i gruppe to, eller?

Medforsker H: Jo, det kan man også sagtens.

Medforsker J: Jeg tænker på, skal der komme lidt produkt alligevel her? Altså skal man skrive noget ned? Skal vi lave nogle plancher eller noget?

Margit: Kunne man ikke godt det? Kunne man ikke få bare et eller andet ...

Medforsker H: ... skrevet ned.

Margit: Ligesom her, f.eks.

Medforsker J: På den dag, der havde vi forskelligfarvede post-it ved de tre forskellige borde, så de hørte til de forskellige spørgsmål, ikke også? Og jeg som facilitator sad og skrev noter ned i forhold til noget af det

Medforsker K: Margit, du foreslog også på et tidspunkt, at man kunne have en dug på bordet, folk bare selv kunne sidde og skrive eller krimskrams, for at gøre det lidt anderledes måske også.

Margit: Hvis der nu er papirdug på bordet, så folk kunne skrive direkte på dugen. Og det er ikke alle, der vil skrive noget, men om ikke andet, så kunne I i hvert fald skrive.

Medforsker K: Ja. Jeg tænker også, er det her noget, du skal bruge til din opgave?

Margit: Jeg vil gerne have billeder af det.

Medforsker K: Så giver det jo også mening, at der er noget.

Margit: For at vise processen i det, ikke også? Men egentlig også for at det ikke ... altså, bagefter vil det jo være lettere for os, for uanset, om jeg nu skriver opgave eller ej, så er samskabelse kommet for at blive. Og en af bagtankerne med, at vi gør det på den her måde, det er jo, at jeg ikke kommer og siger: "Så, nu skal vi lave samskabelse, og det skal vi gøre på den og den måde." Nu er vi faktisk ved at samskabe om, hvordan vi skal lave samskabelsen. Vi er sammen ved at finde ud af, hvordan vi egentlig kan gøre det her, så det giver mening for os i vores hus. Så vi ikke tager en eller anden prototype og implementerer den. Nej, hvis samskabelse skal blive til noget her i Center for Sundhedsfremme, så tror jeg på, at det er noget, vi skal finde ud af, hvordan vi vil gøre det. Hvordan det giver mening for os. Og der tænker jeg, at alt det, vi nu kan få med af statements eller post-its, det vil hjælpe os med at huske, hvad var det egentlig lige, hvor var det, vi fik flyttet noget, hvor var det, der skete noget og hvad var det, vi gjorde?

Medforsker J: Det, vi samskaber om, det er vel også relationer og netværk. Så man kan sige, at det, der kommer på de her post-its, det bliver jo lidt sekundært i forhold til.

Margit: Det er sekundært, det er mere for at vise processen også.

Medforsker J: Men jeg tænker nemlig, at hvis vi i runde to, anden gang vi kører de 45 minutter, det kunne vi give et løft, ved at have en fælles opsamling på, hvad er der kommet ved bordene, så det ikke kun er de egne erfaringer, man har fået ved sit eget bord, men at man også hørte de andres for at få alle idéerne med.

Margit: Så man samskaber på tværs af de tre borde, så vi ikke står med tre enkelte, vi aldrig fik bundet lidt sammen, fordi vi ikke havde fælles opsamling bagefter.

Medforsker J: Jeg synes bare med tanke på det der med rollen igen, fordi den dag også, man er faktisk også lidt ophængt, når man skal sidde og skrive hele tiden, ikke også? Så jeg tænkte også på, kan man være

deltagende ved bordet, og så man måske afslutter med at få lavet tre post-its. Tre vigtige ting. Ligesom du gør i dag, Margit, at man vælger tre ting, og så er det det, man fremlægger måske. Fordi når jeg lige tænker tilbage, man har lidt travlt med at sidde og skrive, og så er man knap så deltagende, måske. Og de andre: "Fik du det med?" ikke også?

Medforsker H: Men jeg tror, det er en god idé, at der ikke er ret mange, fordi meningen er jo heller ikke, at vi skal komme ud med et produkt. Vi skal jo bare kunne vise, at man kan bruge det.

Medforsker J: Jeg tænker bare at begynde at se, at der er måske nogle ligheder eller fælles behov eller what ever.

Medforsker K: Det vil også give et rigtig godt overblik for dig, når du skal tage billeder til din opgave.

Margit: Ja, det er jeg jo rigtig glad for.

Medforsker S: Bagtanke.

Medforsker J: Nej, det var det faktisk ikke. Det var faktisk for facilitatorens skyld, når vi sidder ved bordene.

Margit: Hvis jeg kan bruge det til at visualisere det i min opgave, så kan vi jo også bruge det til vores kollegaer. Så vi kan give videre, hvad det er for en oplevelse, vi har haft. Igen tænker jeg ikke kun for min skyld, så er det faktisk for husets skyld.

Medforsker S: Der er jo også noget i det der med at prioritere tre ting eksempelvis.

Margit: Så det er vi enige om. Efter første runde tager vi tre post-its med, når vi skifter grupper. Hver især tager tre post-its med, ikke også? Er det de samme post-its, de alle sammen tager med?

Medforsker H: Det er spørgsmålet, om vi skal tage dem højt?

Medforsker J: Ja det havde jeg også tænkt.

Medforsker H: At vi siger dem højt. At der lige er sådan en fem minutters opsamling efter tredje runde, hvor vi lige hver især kommer med ...

Medforsker S: Efter første runde.

Medforsker K: Men var det ikke kun tre post-its pr. bord?

Medforsker S: Sådan forstod jeg et også. Gruppearbejde, der er sat 40 minutter af, så vi har reelt en halv time, og så i plenum samler man op. Så hvert bord har f.eks. tre post-its, og så fremlægger vi, at ved vores bord har vi prioriteret de her tre ting.

Margit: Og det samme i anden runde, ikke også?

Medforsker S: Jo.

Smukt.

Medforsker J: Men nu sidder jeg lige og tænker i forhold til at udvælge post-its. Er det i forhold til ... man kan jo godt sidde og synes, det her er verdens bedste idé, men de er det kun for min organisation. Så er det svært at få andre med på den. Så er det noget, man skal vælge ud fra, hvor man kan se samarbejdsfordele?

Medforsker H: Det tænker jeg også.

Medforsker S: Det tænkte jeg i første runde.

Medforsker J: Okay. Det var tydeligt for jer, det var det ikke for mig.

Medforsker H: Altså i første runde, det er det der med, hvilke fordele vi kan se i det. Og det er det, man samler op på. Men anden runde, hvad indeholder det så? Det er jo så det med eksemplerne.

Medforsker S: Det er vel den samme proces.

Medforsker H: Ja, det tænker jeg også.

Margit: Hvis vi snakker om: Hvilke fordele kan I se i samarbejdet? Så når man måske kun muskel-skelet i den første. Er det dumt med tre? Hvis der er to runder, og vi har tre emner. Det er ikke smart.

Medforsker K: Men så skulle man jo have alle emnerne på hver runde.

Margit: Alle fire emner?

Medforsker H: Tre.

Medforsker S: Men pyt med emnerne. Det er sekundært.

Medforsker J: Det beslutter de selv.

Medforsker H: Det var jo bare, hvis de løb tør for noget, at man kunne sparke ind med dem, ikke?

Margit: Det er rigtigt, ja. Så det er fordele i samarbejdet, der er det gennemgående både i første og anden runde. Det er det, vi skal snakke om. Skal vi snakke om, hvordan et samarbejde kunne være?

Medforsker J: Kunne man ikke i anden runde gå et spadestik dybere, eller hvad man skal sige? Gå videre.

Medforsker S: Man skifter gruppe, ikke også?

Medforsker H: Jo.

Margit: Men anden runde kunne vel også godt også handle lidt om, hvordan ...

Medforsker K: Jeg tror slet ikke, vi kan undgå, når vi sidder og snakker med de her grupper, at de bliver meget konkrete.

Medforsker S: Tror du ikke det?

Margit: Det er ikke sikkert, jeg ved det ikke.

Medforsker H: Og så kunne eksemplerne være omkring muskel-skelet, kost og mental sundhed. Det kan også være, der er nogle, der har et helt andet emne.

Medforsker S: Men skal det være dem? Kan man ikke også vælge noget fra de tre post-its, man nu er kommet frem til? For man er vel ikke gået ned i hvordan i første runde, eller hvad? Er det ikke mere brainstorming-agtigt.

Medforsker H: Det er nok, fordi jeg har tænkt, at de første tre post-its, det gik ikke på emner. Det gik mere på fordele. Men det ved jeg ikke.

Medforsker S: Det ved vi jo ikke helt.

Medforsker K: Nej, det ved vi nemlig ikke.

Medforsker J: Men jeg forestiller mig, at når man så hører de andre bordes, hvad de har snakket om, så tænker man: "Det var også en god idé, men hvis man så lige gjorde det sådan her i stedet for ..." Altså, at det ligesom giver anledning til tre nye post-its, måske om samme emne bare på en anden måde. Men det ved jeg ikke. Det kan også være, de bliver for ens.

Medforsker H: Så kan vi jo bruge de her punkter.

Medforsker S: Fordi det er jo også sådan lidt, hvad er det, de har tænkt, når de kommer ind til den her. "Uh, jeg vil rigtig gerne snakke om de her emner." De er jo sådan set ikke forberedt på det. Der står noget om samarbejde, men de er ikke forberedt på, hvis de kun skal fokusere på samarbejde, er de det?

Medforsker H: Nej, for det har også betydning for, hvem der melder sig til.

Medforsker S: Lige præcis.

Medforsker H: Ja, det har det altså. Det er virkelig noget. Der kan være nogle, der ikke har meldt sig til, fordi de emner måske ikke er relevante for dem.

Medforsker J: Vi kan nok heller ikke helt droppe dem.

Medforsker K: Nej, for så er det jo, at de ...

Medforsker J: Så skal vi faktisk ...

[Utydeligt: Flere taler samtidig.]

Margit: Det er den sidste, vi mangler af dem, vi skrev op faktisk. Så har vi været igennem dem alle sammen. Jeg har lige lavet et lille tjek og vinget af, om vi har været omkring det, som vi sagde, vi ville. Og for mig at se, så mangler vi det her.

Medforsker H: Du har styr på det der, fordi det har jeg ikke helt styr på.

Margit: Jeg har styr på, så langt som vi er nu, fordi når det er slut, så vil jeg foreslå – for der er faktisk længe til, at vi skal holde mødet – jeg synes, vi lige skal mødes en dag eller to før mødet.

Medforsker S: God idé.

Margit: Når jeg har fået skrevet det rent og sat det pænt op. Og så kan vi nå at tilpasse nogle ting. For ellers kan vi ikke huske det om en måned det der.

Medforsker K: Du må hellere straks invitere os.

Medforsker S: Så er der også efterårsferie, ja.

Margit: Ja i uge 43. Bare lige en halv time om ikke andet. For vi behøver jo ikke starte helt forfra næste gang. Der skulle jeg gerne have det synligt sat op, så I synes, det er let at gå til og huske. Og så kommer Medforsker L med der også. Det vil være rigtig fint, så hun kan komme med der også. Praktiske ting? Du sagde bordopstilling. Dug.

Medforsker K: Navneskilte.

Medforsker J: Altså, har du gennemtænkt, at den dug der, den bliver lidt svær at håndtere bagefter?

Margit: Den fotograferer vi da bare.

Medforsker J: Okay.

Medforsker K: Hvad gør vi så, når vi flytter? Vi går hen til det næste bord. Så er der jo skrevet der.

Medforsker J: Er der nogen af jer, der har prøvet det der med at have de duge i andre sammenhænge end arbejdsmæssigt? Det er bare fordi, det er ikke min oplevelse nødvendigvis, at folk er så glade for at sidde og skrive.

Margit: Folk er ikke ret gode til det, nej.

Medforsker J: De vil helst ikke. Det ville de heller ikke på den der, og det ville de bestemt heller ikke, da jeg havde den derinde.

Margit: Så det er ikke sikkert, det dur.

Medforsker J: Jeg kan godt have en bekymring for, om folk vil sidde og skrive.

Medforsker H: Post-it-lapper så bare.

Medforsker J: Ja, men de er slet ikke glade for, hvis det skal være dem, der skal skrive. Det er et stort forstyrrende element for dem, faktisk, for nogle af dem.

Margit: Det tegner til, at – hvor mange sagde du, der var meldt til?

Medforsker H: Syv her, og så kommer Kræftens Bekæmpelse.

Margit: Så er det 12, og så kommer der måske nogle fra Hjerteforeningen, så reelt ender vi nok med tre borde.

Medforsker H: Maks. tre borde ja.

Margit: Maks. tre borde. Så kan vi jo faktisk sidde to, og så en der bare har skriverollen.

Medforsker S: Men det er jo kun de tre post-its, vi skal producere.

Margit: Det er det faktisk.

Medforsker K: Så det er jo ikke, fordi vi skal sidde og skrive en hel masse. Det er jo kun lige den der opsamling.

Margit: Så behøver vi faktisk ikke den der. Den er egentlig overflødig.

Medforsker S: Man kan jo godt skrive flere.

Medforsker H: Men vi skal have noget at skrive på, så vi skal i hvert fald have papir ...

Medforsker S: Og så skal vi vel blive enige om de tre ting, skal vi ikke det?

Medforsker J: Det vil jeg faktisk godt lige sætte et spørgsmålstegn ved. Fordi jeg synes, det gør noget ved min deltagelse, når jeg skal sidde og skrive for meget.

Margit: Det kan jeg godt forstå, for jeg bliver selv frygtelig frustreret af det.

Medforsker J: Så jeg vil helst, at jeg kunne være med i drøftelsen, og så laver vi de tre post-its sammen, og så var det det.

Medforsker H: Ja, men de skal jo stadig være til stede.

Medforsker S: Du mener bare, at der skal være post-its.

Medforsker J: Ja, jeg mener bare rent praktisk, der skal bare være post-its tilstede, så vi kan skrive på dem. Det er en praktisk ting oppe på listen. En fysisk ting. Processen er jeg længe videre.

Medforsker S: Forskellige farver.

Medforsker K: Og vi skal have styr på navne og sammensætning af grupperne. Og spørgsmålet er, om det kunne være rart, at vi havde navneskilt på.

Margit: Ja, så når man går rundt også og mødes i pausen

Medforsker H: Ja, det var en god idé.

Margit: Kan det ikke bare være de der klistermærker?

Medforsker H: Jo jo, det behøver jo ikke at være fancy.

Medforsker K: Så skal man skrive sit navn, og hvor man er fra.

Margit: Vi kan jo også lave dem til dem.

Medforsker H: Ja, når vi har tilmeldingen.

Medforsker K: Og så skal de der spørgsmål ligge på bordene, eller vi skal have dem.

Margit: Navneskilt. Og så spørgsmål klar.

Medforsker H: Billeder med.

Margit: Og udsagn, som vi snakkede om.

Medforsker H: Kunne man, når man skulle spise, det er jo alligevel tre timer, kunne man have nogle caféborde stående herude langs gangen, og så er det jo bare let forplejning, ikke også, men at man simpelthen cirkulerede, så folk ikke bare sidder fast inde ved de borde, fordi det har de en tendens til at sidde, men at det så er herude, det foregår?

Margit: Det var en god idé.

Medforsker K: Jeg tror faktisk også, at du foreslog på et tidspunkt, at man kunne spise med en, man ikke kendte.

Medforsker H: Lige præcis.

Medforsker S: Det kan selvfølgelig være grænseoverskridende, men igen, når det er netværk, det handler om.

Medforsker H: Men du skal jo alligevel rejse dig, hvis du skal hen til et nyt bord efter, til runde nummer to. Så passer det jo fint, med at man rejser sig, når man skal ud at spise.

Medforsker K: Ja, så kunne man spise herude. Det gør det også lidt nemmere.

Margit: De skal alle sammen finde en, de ikke har snakket med på det tidspunkt og følges med ud at spise.

Medforsker H: Vi er ikke så mange.

Margit: Nej, men det giver bare noget flow i sig selv, tænker jeg.

Medforsker K: Nogle, man ikke plejer at spise sammen med.

Medforsker S: Og bare det at stå op og spise, gør også tit, at man snakker.

Medforsker J: Altså, der står let forplejning, men der er også noget ordentligt mad, ikke også? Det er jo 17 til 20, jeg når altså at blive meget sulten der.

Margit: De skal have noget ordentligt. Men det bliver ikke suppe, steg og is.

Medforsker H: Du kan få en lille sandwich.

Margit: Vi skal i hvert fald bestille det ved kantinen, ja.

Margit: Der er et punkt, vi ikke har med, og det er opsamling, men det tager vi næste gang. Men vi får opsamling fra de tre post-its, og så skal hvert bord forholde sig til, om de synes, det er en god idé at

invitere. Hvert bord er nødt til at have en post-it, om de synes, det er en god idé at arbejde på den her måde fremover. Og vi skal ...

Medforsker H: Om vi skal mødes igen.

Margit: Om vi skal invitere om et år igen, ikke også?

Medforsker J: Men kunne den ikke også være efter den sidste opsamling på runden?

Margit: Jo, det er til allersidst. Det er lige inden, det er slut. Vi har seks minutter endnu. Og I har kun fået vand☺

[Utydeligt: Flere taler samtidig.]

Medforsker K: Hvem der skal sidde ved hvilke ... altså facilitatorerne, der skal fordeles. Men det er måske en del af bordplanen.

Medforsker H: Det er nok nemmere, ja.

Medforsker S: Men det er jo også det med faglighed eller ...

Margit: Men i og med at alle borde skal snakke om alle emner, eventuelt, hvis de vælger det, så kan det være ligegyldigt. Så er fagligheden ...

Margit: Så praktiske ting. Margit indkalder til møde. Og det bliver uge 43/44.

Medforsker S: Øh, det er i 43, det foregår, så ...

Nå. Så I kommer på arbejde i uge 42. Det vil I nok ikke sætte pris på.

Medforsker S: Det vil jeg ikke. I 41 er du nødt til at sætte det så.

Margit: Jeg prøver i uge 43, hvis det kan lade sig gøre.

[Utydeligt: Flere taler samtidig.]

Margit: Har det været en god proces? Hvad synes I om det her indtil videre? Giver det mening at arbejde på den her måde?

Medforsker S: Ja.

Medforsker J: Men at man jo helt tiden rykker sig lidt og synes, at man får skabt noget.

Medforsker S: Jeg synes også, at jeg er blevet klogere på samskabelsen. Altså også bare det her med, at formålet med den her samskabelse, det er faktisk ikke, at vi skal skabe et produkt. Det er faktisk noget i selve processen, der bliver vores mål.

Margit: Hvis I sådan tænker på, hvad vi nu har lært, som du siger, vi har lært ... jeg har også selv lært noget af det, fordi det var noget med at blive konkret og få struktur på det. Det eneste, jeg tænker, det her, det er

sgu ikke noget, vi kan lære os til ved at få undervisning eller læse. Det er vi nødt til at prøve. Den fornemmelse sidder jeg lige med, det her, det er vi nødt til at have i hænderne for at blive bedre til.

Medforsker J: Men det er også spørgsmålet, om det nogensinde bliver færdigt. Fordi det vil altid være nogle nye mennesker, der giver nogle nye oplevelser. Det vil altid være om nogle nye emner i nogle nye rammer. Så vi vil altid kunne sige: "Hvis vi nu havde gjort det her anderledes, så havde vores produkt været anderledes."

Medforsker H: Sådan er det jo også i undervisning. Sådan er det også i samtaler. Det er lidt det samme. Man bruger jo de erfaringer, man får hen ad vejen, og så justerer man.

Medforsker J: Ja. Det er nok også bare det her med, at vi bliver nok aldrig helt færdige.

Margit: Den dag, vi bliver færdige, skal vi måske holde op med det. Er det ikke rigtigt?

Medforsker H: Jo, hvis vi har en skabelon for, hvad vi skal lave.

Margit: Ja, så bliver det frygteligt stift, og så er der ikke ret meget med samskabelse mere. Så man kan sige, at man er nok nødt til hele tiden at holde det som et ...

Medforsker J: Ja, vi skal turde at lade tingene flyde.

Margit: Ja. At vi kan godt snakke nogle ting igennem og alt muligt, men dybest set så kan vi godt have en plan, men det bliver nok anderledes.

Medforsker K: Det er ikke sikkert, at det bliver sådan.

Margit: Nej. Og det er måske også der, udviklingen sker. Det er, når der ikke sker det, vi forventer, at der sker, ikke også?

Medforsker S: Det bliver da skide sjovt.

Margit: Det tror jeg. Jeg tror faktisk, det kan blive skægt.

X: Altså der må godt lige komme nogle flere fra patientforeningernes side også, tænker jeg, for at der virkelig kan blive den der ping-pong.

Margit: Vi kan jo sende en føler ud til herteforeningen, hvis vi ikke hører noget. Det kan være, de siger: "Vi melder fra, fordi det handler kun om muskel-skelet."

Medforsker H: Ja, det er også det, jeg er bange for, måske.

Medforsker J: Så kan man jo sige: "Nej, den er vinklet, så det handler om samarbejde. Vi kan måske godt være lidt aktive, når vi når derhenad, hvis det er. Med nogle af de foreninger, som vi synes.

Medforsker S: Er der sendt mails ud?

Margit: Til formændene for foreningerne.

Medforsker S: Okay.

Medforsker H: Men der er kun sendt ud til otte foreninger. Altså dem, der eksisterede i lokalområdet.

Medforsker S: Fordi hvis vi nærmer os, og der ikke er flere, så kunne vi sende en ny mail ud til de der otte, og så sige ...

Medforsker H: Og at vi er faktisk bredere, det er ikke sådan, at de skal være låst fast på det

Medforsker J: Men det er jo også noget, man lærer af det, tænker jeg. Der kunne jo bare have stået sundhedsfremme og forebyggelse.

Margit: Ja, vi skulle måske ikke have været så konkrete. Det har du fuldstændig ret i.

Medforsker H: Men det fordi, vi er så vant til at tænke konkret.

Margit: Ja, det ved jeg godt, men det lukker måske bare nogle ude, måske.

Medforsker H: Jeg tror også, at det var for, at det var vedkommende. Fordi i forhold til aftenskolerne giver det jo ikke mening, hvis ... eller der kunne jo godt være kommet noget musik i virkeligheden.

Margit: Ja det kunne der godt.

Medforsker S: Kunst og musik ...

Medforsker H: Det kunne der jo faktisk.

Margit: Man kan sige, at det har vi egentlig låst for meget fast.

Medforsker J: Det har vi da selv haft om på et af vores personalemøder, musik.

Margit: Ja, der var musikterapeuten. Men vi kender jo i hvert fald nogle af foreningerne, der må vi jo nok kunne ... Britt har da god kontakt til Hjerteforeningen, så sætter vi Britt til lige at skrive til en: "Har du set ...?" Kan vi ikke det?

Medforsker J: Du kender hende da også, gør du ikke?

Medforsker H: Ellers er det vel bare at sende en mail til de formænd og sige, emnet er ændret. Temaet er ændret til ...

Medforsker J: Alligevel, der er sidste tilmeldingsfrist mandag. Hvor meget kan man i virkeligheden tillade sig at gøre, før ... som vi sidder og snakker om, vi melder os også til i sidste øjeblik. Men man kunne godt ringe inden efterårsferien, hvis det er.

Medforsker H: Jo jo, men det kommer da an på, hvordan man formulerer den mail. Måske kunne man godt skrive, at vi er blevet opmærksomme på, at det måske er blevet snævret ind, ved at vi har sat os fast på dem og dem. Vi vil egentlig rigtig gerne kigge på samarbejdet bredt, så derfor åbner vi det op. Altså det kan man da godt gøre.

Margit: Det synes jeg sagtens, man kan.

Medforsker H: Men vi berører temaerne. Fordi der er måske nogle, der har meldt sig bare pga. temaerne.

Medforsker J: Man kan godt sige, at det her er eksempler på temaer, som vil blive drøftet på dagen.

Medforsker S: Måske kunne man godt kringle det lidt. Du plejer at være ret god til af formulere sådan noget.

Medforsker H: Jeg kan sende den rundt. Men jeg venter til uge 41, ikke?

Margit: Jo.

Margit: Til allersidst vil jeg lige bede jer om, om I gider at sætte jeres post-its på et stykke papir. Det ville være rart. Om jeg får brug for dem, ved jeg ikke, men så har vi dem. Hvad synes vi om det med at høre Medforsker J fortælle en historie og så blive spurgt ud på den måde? Hvordan var den oplevelse?

Medforsker S: Altså, jeg tænker, det ville have været svært at have noget at snakke om uden.

Medforsker K: Ja, det var en god start som et fundament til at snakke videre.

[Utydeligt: Flere taler samtidig og raslen med papirer.]

Medforsker J: Fik du egentlig svar på det, du spurgte om til sidst i forhold til processen?

Margit: Ja, det synes jeg da. Jeg fik også svar på, at jeg behøver ikke at hyre en eller anden til at fortælle os en hel masse. Det er faktisk mere vigtigt, at vi lige får tid til at snakke sammen, inden vi går på, end det er at finde mere undervisning eller andet.

Medforsker H: Jeg tænker i hvert fald, at det er rigtig fint at få nogle erfaringer også, fordi der dukker jo nye spørgsmål op undervejs.

Margit: Der er heller ikke en rigtig måde at gøre det her på. Der er ikke en facitliste nogen steder. Med et projekt kan man sige, at så kan det være meget spændende, hvordan man reflekterer over det her med, om man er ligeværdig eller ligestillet. Altså hvordan gør man egentlig det i praksis. Der kunne man godt lave samtaletræning og alt sådan noget, det kunne man sagtens lave, men det er jo ikke nødvendigt på samskabelse. Det er jo generelt, hvad jeg tror, I egentlig gør. Jeg tror, I øver jer hver eneste dag, når I har med borgere at gøre.

Medforsker H: Jeg tror, det, der bliver kunsten, er at sige, hvornår det er, vi gør det. Du foreslog det også i forhold til Men's Health Week på et tidspunkt. Den er så stor her, hvornår er det, man så inviterer nogen med ind i processen? Hvornår giver det mening? Skal vi være lidt konkrete og sige, det er trods alt den her målgruppe, vi henvender os til, og så inviterer vi nogle fra målgruppen ind, eller kan den være så stor? Altså, det er der, vi skal have nogle erfaringer og turde at prøve.

Medforsker S: Vi skal snakke med fem unge på torsdag omkring rygestoptilbud til unge. Se, om vi kan få nogle idéer.

Margit: Jeg tror, at et eller andet sted, er der nok en flydende overgang, hvornår man går fra samskabelse over i samarbejde. Men kan man jo ikke forestille sig samskabelse uden samarbejde, vel? Og involvering. Man kan ikke forestille sig et samarbejde uden involvering, kan man det? Man kan måske godt samarbejde

om at hamre et søm i en dut, vi slår hver anden gang uden at involvere hinanden, men alligevel er vi koordinerede: "Nu slår du, og så slår jeg." Så det ligger lidt implicit i hinanden, gør det ikke det? ??? 2:10:35 fokuserede på, om vi gør det rigtige eller ej, bare vi får en god proces ud af det.

Medforsker J: Jeg kan også være i tvivl, om man altid på forhånd kan bestemme, om det her det bliver en samskabelsesproces eller en involveringsproces, fordi nogle gange sker der noget undervejs, som gør, at vi kan ikke samskabe. Det kan godt være, at jeg går ind med et mentalt mindset om, at vi er ligeværdige, men hvis de andre ikke gør det, så kan vi ikke nå dertil. Og jeg tror, det var måske lidt den følelse, jeg havde ved den første. Eller jeg troede, jeg havde et mindset, det havde jeg så ikke, viste det sig bagefter, men på den måde er det nogle ting, man ikke kan styre. Men man kan forberede sig, og man kan gøre det godt, til det, man kan.

Og det der med bare at turde være sig selv og være der i mødet. At være åben. Det tror jeg er vigtigt. At vi ikke har nogle projekter på deres vegne.

Medforsker S: Er der mere, vi skal? Ellers vil jeg gerne ...

Margit: Nej. Tusind tak, alle sammen.

Bilag 1b. Brainstorm

Opsamling fra brainstorm efter coaching – hvilke erfaringer skal vi huske?

Coachee fortæller en historie om 2 processer, hvor der sker en udvikling fra den 1. til den anden.

Enige om noget tredje som her casen var godt – fælles udgangspunkt

Emnet skal være interessant – vække nysgerrighed

Facilitator har betydning for processen

Forberedelse på rammerne – mentalt være tilstede

Tillid og troværdighed

Ægte ligeværdighed ingen skjulte dagsordener

Vigtigt med forventningsafstemning

Trække på de erfaringer man har

Holde fast i at borgernes erfaringer er lige så vigtige som mine

Rammerne har betydning – at facilitator sidder med ved bordene

At der var tre forskellige facilitatorer kan være en styrke

Forskel på at være inviteret fra et kursus og så have meldt sig pga. annonce – andet setup

Forberedelse også mentalt

Rammerne vigtigt – det at der blev serveret et traktament var vigtigt for deltagerne

Derefter blev der udarbejdes følgende udsagn på plancher:

Overvejelser vi skal omkring:

Forventninger – hvad vil Center for Sundhedsfremme gerne have ud af det?

Rolleafklaring for os – hvad er vores opgave?

Ligeværdighed – i forhold til facilitatorrollen og egen fagrolle

Noget konkret at tale om

Gruppering – skifte grupper

forberedelse

Formål:

Skabe relationer

Skabe kendskab

Win win situation i samarbejdet på kryds og tværs, ikke nødvendigvis inklusiv cfs

Afprøve om samskabelse kan bruges til samarbejde

Mailliste mhp. Netværk og videre samarbejde

Hvad har vi til fælles?

fælles borgere, ønske om samarbejde, aktive på sundhedsområdet

ingen penge – men god vilje

intet produkttvang

Hjælp til facilitatorerne

Billeder

Spørgsmål

Emner – muskel/skelet/kost/mental sundhed andre emner også ok

”Hvad tænker medlem af x-forening/aftenskole om.....?”

”hvilke fordele kan i se i et samarbejde for medlemmerne og organisationen?”

Vi er alle sundhedskonsulenter

Vi faciliterer og deltager, og gør os umage med at spørge meget ind, være åbne og nysgerrige

Praktiske ting

Gruppestørrelse 5 – 8 personer ved bordene

Fordele grupperingerne

Fordeling af tid mellem oplægsholder, Margit og så arbejdsgrupperne

Bordplan for 1 og 2 runde

Bordopstilling

Spise ved cafeborde ude i gangen

Papir til de to gange 3 posters i forskellige farver

Mad og drikke bestilles

Navneskilte – klistermærker (vi skriver dem inden mødet)

Bordplan

Plan for hvem gør hvad

Spørgsmål klar – billeder med

Synlige udsagn

Margit indkalder til møde i uge 43 ca. 1 time

Margit skriver inputtene sammen i en plan og sender ud til kommentering på fredag

Forløb – præsentation mm

Præsentation ved bordene – hele vejen rundt – navn og organisation

Alle temaer drøftes i grupperne

Vi er alle sundhedskonsulenter

Vi faciliterer og deltager, og gør os umage med at spørge meget ind, være åbne og nysgerrige

Efter 1. runde tages 3 posters med nye ideer/perspektiver med pr. bord og læses højt.

2. runde

Nye grupper

Drøfte posters fra 1 runde

Lave nye

Vælge 3 som løftes i plenum

Posters vælges ud fra samarbejde

Bilag 2. Intervention 2

Bilag 2a. Planlægning af praktiske opgaver

Ved ankomst udleveres et navneskilt til deltagerne – gerne med markering af hvilke 2 borde vedkommende skal være ved i runde 1 og 2. Navneskilte - Margit

Bordopstilling planlægges ud fra hvor mange deltagere der er. Margit og Medforsker H

Bordplan med fordeling af deltagere – om muligt planlægges der er patientforeninger og aftenskoler ved hvert bord. Margit og medforsker H

På bordene skal der være papir til de 2 x 3 posters, som hvert bord skal producere som produkt. 1 i hver runde. Margit

Drikkevarer i form af vand på bordene og noget sundt knas. Os alle

Der skal bestilles mad efter sidste tilmeldingsfrist – medforsker H

Maden skal spises ved cafe borde på gangen – og alle skal om muligt spise sammen med en de ikke har talt med under runde 1. os alle

Hjælpe spørgsmål og billeder til inspiration på bordene. Os alle

Andet som skal gøres inden:

Margit indkalder til møde i uge 43, så vi er ajour alle sammen (er gjort)

Medforsker H holder øje med tilmeldinger – evt. sendes en mail ud for om muligt få flere med. Der kunne være et issue i forhold til de temaer vi har valgt – at de kunne få fx. Hjerteforeningen til at afholde sig fra at deltage.

Bilag 2b. Taleoplæg til den 22. oktober

Slide 1

Stort velkommen til alle☺

Mit navn er osv.

Synes det er flot I har turdet tage imod vores invitation til denne samskabelsesproces, for hvad er det nu for noget?

Slide 2

Ja nogen af jer ved det måske, men for forståelsens skyld vil jeg ganske kort sige noget om, hvad samskabelse kan være – og så må vi jo se, hvad vi sammen får det til at blive

Slide 3

Hvad er samskabelse? En overordnet definition kunne være ifølge Eva Sørensen professor:

Samskabelse handler i sin kerne om, at få offentlige og private aktører til at arbejde sammen og dele viden og ressourcer med hinanden i en fælles bestræbelse på at lave bedre og mere virkningsfulde politikker og skabe mere kvalitet i den offentlige service, uden det nødvendigvis koster en bondegård.

Det skyldes ikke kun, at riget fattes penge, og den offentlige service ellers har udsigt til kraftige forringelser på grund af store nedskæringer, men også at samskabelse kan give os bedre løsninger med mere kvalitet og større effekt.

Denne dagsorden ønsker Varde kommune også at være en del af, og vi i CENTER FOR SUNDHEDSFREMME synes, det giver god mening ind i vores hverdag, hvor vores oplevelse netop er, at vi ved meget om sundhed og sygdom, men det borgeren der ved, hvordan deres liv er.

I en samskabelsesproces er al viden ligeværdig – dvs. ekspertens viden er ikke mere værdifuld end amatørens, det er blot forskellig viden...

Vi skal forsøge at tænke ud fra et fælles vi i aften og ikke i jer og os eller vi og dem...

Vi skal så og sige mødes i det åbne – uden at der på forhånd er planlagt en hel masse – vi har forsøgt at skabe rammerne for, at vi sammen kan lave samskabelse, og vi har foreslået nogle temaer, og Dorte vil om lidt give os et oplæg om, hvordan man andre steder har grebet det an som inspiration.

Slide 4- Hvad har vi til fælles

Disse statements er taget fra folkeoplysningsloven, flere af jer patientforeningernes formålsparagraffer og fra CENTER FOR SUNDHEDSFREMME formål og kontrakter mm. – vi har en gruppe borgere, vi er fælles om, og vi er alle aktive på sundhedsområdet

Slide 5 - Hvad kan vi få ud af det?

Der er ikke noget produktkrav i aften – mit succes kriterier er at vi i aften får lært hinanden bedre at kende på kryds og tværs og får skabt relationer – så vil der måske – måske ikke, efterfølgende opstå nye samarbejder på kryds og tværs. Samskabelse i aften bliver det vi sammen får det til at blive, og jeg er sikker på, vi sammen vil være gode til det 😊

Det er heller ikke sådan at Varde kommune har stillet en pose penge til rådighed for os, men det skal ikke afholde os fra sammen at drømme og tænke kreative tanker, - det at gøre noget anderledes, koster ikke nødvendigvis altid flere penge.

måske kommer der nye ideer ingen havde tænkt før – ikke nødvendigvis store forkromede – men mange bække små

Hvem er her i dag

Fra Center for Sundhedsfremme deltager der en flok sundhedskonsulenter – vi vil indgå i samskabelse på lige fod med jer, men for at hjælpe os alle sammen i dette nye, er der ved hvert bord en medarbejder, som er gennemgående og som samler på drøftelserne ved hvert bord – mere om det senere

Praktiske oplysninger

Velkommen til D fra LOF som vil give os et inspirationsoplæg i forhold til hvad erfaringerne er andre steder i landet – velkommen til D

Program

Tak for oplægget D – er der nogle spørgsmål til D inden vi går videre?

Gruppearbejde

Opsamling

Bilag 2c. Arbejdsgruppe runde 1

Arbejdsgruppe runde 1

Grupper der er svære at nå – pårørende, ensomme, udenfor arbejdsmarked, nogle borgere er hverken med i aftenskole og i patientforeninger- her kan ske mere brobygning

Forslag: aftenskolelærere kommer på besøg på holdene, arbejde på tværs af diagnosegrænser, åbne øjne for at tilbud skal målrettes

Forslag: spisefællesskaber, nogle patientforeninger har ikke været med hidtil

Kombination af fag og samvær

Dele ressourcer

Vidensdeling

Økonomisk fordel for alle

Mere aktive foreninger

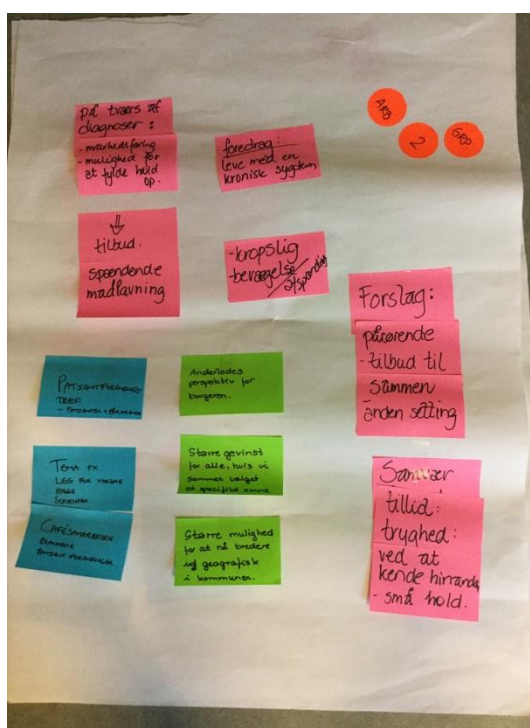
Fyldte hold

Mere mental sundhed for borgerne

Udfordring at fange medlemmer

Markedsføring, tilbud samlet, geografi

Motivation, sjov og hygge, tryghed

Bilag 2d. arbejdsgruppe 2

Grupper der er svære at nå: pårørende, ensomme, udenfor arbejdsmarked, nogle borgere er hverken med i aftenskole eller patientforeninger, her kan ske mere brobygning

Forslag: spisefællesskaber, nogle patientforeninger har ikke været med hidtil

Åbne øjne for at tilbud skal målrettes

Forslag: aftenskolelærer kommer på besøg på holdene, arbejde på tværs af diagnosegrænserne

Dele ressourcer

Vidensdeling

Økonomisk fordel for alle

Mere aktive foreninger

Kombination af fag og samvær

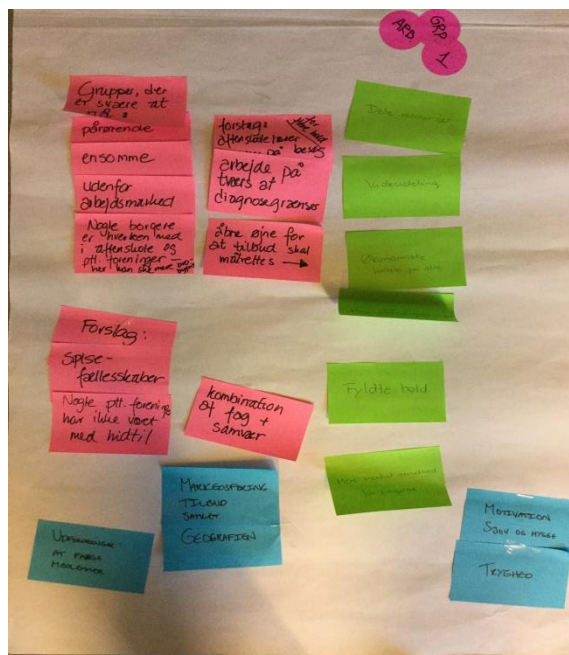
Fyldte hold

Mere mental sundhed for borgerne

Markedsføring, tilbud samlet, geografi

Udfordringen at fange medlemmerne

Motivation, sjov og hygge, tryghed

Bilag 2e. refleksioner via mails fra medforskerne

Refleksioner medforsker L:

Mødet har været meget fint planlagt. Mht indhold har jeg følt mig tryk og godt klædt på fagligt og mht de praktiske rammer har jeg deltaget begrænset, idet andre har haft fuldstændigt styr på den del.

Der har under hele processen været god information, nysgerrighed og en rigtig god stemning.

Det gik fint med at være "neutral" og åben som repræsentant for CfS. Jeg supplerede kun med information om CfS, når det var efterspurgt og jeg havde ikke problemer med at svare for huset. Flere deltagere havde brug for at markere hvad, de stod for, men de følte sig hurtigt respekteret og kunne se fordelene ved fællesskabet.

Mine refleksioner som bordformand:

I den første gruppe deltog oplægsholderen, som var meget nysgerrig og spørgende til gruppen. Det åbnede op for snakken og min rolle blev mere at styre, at alle fik ordet end at forsøge at inspirere til snak. Der kom meget fokus på, at alle gerne vil nå de deltagere, vi normalt ikke kan få fat i - og her er vi stærkere sammen. Jeg skrev stort med tusch på de udleverede post-it notes og valgte at hænge alle op opdelt i grupper efter emne fremfor at holde mig til de tre som anbefalet.

I den næste gruppe var der mulighed for at reflektere over første runde. En deltager syntes, at første runde i hendes gruppe havde handlet for meget om, hvad der var prøvet tidligere og hun havde som ny aftenskolelærer lyst til at se frem ad. Snakken blev derefter mere visionær. Deltagerne var gode til at lytte og opmuntre hinanden fx i en situation, hvor en pt-forenings-deltager berettede om arrangementer med for få deltagere.

Alt i alt en god aften, hvor mange nye relationer blev dannet og hvor alle følte sig velkommen og hørt. Jeg fik en opfattelse af, at specielt pt-foreningsrepræsentanter har brug for nogle rammer, hvor de møder forståelse for deres udfordringer og hvor de får ideer og opbakninger mht at servicere medlemmerne. Det bør bemærkes, at jeg ikke sad i gruppe med hverken Kræftens Bekæmpelse eller Hjerteforeningen, som er større og måske mere selvstændige foreninger.

En inspirerende aften, hvor deltagerne følte sig respekteret og jeg tror alle føler, at de er vigtige i fællesskabet.

Håber du kan bruge det Margit - og ellers har vi mødet på tirsdag.

Mvh medforsker L

Hej Margit

Jeg vælger at skrive mine umiddelbare refleksioner ned og sende til dig. Måske kommer der mere senere :-)
Jeg kommer ikke mandag, da jeg har studiedag.

Hele processen har været godt bygget op. Jeg ved godt, at vi i går lige skulle "lande" efter ferie m.m., men vi var alligevel hurtige på sporet igen.

Jeg synes, at vi gennem processen har haft vigtige refleksioner og snakke om eksempelvis ligestilling, roller og samskabelse. Jeg synes, gruppen har været godt blandet med repræsentanter fra forskellige områder - det har givet en bredde i vores perspektiver. Og det har forberedt os godt på vores arrangement i aften.

Det blev også tydeligt for mig, at vi allerede på det første møde havde en vis fælles forståelse i gruppen, som Karin ikke var en del af. Men ved at hun kommer "frisk" ind og stiller spørgsmål, så ændrer det ved noget, og det former sig til en anden fælles forståelse, som bliver afsættet.

Jeg var egentlig ikke så bekymret for, om snakken ville flyde. Jeg oplevede en ægte nysgerrighed fra flere ved bordene - ikke alle, men bestemt fra flere. Jeg oplevede heller ikke, at de forsøgte at forpligte os på aftaler. Jeg hørte godt, medforsker L og dig sige, at to foreninger ville lave aftaler med medforsker L, hvoraf den ene har haft tidligere aftaler. Men jeg oplevede mange spirende aftaler på kryds og på tværs af aftenskoler og patientforeninger. Så jeg tror, at aftenen har sat noget i gang.

Stemningen var god - uformel og venskabelig. Og jeg oplevede det var meget givende at "flytte" bord og bordformand. Der er bare stor forskel på, hvem der er facilitator - og med det mener jeg ikke, at noget er rigtigt og noget forkert - men bare forskelligt. Den ene bordformand deltog på stort set lige fod med resten af bordet, hvor den anden tog mere styring og der blev talt til og med bordformanden. Der blev fint skabt og udvekslet ideer og muligheder ved begge borde.

Jeg havde en god fornemmelse i kroppen, da jeg kørte hjem. Både fordi det var en god aften, men også fordi jeg føler mig fuldstændig tryk i fællesskabet med mine kollega (her tæller du altså også som kollega). Men jeg er også træt. Der er mange forberedelser, overvejelser og megen stillingtagen - alt sammen for at skabe gode rammer for en samskabelsesproces. Men det lykkedes igen i aften :-)

Hilsen medforsker J

Tak for en rigtig spændende aften.
Her er mine refleksioner på samskabelses aftenen:

1. God stemning og stor talelyst.
2. Alle bød ind med gode forslag og ideer.
3. Dejligt at deltagerne kunne se fordele ved samskabelse og ønsker at fortsætte processen.
4. God ide med gruppearbejde, så der er større mulighed for at alle bliver hørt.
5. Rigtig godt oplæg inden gruppearbejdet, som gav god mening og inspiration til samskabelses processen.
6. Ærgerligt at ikke flere patientforeninger deltog, måske skal invitationen ændres til næste møde.
7. Glæder mig til det fremtidige arbejde☺

Venlig hilsen

Medforsker K

Hej Margit

Det bliver kort, jeg har pissetravlt. Jeg syntes det fungerede godt, der var en livlig dialog, og det at vi ikke skulle producere noget, var befordrende for processen. Jeg tror, jeg kan bruge det med en flok unge ude fra campus, som jeg har en aftale med i næste uge. Vi ses

Medforsker S

Bilag 3. Intervention 3

Bilag 3a. Hvilke erfaringer skal vi huske?

God forberedelse betaler sig

God proces med coaching og brainstorm på opbygning af indhold

Tidsplan for forløbet

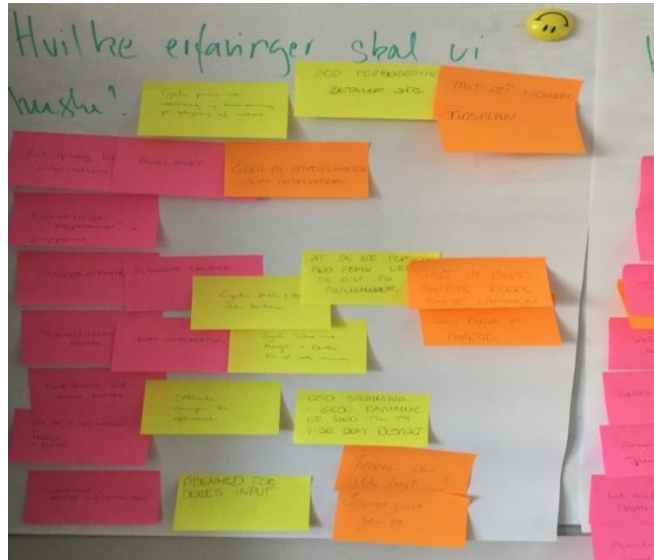
Godt med oplægsholder som inspirator

Fælles afsæt

Forskellige fagpersoner i grupperne var godt

Godt med gruppearbejde og aktivitet

Tale det igennem

Fint med mad og drikke stående og at det foregik ude i gangen

Bordstyrer derefter alle menige medlemmer

Spørgeguide gav "ro" for bordstyrerne

Godt med bordskifte – flere talte sammen

God stemning – gode rammer er med til at vise dem respekt

God intro ved Margit og Dorte til at sætte rammen

Bilag 3b. Hvordan vil vi gribe det an fremover?

Sætte tid af til forberedelse

God forberedelse

Sørge for et fælles afsæt, måske oplæg

Definere målgruppe

Tidsplan og formål

Rammer indhold, program og forplejning

Gode rammer, blomster, lidt mad osv. hvis muligt

Afklar forventninger og formål

Skift mellem oplæg og refleksion/diskussion

Respekt for deltagerne, alle får taletid, alle føler de er vigtige, lidt forkælelse

Gruppearbejde, aktiv inddragelse virkede godt

Gruppearbejde i mindre grupper, hvor de forskellige parter er repræsenteret

Velkomst og navneskilte

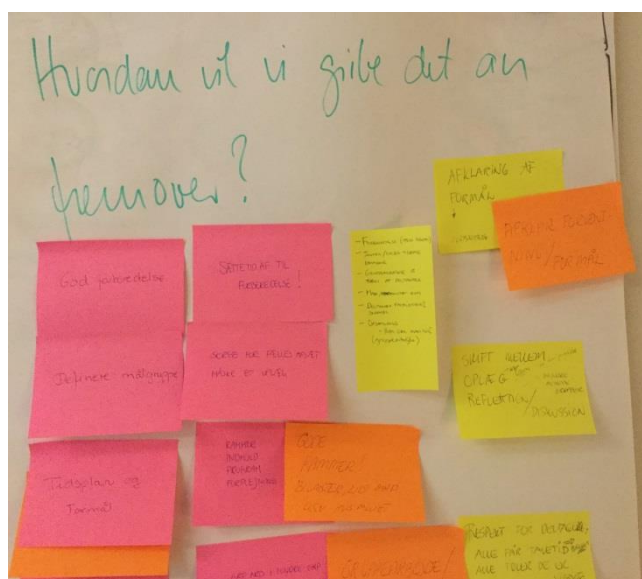
Flere overvejelser om hvad der kommer bagefter

Tid til interne diskussioner ved planlægning fx om magt, roller og etik

Vores etikspil?

Skarp på om man går efter produkt eller proces

Indbyde bredt – direkte og indirekte målgrupper

Bilag 3c. Var der noget vi manglede viden om?

Afdække nuværende samarbejdseksempler af respekt for deltagerne

Måske bedre kendskab til § om oplysningsforbund

Vores etikspil? Kan det bruges i forhold til samskabelse?

For lidt viden generelt om oplysningsforbund og deres vilkår

Viden om de forskellige aftenskoler

Øvelse i at holde fokus på proces fremfor produkt

